

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Голова Правління
ПрАТ “Страхова компанія “Уніка”

“18”



О. В. Ульє
2015 р.

П Р А В И Л А

**ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА
(КРІМ ЗАЛІЗНИЧНОГО, НАЗЕМНОГО, ПОВІТРЯНОГО, ВОДНОГО
ТРАНСПОРТУ, ВАНТАЖІВ ТА БАГАЖУ)**

м. Київ, 2015 р.

ЗМІСТ

1. Термінологія	3
2. Загальні положення	6
3. Предмет Договору страхування	7
4. Страхові ризики. Страхові випадки	10
5. Виключення із страхових випадків і обмеження страхування	19
6. Порядок визначення страхової суми. Франшиза. Страховий тариф. Страховий платіж і порядок його сплати	30
7. Строк та місце дії Договору страхування	35
8. Порядок укладення Договору страхування	36
9. Права та обов'язки сторін	36
10. Дії Страхувальника та Страховика у разі настання страхового випадку	40
11. Перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків	42
12. Порядок і умови здійснення виплати страхового відшкодування	44
13. Строк прийняття рішення про здійснення або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування	47
14. Причини відмови у виплаті страхового відшкодування	48
15. Умови припинення дії договору страхування. Зміна умов договору страхування	49
16. Порядок вирішення спорів	51
17. Відповідальність сторін	51
18. Інші умови	52
19. Страхові тарифи	53
Додаток 1. Особливі умови добровільного страхування машин і обладнання від поломів	57
Додаток 2. Особливі умови добровільного страхування електронного обладнання	61
Додаток 3. Особливі умови добровільного страхування майна у холодильних камерах	65
Додаток 4. Особливі умови страхування майна із застосуванням спеціальних додаткових умов	69
Додаток 5. Особливі умови добровільного страхування на випадок терористичних актів	87
Додаток 6. Особливі умови добровільного страхування будівельно-монтажних робіт	91
Додаток 7. Особливі умови добровільного страхування майна фізичних осіб	118
Додаток 8. Особливі умови страхування цінностей (готівки тощо) у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах	134
Додаток 9. Особливі умови добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва	139
Додаток 10. Особливі умови добровільного страхування робочої самохідної та несамохідної техніки (спеціальної техніки)	144
Додаток 11. Особливі умови добровільного страхування майна «за першим ризиком»	151

1.ТЕРМІНОЛОГІЯ

Страховик – Приватне акціонерне товариство “Страхова компанія “Уніка”.

Страхувальник – юридичні особи та дієздатні фізичні особи, які уклали із Страховиком Договір страхування або є Страхувальником відповідно до законодавства України.

Сторони – Страховик та Страхувальник за Договором страхування, якщо інше не передбачено Особливими умовами добровільного страхування до цих Правил або Договором страхування.

Вигодонабувач – фізична або юридична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку та призначена Страхувальником при укладенні Договору страхування для отримання страхового відшкодування. Страхувальник може змінити Вигодонабувача до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування

Договір страхування – це письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату Страхувальнику або іншій особі (Вигодонабувачу), визначеній у Договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування, а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови Договору страхування.

Правила – Правила добровільного страхування майна ПрАТ “Страхова компанія “Уніка”.

Страхова виплата – грошова сума, яка виплачується страховиком відповідно до умов договору страхування при настанні страхового випадку.

Страхове відшкодування – страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми.

Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування.

Страховий ризик – певна подія, на випадок якої проводиться страхування, і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий випадок – подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу).

Страхова сума – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

Страховий тариф – ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Працівники Страхувальника – фізичні особи, які виконують роботу на підставі укладеного із Страхувальником трудового договору (контракту), у тому числі які працюють за сумісництвом; фізичні особи, які виконують роботу або діють за дорученням (завданням) Страхувальника відповідно до цивільно-правового договору; студенти та учні, що проходять навчальну або виробничу практику у Страхувальника; якщо інше не передбачено Договором страхування.

Треті особи – особи, що не є Страхувальником (Вигодонабувачем) або його працівником, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо Страхувальником (Вигодонабувачем) за Договором страхування є фізична особа, то

його родичі, особи, що з ним проживають, якщо інше не передбачено Договором страхування, не є третіми особами за Договором страхування.

Члени родини Страхувальника – дружина або чоловік (співмешканка/співмешканець) Страхувальника, діти (в тому числі усиновлені), батьки, баба або дід, брати (сестри), онуки як Страхувальника, так і його дружини або чоловіка та інші утриманці Страхувальника, а також особи, які проживають разом із Страхувальником та (або) ведуть з ним спільне господарство, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Компетентні органи – це державні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків подій, аналогічних до страхових ризиків, встановлення причин та обставин настання цих подій, оцінка їх наслідків, а також надання офіційних роз'яснень щодо питань, що мають відношення до майна, яке втрачене (знищене) або пошкоджене внаслідок страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Знос майна – фізичний та функціональний знос у вигляді втрати вартості майна порівняно з вартістю аналогічного нового майна, якщо інше не передбачено Договору страхування, зумовлений частковою або повною втратою первісних технічних, технологічних, функціональних якостей майна внаслідок його експлуатації або старіння.

Будівлі та споруди, що не експлуатуються – будівлі та (або) споруди, що не введені в експлуатацію або будівлі (споруди), в яких не ведеться господарська діяльність та в них відключені (але передбачені) системи комунального забезпечення (електропостачання, водопостачання, опалення, каналізація, газифікація), якщо інше не передбачено Договором страхування.

Нерухоме майно – об'єкти нерухомості в цілому (наприклад, будівлі, споруди, земельна ділянка), а також їх окремі частини та елементи (частини будівель, житлові та нежитлові приміщення, інженерно-комунікаційні мережі та системи, внутрішнє оздоблення), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

Конструктивні елементи будівлі, споруди, приміщення – фундамент, колони, перекриття, стіни, підлога, стеля, капітальні перегородки, сходові марші, дах, конструкція балконів, лоджій, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Внутрішнє оздоблення (ремонт) – оздоблення стін, стель, підлог, внутрішнє покриття різними декоративними панелями, пластиковою або керамічною плиткою, некапітальні, в тому числі, рухомі перегородки у приміщеннях, покриття підлоги, підвісні, натяжні стелі, стаціонарно встановлене сантехнічне обладнання, плити, раковини, стаціонарні кріплення для освітлювальних приладів та карнизів, плінтуси, внутрішні підвіконня, дверні та віконні блоки, двері (в т.ч. фурнітура та наповнення), дверні замки та ручки, лиштви, елементи художнього оформлення підлоги, стін, стель, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Зовнішнє оздоблення – виконані із різних матеріалів декоративні елементи, що закріплені на зовнішній поверхні стін, балкону, лоджії (виключаючи власне стіни), а також нанесений або закріплений на зовнішній поверхні стін, балкону, лоджії шар оздоблювальних матеріалів, виключаючи будь-які зовнішні надбудови та обладнання, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Інженерно-комунікаційні мережі та системи (комунікації) – системи електро-, газо-, водо- та теплопостачання (включаючи котли для опалення та батареї), лічильники, системи каналізації, системи подачі та витяжки повітря, централізовані системи вентиляції та кондиціонування повітря, вбудовані системи

попередження та гасіння пожежі, ліфти та ліфтове обладнання, що приховані в стінах, підлогах та (або) стелях будівлі або споруди, а також електрична проводка, електричні, телефонні та телевізійні кабелі, телекомунікаційні системи, що є невід'ємною частиною будівлі або споруди; якщо інше не передбачено Договором страхування.

Будівля та (або) споруда та (або) приміщення без внутрішнього оздоблення (ремонт) – конструктивні елементи будівлі, споруди, приміщення без внутрішнього оздоблення, включаючи інженерно-комунікаційні мережі та системи та зовнішнє оздоблення, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Будівля та (або) споруда та (або) приміщення з внутрішнім оздобленням (ремонт) – конструктивні елементи будівлі, споруди, приміщення із зовнішнім та внутрішнім оздобленням, включаючи інженерно-комунікаційні мережі та системи, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Цілісний майновий комплекс – конструктивні елементи будівель/споруд за визначеною адресою з внутрішнім та зовнішнім оздобленням, комунікаціями, склом (за умови, що площа окремого елемента скла не перевищує 1,5 м² та воно є звичайним віконним), якщо інше не передбачено Договором страхування.

Земельна ділянка – частина земної поверхні, з установленими фіксованими межами, певним місцем розташування, складом функціональних компонентів території, природними властивостями, фізичними параметрами, правовим і господарським станом, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Виробничі машини та обладнання – обладнання, що призначене для забезпечення виробничої діяльності Страхувальника, в тому числі прилади, устаткування, конструктивні елементи, комунікації та фундаменти машин, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Торгівельне обладнання – предмети облаштування приміщення, призначеного для проведення торгівлі та надання послуг: стелажі, меблі, настінні комплекси, прилавки, холодильне (морозильне) обладнання, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Офісне обладнання – предмети офісної обстановки, вжитку та користування, що призначене для забезпечення роботи організації: меблі, предмети інтер'єру, комп'ютерна техніка, оргтехніка, електронна техніка, побутова техніка, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Товарні та матеріальні запаси (надалі – ТМЦ) – сировина, готова продукція, незавершене виробництво (напівфабрикати, матеріали, що необхідні для діяльності та виробництва кінцевої продукції), запаси товарів на складах, у магазинах, інвентар тощо, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Скло – скляні стіни, віконне і дверне скло, віконні та дверні рами, внутрішні перегородки із скла, дзеркала та інші скляні елементи (якщо площа окремого елемента скла перевищує 1,5 м² та не є звичайним віконним), якщо інше не передбачено Договором страхування.

До **електричних та електронних пристроїв**, якщо інше не передбачено Договором страхування, відносяться об'єкти, в яких виробляється, передається, перетворюється або використовується електроенергія (в тому числі електричні кабелі та проводка).

Локаут – тимчасова зупинка роботи або суттєве скорочення обсягів виробництва підприємства роботодавцем, одночасно з припиненням виплати зарплати працівникам з метою економічного впливу роботодавця на працівників

для пом'якшення наслідків страйку або умов, які страйк висуває, якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) законодавством України.

Конфіскація – позбавлення права власності на майно за рішенням суду у якості санкції за вчинення правопорушення у випадках, встановлених законом, якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) законодавством України.

Реквізиція – примусове відчуження майна з метою суспільної необхідності на підставі та в порядку, встановленому чинним законодавством, за умови відшкодування його вартості, якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) законодавством України.

Мародерство – незаконне привласнення чужого майна, використовуючи безкарність в окремих трагічних ситуаціях, як наприклад, під час природніх катастроф або бойових дій; часто супроводжується актами насилля, якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) законодавством України.

Необережні дії – дії, які винна особа вчинила ненавмисно, незалежно від того чи вона могла (повинна була) передбачити можливість заподіяння шкоди, якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) законодавством України.

Страховий акт – документ, який підтверджує рішення Страховика щодо визнання Страхового випадку та регламентує розмір та порядок виплати Страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором. Страховий акт, якщо інше не передбачено Договором страхування, повинен бути оформлений у строки, що передбачені цими Правилами або Договором страхування, та підписаний Страховиком.

Брутто-тариф – тариф, що зазначається в Договорі страхування та складається з нетто-тарифу та навантаження.

Нетто-тариф – частина страхового тарифу, призначена для забезпечення поточних виплат страхового відшкодування за договором страхування.

Навантаження – частина страхового тарифу у відсотках, призначена для покриття витрат на ведення справи.

2.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Ці Правила розроблені відповідно до Закону України «Про страхування» та інших нормативно-правових актів України. Відповідно до цих Правил і законодавства України ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» (надалі – Страховик) укладає договори добровільного страхування майна (надалі – Договір страхування) з юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

2.2. Договір страхування укладається відповідно до Правил страхування та законодавства України.

2.3. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладення Договорів страхування. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні Договорів страхування.

2.4. За згодою сторін у Договорі страхування можуть бути зазначені також інші умови, що не суперечать цим Правилам та законодавству України.

2.5. Страховик має право на основі цих Правил розробляти форми страхових полісів/Договорів страхування, страхові програми та (або) страхові продукти, що орієнтовані на окремого Страхувальника або сегмент Страхувальників та відображають умови страхування, а саме: предмети

страхування, перелік страхових випадків, строк дії Договору страхування, порядок розрахунку суми страхового відшкодування, інші умови, що не суперечать законодавству України та цим Правилам.

2.6. Страховик має право надавати маркетингові назви страховим програмам та (або) страховим продуктам, а також окремим групам однорідних Договорів страхування, що укладаються на підставі цих Правил, якщо це не суперечить законодавству України.

2.7. При укладенні Договору страхування згідно з цими Правилами Страхувальник може призначати юридичних або фізичних осіб (Вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування. Страхувальник має право змінювати Вигодонабувача у Договорі страхування до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать законодавству, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном.

3.2. Якщо Договором страхування не передбачено інше, застрахованим може бути майно, що безпосередньо належить Страхувальнику, придбане Страхувальником у кредит, отримане ним за договором оренди, лізингу або що є майновим забезпеченням застави, майно, що є власністю третьої особи, якщо воно було передане Страхувальнику для обробки, використання, зберігання, продажу.

3.3. За рішенням Страхувальника, застрахованим може бути як все майно, так і його частина.

3.4. На підставі цих Правил за Договором страхування може бути застраховано нерухоме та (або) рухоме майно, а саме майно, що відноситься до груп майна, що зазначені у цих Правилах (надалі – Застраховане майно). У Договорі страхування мають бути вказані дані, що дозволяють визначити (ідентифікувати) Застраховане майно. Якщо кожна окрема одиниця Застрахованого майна не вказується у Договорі страхування (або Додатках до нього), а вказуються тільки групи майна, що виділяються за класифікаційними ознаками, під Застрахованим майном розуміють усі предмети, що розташовані на території страхування, що є частиною таких груп у відповідності до вказаних у Договорі страхування класифікаційних ознак.

3.5. Застрахованим може бути таке майно (групи майна):

3.5.1. **нерухоме майно**, а саме:

3.5.1.1. **цілісний майновий комплекс;**

3.5.1.2. **будівля та (або) споруда та (або) приміщення без внутрішнього оздоблення (ремонт);**

3.5.1.3. **будівля та (або) споруда та (або) приміщення з внутрішнім оздобленням (ремонт);**

3.5.1.4. **внутрішнє оздоблення (ремонт);**

3.5.1.5. **інженерно-комунікаційні мережі та системи (комунікації);**

3.5.1.6. **земельна ділянка;**

3.5.1.7. **інше нерухоме майно**, зазначене в Договорі страхування.

3.5.2. **рухоме майно**, а саме:

3.5.2.1. **виробничі машини та обладнання;**

- 3.5.2.2. **торгівельне обладнання;**
- 3.5.2.3. **офісне обладнання;**
- 3.5.2.4. **товарні та матеріальні запаси (ТМЦ);**
- 3.5.2.5. **скло;**
- 3.5.2.6. **інше рухоме майно**, зазначене в Договорі страхування.

3.6. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не є застрахованими такі групи майна:

3.6.1. об'єкти інтелектуальної власності, майнові права, нематеріальні активи;

3.6.2. майно, устаткування, розташоване на зовнішніх стінах та (або) даху будівель та (або) споруд (наприклад, вивіски, реклама, навіси, ставні, антени і т. ін.);

3.6.3. моделі, макети, наочні посібники, виставкові примірники/екземпляри, зразки будь-якої продукції у вигляді виробів, пристосувань, машин, механізмів, технологічного устаткування, установок, транспортних засобів, будівель, дослідні зразки (прототипи) і т. ін.;

3.6.4. грошові кошти, готівка у будь-якій валюті, платіжні картки, засоби платежу у будь-якій формі, акції, облігації та інші цінні папери, акти, свідоцтва про право власності або грошові зобов'язання, акцизні марки і т.п.;

3.6.5. коштовні метали у злитках та коштовне каміння без оправ, вироби з коштовних металів, коштовних та напівкоштовних каменів, ювелірні вироби, прикраси та подібне майно;

3.6.6. твори мистецтва, антикваріат, колекції, колекційні речі, марки, монети, грошові знаки, малюнки, картини, скульптури, старовинні або класичні автомобілі тощо;

3.6.7. хутро та вироби з хутра;

3.6.8. особисте майно, що належить працівникам Страхувальника, тобто предмети, що є власністю працівників Страхувальника (одяг, спеціальна література, автомобілі, велосипеди, сумки, музичні інструменти, інструментарій тощо);

3.6.9. інженерні споруди, в т.ч. залізничні шляхи, дороги, дамби, греблі, резервуари, тунелі, мости, доки, пірси, причали, наземні водойми, підземні водойми, канали, трубопроводи;

3.6.10. стоки, дренажні труби, траншеї, тротуари, внутрішні двори та інші вимощені поверхні;

3.6.11. майно під час переміщення територією страхування або за її межі, навантаження, розвантаження та (або) перевезення наземним, залізничним, повітряним та водним транспортом;

3.6.12. продукція, виробництво якої не завершено, якщо збиток спричинено виробничими або переробними операціями, які призвели до пошкодження такого майна в процесі переробки, обробки, виробництва, пусконаладжувальних робіт, комплексного випробування під навантаженням або в межах інших технологічних процесів;

3.6.13. сцени, навіси, тенти, надувні конструкції (їхній вміст) та інші тимчасові споруди;

3.6.14. рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах і т.ін., що переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання;

3.6.15. будь-яке майно на ринках та базарах, малі архітектурні форми (кіоски, лотки тощо), фундаментні споруди, призначені для проведення вуличної торгової або комерційної діяльності та майно в них;

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

3.6.16. транспортні засоби, що допущені до використання на дорогах загального користування, залізничні локомотиви, рухомий склад, самохідні машини, водний, повітряний та космічний транспорт;

3.6.17. плани, документи, креслення, схеми, рукописи, фотознімки, технічні носії інформації;

3.6.18. рослини, сільськогосподарські культури, дерева, пасовища, тварини, птахи, риби та інші живі істоти;

3.6.19. майно у шахтах, під землею, свердловини, бурове устаткування, корисні копалини, наприклад, нафта, газ або природні родовища, майно за береговою лінією ріки, озера, моря, океану (офшорні ризики);

3.6.20. будь-яке майно на території атомних станцій;

3.6.21. атомні реактори, будівлі, в яких знаходяться реактори, а також будь-яке обладнання та машини у них;

3.6.22. будь-яке майно на території, що використовується або використовувалась для виробництва ядерної енергії або виробництва, використання, передачі або зберігання ядерних матеріалів;

3.6.23. лінії електропередач, підтримуючі їх споруди та (або) комунікації в радіусі більше трьохста метрів від території страхування та (або) цілісного майнового комплексу;

3.6.24. незавершене будівництво, будівлі, споруди, що є об'єктом будівельно-монтажних робіт, будівлі, споруди, що не експлуатуються та майно, що знаходиться в них;

3.6.25. майно на складах-холодильниках та (або) майно, яке потребує спеціального температурного режиму зберігання, що пошкоджене або втрачене внаслідок виходу з ладу (незалежно від причини цього) холодильного обладнання або обладнання, що підтримує відповідний температурний режим зберігання;

3.6.26. ТМЦ з простроченим строком придатності або строком реалізації;

3.6.27. ТМЦ, щодо яких Страхувальник не веде деталізований аналітичний облік вказаного майна;

3.6.28. будівлі та (або) споруди в аварійному або зношеному стані внаслідок тривалої експлуатації або старості, а також майно, що знаходиться в них, несправне і непридатне до експлуатації майно;

3.6.29. рухоме майно, що зберігається на відкритих майданчиках.

3.7. Майно, зазначене в п. 3.6. цих Правил, вважається застрахованим, якщо на це прямо вказано в Договорі страхування з відображенням у ньому відповідних особливих умов страхування таких груп майна, якщо такі особливості не передбачені цими Правилами, та якщо інше не передбачено Договором страхування.

3.8. Якщо інше не передбачено Договором страхування, згідно з умовами цих Правил страхуванню не підлягає та не є застрахованим таке майно:

3.8.1. вилучене з цивільного обігу або обмежене в обігу згідно з чинним законодавством України;

3.8.2. яке знаходиться в зоні, яка офіційно визнана (або має статус) компетентними органами зоною можливого стихійного лиха, надзвичайного стану, якщо таке оголошення було зроблено до укладення Договору страхування.

3.9. Якщо це передбачено Договором страхування, також можуть бути застраховані додаткові витрати Страхувальника, зокрема:

3.9.1. витрати, що пов'язані з гасінням пожежі та іншими заходами з ліквідації наслідків страхового випадку, спрямовані на зменшення наслідків страхового випадку;

3.9.2. витрати з розчищення території, витрати на злам та розбір руїн, вивезення сміття, утилізацію залишків майна, охорону території та інші подібні витрати, що пов'язані з наслідками страхового випадку;

3.9.3. витрати на переїзд та оренду майна внаслідок настання страхового випадку;

3.9.4. витрати на відновлення документів, що знищені або втрачені внаслідок настання страхового випадку, передбаченого Договором страхування;

3.9.5. витрати на заміну замків, систем безпеки внаслідок страхового випадку.

3.10. Умови страхування деяких з видів витрат, що зазначені у п.3.9., визначені у Додатку 4. Особливі умови страхування із застосуванням спеціальних додаткових умов.

3.11. Договором страхування можуть бути передбачено відшкодування інших витрат Страхувальника, яких він зазнав внаслідок страхового випадку, передбаченого Договором страхування.

4. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

4.1. Відповідно до цих Правил страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок пошкодження, знищення (загибелі) або втрати Застрахованого майна в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п. 4.2. Правил.

4.2. Майно може бути застраховане як від усіх, так і від окремих з наведених нижче страхових ризиків (груп страхових ризиків):

4.2.1. **Вогневих ризиків:**

4.2.1.1. **Пожежі, в т.ч. підпалу.** Під «пожежею», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти процес неконтрольованого горіння, що виникло через об'єктивні причини поза місцями, що спеціально призначені для його розведення та підтримання, або якщо горіння розповсюдилося за межі таких місць, та яке може розповсюджуватися спонтанно та довільно.

При настанні страхового випадку, Страховик також відшкодовує, якщо інше не передбачено Договором страхування, збитки, що виникли внаслідок впливу на Застраховане майно продуктів горіння, гарячих газів, високої температури і заходів з пожежогасіння, застосованих з метою гасіння або запобігання подальшого поширення вогню.

4.2.1.2. **Вибуху.** Під «вибухом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти раптове та стрімке виділення великої кількості енергії за короткий період часу, засноване на прагненні газів чи парів до розширення.

Страхування на випадок вибуху, якщо інше не передбачено Договором страхування, передбачає страхування від втрати або пошкодження Застрахованого майна в результаті вибуху газу, що використовується для побутових та промислових цілей, вибуху парових котлів, газосховищ, газопроводів, газових апаратів та іншого подібного устаткування.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, збитки внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна підлягають відшкодуванню також у випадку, якщо джерело вибуху знаходилось за межами території та місця страхування, що зазначені у Договорі страхування, але з об'єктивних причин наслідки вибуху розповсюдились на територію та місце страхування.

Якщо це передбачено Договором страхування, може бути застрахований ризик «гідрравлічний удар». Під «гідрравлічним ударом», якщо інше не

передбачено Договором страхування, слід розуміти вибух, удар, розрив ємностей, резервуарів внаслідок тиску рідини, підвищення або зниження гідромеханічного тиску в напірному трубопроводі, викликане зміною в часі і в будь-якій ділянці трубопроводу швидкості руху рідини (наприклад, через відкривання або закривання засувки).

Якщо це передбачено Договором страхування, може бути застрахований ризик «імплозії (внутрішній вибух)». Під «імплозією (внутрішнім вибухом)», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти вибух, що направлений всередину ємності, а не назовні, в результаті зменшення тиску всередині ємності.

4.2.1.3. Удару блискавки. Під «ударом блискавки», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти пряме влучення розряду атмосферної електрики в Застраховане майно. Під збитком, завданім ударом блискавки, розуміють збиток, завданий Застрахованому майну в результаті безпосереднього термічного впливу (спалення) та механічної дії (вм'ятини тощо) на нього блискавки.

Не є страховим випадком та не підлягає відшкодуванню Страховиком збиток, що завданий електричним та електронним приладам, будь-якому іншому обладнанню **непрямою дією блискавки**, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під **непрямою дією блискавки**, якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти опосередковану дію атмосферної електрики на застраховане електричне та електронне обладнання, машини та пристрої, що вийшли з ладу, поплавилися під впливом сили індукції електроенергії, що викликана атмосферним розрядом, факт якого підтверджено найближчими до території страхування органами метеорології.

4.2.2. Стихійних явищ:

4.2.2.1. Зливи. Під «зливою», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти випадіння опадів у кількості 30 мм та більше за період не більше 1 години.

4.2.2.2. Сильного дощу. Під «сильним дощем», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти рідкі та змішані опади (дощ, зливовий дощ, мокрий сніг, дощ зі снігом) у кількості не менше 50 мм за період не більше 12 годин або безперервний дощ (з перервами не більше однієї години) протягом декількох діб, при якому за період до 2 (двох) діб випадає не менше 120 мм опадів.

4.2.2.3. Сильного снігопаду. Під «сильним снігопадом», якщо інше не передбачено Договором страхування, розуміють випадіння опадів снігу за 12 годин у кількості 20 мм і більше.

4.2.2.4. Наліпання снігу, обмерзання. Під «налипанням снігу, обмерзанням», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти утворення тонкого шару льоду внаслідок намерзання переохолоджених капель дощу або туману, або наліпання шару мокрого та (або) замерзлого снігу на відкритих елементах Застрахованого майна, що призводить до його втрати або пошкодження (механічної деформації або знищення) під вагою льоду або мокрого та (або) замерзлого снігу, якщо це сталося під час снігопаду, дощу або туману або не пізніше, ніж через 24 години (якщо інший період не передбачено умовами Договору страхування) з моменту закінчення снігопаду, дощу, туману.

4.2.2.5. Тиску снігового покриву. Під «тиском снігового покриву», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти пошкодження або руйнування будівель, споруд під вагою снігу у випадках, якщо тиск снігу

перевищив навантаження, що були розраховані і закладені при проектуванні конкретного об'єкту.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує збиток внаслідок тиску снігового покриву, якщо він стався протягом 36 годин (якщо інший період не передбачено умовами Договору страхування) з моменту закінчення випадіння снігу внаслідок сильного снігопаду у визначенні цих Правил або, якщо передбачено інше, у визначенні Договору страхування.

4.2.2.6. Сходу лавини. Під «сходом лавини», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти схід величезної маси снігу, що зривається із гірського схилу і рухається донизу з великою швидкістю. Разом із збитками внаслідок механічної дії мас снігу та льоду, відшкодовуються збитки внаслідок тиску повітря, що супроводжує сніжну лавину.

4.2.2.7. Шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу. Під «штормом, ураганом, бурею, смерчем, шквалом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти викликаний погодними умовами рух повітряних мас із швидкістю вітру 17,2 - 25 м/с і більше, що призвів до втрати або пошкодження Застрахованого майна безпосередньо внаслідок механічної дії швидкісного напору вітру в результаті шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу; або зіткнення з будь-якими матеріалами, предметами, уламками, що підхоплені та переносяться та (або) рухаються та (або) впали під впливом швидкісного напору вітру, виключаючи будь-які збитки внаслідок опосередкованого впливу таких явищ.

Договором страхування може бути передбачено страхування ризиків **«Шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу – опосередкований вплив»**. Під «штормом, ураганом, бурею, смерчем, шквалом – опосередкований вплив», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти опосередкований вплив шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу, що призвів до втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок граду, блискавки, вихрів, що є наслідками шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу; або затоплення водою внаслідок штормової хвилі, повені, виключаючи втрату або пошкодження Застрахованого майна внаслідок пошкодження або порушення дамби, греблі в результаті дії шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу.

4.2.2.8. Тайфуни. Під «тайфуном», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти тип циклону або погодної системи низького тиску, що виникає над теплою морською поверхнею та супроводжується потужними грозами, випадінням зливових опадів і вітрами штормової сили.

4.2.2.9. Граду. Під «градом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти опади у вигляді щільних льодових частинок, які випадають переважно в теплі пори року з потужних купчасто-дощових хмар, найчастіше під час грози або разом зі зливою.

4.2.2.10. Землетрусу. Під «землетрусом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти підземні поштовхи та коливання земної поверхні більшої або меншої сили, що виникають внаслідок раптових зсувів і розривів в земній корі та верхній частині мантії Землі, які передаються на значні відстані у вигляді пружних коливань.

Збитки від землетрусу підлягають відшкодуванню тільки за умови, що при проектуванні, будівництві та експлуатації застрахованих будівель та споруд або будівель та споруд, в яких знаходилось Застраховане майно, належним чином враховані сейсмічні та геологічні умови місцевості, в якій розташовані такі будівлі та споруди, що підтверджується відповідною проектною та будівельною документацією, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Договором страхування може бути передбачено страхування на випадок

опосередкованого впливу землетрусу. Під ризиком **«землетрус – опосередкований вплив»** слід розуміти будь-які інші події, крім тих, що є наслідком безпосереднього впливу землетрусу, руху земної кори, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.2.2.11. **Повені, паводку, водопілля.** Під «повінню, паводком, водопіллям», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти таку фазу водного режиму річки, яка характеризується найбільшою водністю і значним відносно тривалим підняттям рівня води (перевищенням критичного значення рівня води стоячого або проточного водоймища) внаслідок весняного танення снігу (весняна повінь) або надзвичайних атмосферних опадів, в тому числі яка може спричинити прориви гребель (дамб, шлюзів тощо) з утворенням проривного паводку та зворотної води, що викликана цими явищами, за винятком будь-яких збитків, що сталися внаслідок опосередкованого впливу таких явищ.

Договором страхування може бути передбачено страхування **«Повені, паводку, водопілля – опосередкований вплив»**. Під «повінню, паводком, водопілля – опосередкований вплив», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти будь-які інші події, крім тих, що є наслідком безпосереднього впливу повені, паводку, водопілля.

4.2.2.12. **Селевого потоку.** Під «селевим потоком», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти масовий рух ґрунтів, води та інших компонентів, що прийшли у рух в результаті природного впливу води.

4.2.2.13. **Обвалу скельної породи, каменепад.** Під «обвалом скельної породи, каменепадом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти обумовлене природними силами відокремлення та падіння породних мас на місцевості.

4.2.2.14. **Обвалу.** Під «обвалом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти відрив та падіння значної кількості ґрунту (гірських порід, піску та ін.), яке трапляється на крутих та уривчастих схилах.

4.2.2.15. **Зсуву.** Під «зсувом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти повільний спадний рух значної кількості ґрунту (гірських порід, піску, та ін.) вниз по схилу, обумовлений силою тяжіння.

4.2.2.16. **Просідання ґрунту.** Під «просіданням ґрунту», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти природне просідання ґрунту над природними порожнинами (впадинами, тріщинами у породі).

4.2.2.17. Інших стихійних лих, передбачених Договором страхування.

4.2.3. Страховик має право надавати страховий захист на випадок подій (страхових ризиків), передбачених підпунктами 4.2.1. - 4.2.2. Правил, за наявності ліцензії на здійснення добровільного страхування майна від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

4.2.4. **Падіння на Застраховане майно метеоритів.**

4.2.5. **Падіння літаючих апаратів:**

4.2.5.1. Падіння на Застраховане майно пілотованого літального апарату, його частин, вантажу та багажу, інших предметів, осіб (включаючи екіпаж), що ним перевозиться, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.2.5.2. Витік палива та (або) інших технічних речовин, що знаходиться в баках, ємностях літального апарату, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.2.6. **Протиправними діями третіх осіб.**

4.2.6.1. **Протиправних дій третіх осіб: крадіжки зі зломом, грабежу, розбою.**

4.2.6.1.1. Під «крадіжкою зі зломом», якщо інше не передбачено

Договором страхування, слід розуміти таємне проникнення злочинця у застраховані приміщення або приміщення, де знаходиться Застраховане майно, внаслідок видавлювання або злому дверей, вікон або інших частин будівлі, крізь отвори, які не призначені для входу в приміщення і являють собою ускладнені перешкоди, й викрадення майна із замкнених приміщень, із застосуванням інструментів або, якщо це передбачено Договором страхування, підроблених ключів або справжніх ключів, які були привласнені злочинцем шляхом крадіжки зі зломом, грабежу, розбою. Якщо інше не передбачено Договором страхування, одного факту зникнення майна з місця страхування недостатньо для доказу та визнання використання підроблених ключів або справжніх ключів, що були викрадені в результаті крадіжки зі зломом, грабежу, розбою.

4.2.6.1.2. Під «крадіжкою зі зломом», якщо інше не передбачено Договором страхування, також слід розуміти випадки, коли зловмисник зламає в межах застрахованих приміщень або приміщень, де знаходиться Застраховане майно предмети, що використовуються в якості сховища для майна, або відкриває їх за допомогою засобів, що передбачені у п.4.2.6.1.1. та з врахуванням його умов. При цьому страхування не надається, якщо інше спеціально не передбачено Договором страхування, на території приміщень, які використовуються у службових або господарських цілях, також третіми особами, а не тільки Страхувальником (Вигодонабувачем), членами його родини та його працівниками.

4.2.6.1.3. Під «крадіжкою зі зломом», якщо інше не передбачено Договором страхування, також слід розуміти випадки, коли зловмисник вилучає предмети із закритих приміщень, куди він проник раніше звичайним шляхом, в яких продовжував залишатися до їх закриття та використав засоби, вказані у п.4.2.6.1.1. та з врахуванням його умов, для виходу із приміщення, або вилучає предмети із закритих приміщень за допомогою спеціальних пристроїв або пристосувань без проникнення власне у приміщення.

4.2.6.1.4. Під «грабежем», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти відкрите викрадення чужого майна, поєднане з насильством, яке є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства.

4.2.6.1.5. Під «розбоєм», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти напад з метою заволодіння чужим майном (в т.ч. індивідуальним майном громадян), поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства.

4.2.6.2. Протиправних дій третіх осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганства, вандалізму. Під «протиправними діями третіх осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганством, вандалізмом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти навмисні дії третіх осіб, спрямовані на пошкодження та (або) знищення майна та інші дії, спрямовані на приведення майна у непридатний для експлуатації/використання стан.

4.2.7. Договором страхування можуть бути передбачено страхування **інших протиправних дій третіх осіб, що зазначені у Договорі страхування.** Договором страхування може бути передбачено страхування на випадок страйків та масових заворушень (відповідно до умов, визначених для такого страхування у Додатку 4. Особливі умови страхування із застосуванням спеціальних додаткових умов), на випадок терористичних актів, диверсії (відповідно до умов, визначених для такого страхування у Додатку 5. Особливі умови страхування на

випадок терористичних актів).

4.2.8. Будь-які протиправні дії третіх осіб із числа зазначених у п.п.4.2.6. – 4.2.7. цих Правил, що застраховані за Договором страхування, мають бути кваліфіковані компетентними органами як злочин або протиправне діяння (крадіжка зі зломом, грабіж, розбій, протиправні дії третіх осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганство, вандалізм, страйки та масові заворушення, терористичний акт, диверсія та ін.) відповідно до чинного законодавства України. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не визнаються страховим випадком та не сплачується страхове відшкодування щодо збитків внаслідок дій, що кваліфіковані компетентними органами інакше, ніж передбачено цим пунктом Правил.

4.2.9. Пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем і підключених до них побутових пристроїв. Під «пошкодженням водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти виливання води, що раптово та непередбачувано вийшла з систем водопостачання, опалення, каналізації або стаціонарно під'єднаних до них апаратів та приладів (таких як крани, вентиля, баки, ванни, радіатори, опалювальні котли тощо) внаслідок раптового розриву труб або будь-якого іншого пошкодження таких систем та апаратів, що до них під'єднані.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, до води прирівнюються пара та рідини, що використовуються з метою опалення або охолодження, такі як солоня вода, олія, холодоагенти та ін.

Якщо це передбачено Договором страхування, Страховик також відшкодовує витрати на усунення пошкоджень або втрат, що завдані самим трубопроводам внаслідок їх розриву, але у такому разі за кожним страховим випадком відшкодовуються витрати, що не перевищують вартість заміщення двох погонних метрів пошкодженої ділянки труб, якщо інше не передбачено у Договорі страхування.

4.2.10. Спрацювання систем пожежогасіння (спринклерної, дренчерної та ін.). Під «спрацюванням систем пожежогасіння», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти помилкове, непередбачуване і не викликане необхідністю включення пристроїв та устаткування, що безпосередньо відносяться до автоматичних систем пожежогасіння, всупереч встановленим нормам їх експлуатації.

Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, Страховик відшкодовує збитки, завдані майновим інтересам Страхувальника (Вигодонабувача) внаслідок зазначених подій лише за умови, що автоматична система пожежогасіння була виготовлена (встановлена) організаціями, що мають офіційний дозвіл на їх виготовлення (продаж і монтаж), належним чином експлуатується і регулярно перевіряється спеціалізованими установами технічного контролю.

4.2.11. Проникнення води чи інших рідин із сусідніх приміщень. Договором страхування може бути передбачено страхування втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок проникнення води чи інших рідин із сусідніх приміщень внаслідок необережних дій третіх осіб, а також випадків, що передбачені у п.п. 4.2.9. – 4.2.10. цих Правил, що сталися у приміщеннях третіх осіб.

4.2.12. Замерзання комунальних систем (водопровідної, каналізаційної, систем опалення, пожежогасіння). Якщо Договором

страхування не обумовлено інше, Страховик відшкодовує витрати на усунення збитків внаслідок раптового замерзання рідини в системах і мережах, включаючи крани, вентиля, баки, ванни, радіатори, опалювальні котли, бойлери та ін. внаслідок аварійного відключення системи опалення по незалежним від Страхувальника причинам. Страховик також відшкодовує витрати по розморожуванню труб, батарей опалення, що знаходяться в застрахованому приміщенні або будівлі.

4.2.13. Наїзду на Застраховане майно наземних транспортних засобів, в т.ч. рейкових. Під «наїздом на Застраховане майно наземних транспортних засобів», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти безпосереднє зіткнення наземного транспортного засобу, в т.ч. того, що рухається по рейках, із Застрахованим майном, що призвело до повного знищення або пошкодження Застрахованого майна.

Якщо це передбачено Договором страхування, Страховик також відшкодовує збитки, заподіяні внаслідок пошкодження або знищення огорож (заборів) земельних ділянок, якщо вони входять до складу Застрахованого майна за Договором страхування.

4.2.14. Бою скла. Під «бою скла», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти биття скляних елементів будівель, включаючи внутрішні перегородки зі скла, дзеркала, вітрини, склоподібні матеріали (облицювання фасадів і стін, покрівлі, вітражі, промислові ліхтарі зі скла, суцільне скло (вітрини), гнуге скло, шибки дверей, вікон, скляні двері тощо) та інших скляних елементів.

Страховик надає страховий захист Застрахованому майну від пошкодження або знищення внаслідок бою скла (скляних елементів) з будь-якої причини, якщо інше не передбачено Договором страхування. Страховик надає страховий захист Застрахованому майну від пошкодження або знищення внаслідок бою скла (скляних елементів), що вже є встановленим у віконні або дверні рами, або змонтованим у місцях їхнього кріплення, внаслідок їхнього випадкового, ненавмисного розбиття з будь-якої причини, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Додатково щодо застрахованого скла (скляних виробів) встановлюються такі вимоги безпеки:

- не допускається відігрів скляних вікон, виробів, конструкцій, що замерзли, за допомогою нагрівальних приладів і гарячої води;
- опалювальні прилади, плити або елементи теплонесучих конструкцій повинні розташовуватися, якщо інше не передбачено Договором страхування, на відстані не менше 30 см від поверхні застрахованого скла.

За згодою Сторін може прийматися на страхування скло, розташоване в будинках з незакінченим будівництвом (об'єкти незавершеного будівництва) або звільнених для капітального ремонту чи з інших причин на тривалий строк.

4.2.15. Пошкодження димом. Під «пошкодженням димом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти безпосереднє знищення або пошкодження Застрахованого майна димом (сажею, кіптявою), що раптово, непередбачено (не за призначенням) вирвався з пристроїв, що знаходяться на застрахованій території, (плавильних печей, топків, коптилень та ін.).

4.2.16. Звукового удару. Під «звуковим ударом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті впливу ударної хвилі, викликаного літаючим апаратом при переході звукового бар'єру швидкості та також дії вихрового сліду від турбін літака.

4.2.17. **Падіння предметів, напад тварин.** Під «падінням предметів, нападу тварин», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті падіння на Застраховане майно під впливом сили тяжіння предметів або їх частин, таких як дерев, гілок, стовпів, стаціонарних радіо- та телевізійних антен, стаціонарних супутникових антен, щогл та пошкодження або знищення майна в результаті нападу сільськогосподарських тварин тощо.

4.2.18. **Електричних ризиків.** Під «електричними ризиками», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти відмову, поломку, вихід з ладу (пошкодження або знищення) застрахованого обладнання (його частин) внаслідок раптового та непередбачуваного впливу на нього внутрішнього фактору, а саме:

- короткого замикання, перевантаження в електромережі, падіння напруги та інших електричних впливів;
- раптового та непередбачуваного виходу з ладу вимірювальних приладів, контрольних систем та систем безпеки.

4.2.19. **Прориву дамб.** Під «проривом дамб», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна внаслідок пошкодження водою, затоплення в результаті технічної аварії, руйнування, пошкодження гідроелектричної, дамби, греблі, що не викликано надзвичайною кількістю опадів та таненням снігів.

4.2.20. **Прориву та (або) витікання розплавлених матеріалів та розплавів та (або) їхнє застигання, викид перегрітих мас.** Під «проривом та (або) витіканням розплавлених матеріалів та розплавів та (або) їхнє застигання, викид перегрітих мас», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті виливу розпеченого розплаву металу або іншого матеріалу, включаючи пошкодження горну, виливниці або черпаків (крім футеровок, вогнетривких матеріалів та (або) інших витратних матеріалів), через які витікає розплав.

4.2.21. **Механічного впливу.** Під «механічним впливом», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті проведення третіми особами ремонту або переобладнання (перепланування, зміни) сусідніх будівель та (або) споруд та (або) приміщень, що не належать Страхувальнику (Вигодонабувачу).

4.2.22. **Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування.** Під «усіма ризиками зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування» слід розуміти, якщо інше не передбачено Договором страхування, втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті прямого непередбачуваного впливу на нього ззовні будь-якого шкідливого фізичного фактору, що не виключений відповідно до Правил та (або) Договору страхування.

Під втратою або пошкодженням Застрахованого майна в результаті дії усіх ризиків зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування, слід розуміти, якщо інше не передбачено Договором страхування, несприятливу зміну фізичного стану Застрахованого майна, що Страхувальник або його працівники не передбачали, а також не могли передбачати на підставі всіх професійних навичок, необхідних для здійснення своєї діяльності. Якщо інше не передбачено Договором страхування, незначні зміни, які не зменшують вартість Застрахованого майна, як втрата або пошкодження Застрахованого майна не розглядаються.

4.2.23. **Інших ризиків** відповідно до міжнародних систем страхування, які

вимагають застосування уніфікованих умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених чинним законодавством України.

4.2.24. Невід'ємною частиною визначень ризиків, що зазначені у п.п.4.2.1. – 4.2.23., є відповідні виключення до таких ризиків, що зазначені у п.п. 5.7. – 5.24. Правил.

4.3. Особливості страхування окремих груп (видів) майна та страхових ризиків визначають Особливі умови страхування, зокрема:

4.3.1. Особливі умови добровільного страхування машин та устаткування від поломок (Додаток 1);

4.3.2. Особливі умови добровільного страхування електронного устаткування (Додаток 2);

4.3.3. Особливі умови добровільного страхування майна у холодильних камерах (Додаток 3);

4.3.4. Особливі умови страхування із застосуванням спеціальних додаткових умов (Додаток 4);

4.3.5. Особливі умови страхування на випадок терористичних актів (Додаток 5);

4.3.6. Особливі умови страхування будівельно-монтажних робіт (Додаток 6);

4.3.7. Особливі умови страхування майна фізичних осіб (Додаток 7);

4.3.8. Особливі умови страхування цінностей (готівки тощо) у касі, сейфах, банкоматах, банківських сховищах (Додаток 8);

4.3.9. Особливі умови страхування культурних цінностей та предметів мистецтва (Додаток 9);

4.3.10. Особливі умови добровільного страхування робочої самохідної та несамохідної техніки (спеціальної техніки) (Додаток 10);

4.3.11. Особливі умови добровільного страхування майна за «першим ризиком» (Додаток 11).

4.4. Якщо інше не передбачено умовами цих Правил або Договору страхування, усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама причина та (або) подія, вважаються одним страховим випадком (**Умова про визначення одного страхового випадку**). При цьому тривалість події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується (якщо інший період не передбачено визначенням ризиків у Правилах або Договорі страхування, Особливими умовами страхування до цих Правил або умовами Договору страхування):

4.4.1. 72 послідовними годинами – для ризиків «стихійні явища», «протиправні дії третіх осіб»;

4.4.2. 72 послідовними годинами – щодо будь-яких збитків внаслідок дії двох або більше ризиків, що зазначені у п.4.4.1. цих Правил;

4.4.3. 168 послідовними годинами – для інших ризиків.

Будь-який випадок, подія тривалістю, що перевищує зазначений вище період, поділяється Страховиком на два чи більше страхових випадки з урахуванням таких вимог:

- період першого страхового випадку починається у день і час початку першого страхового випадку, що стався протягом строку дії Договору страхування;

- жодний з періодів страхового випадку не накладається на інший та такі періоди не перетинаються між собою у часі, та жодний з періодів не починається раніше дати та часу настання першого зареєстрованого індивідуального страхового випадку, що стався протягом строку дії Договору страхування.

5. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

5.1. Загальні виключення. Якщо Договором страхування не передбачено інше, до страхових випадків не відносяться і Страховик не виплачує страхове відшкодування, якщо збитки майновим інтересам Страхувальника (Вигодонабувача) спричинені внаслідок:

5.1.1. війни, вторгнення, ворожих дій та (або) будь-яких інших воєнних дій (незалежно від того, була оголошена війна чи ні), дії засобів ведення війни (в т.ч. мін, торпед, бомб, снарядів тощо), а також маневрів, навчань або інших військових заходів;

5.1.2. введення надзвичайного або особливого стану, громадянської війни, заколоту, революції, повстання, бунту, захоплення влади, дій озброєних повстанців, а також дій влади, що направлені на їх придушення, націоналізації, конфіскації, реквізиції, арешту та будь-якого іншого примусового вилучення, знищення або пошкодження майна за розпорядженням існуючого юридично або фактично органу військової або цивільної влади або невизнаних та (або) самопроголошених державних утворень, захоплення адміністративних будівель та (або) Застрахованого майна; дій групи зловмисників або осіб, які діють за дорученням політичних організацій чи взаємодіють з ними;

5.1.3. протизаконних дій або бездіяльності державних органів та органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, в тому числі внаслідок видання протизаконних документів і розпоряджень;

5.1.4. страйку, локауту, масових заворушень;

5.1.5. будь-яких терористичних актів, диверсії, заходів щодо їх придушення, попередження та інших антитерористичних дій;

5.1.6. будь-якої анексії або окупації території, на якій знаходиться територія (місце дії Договору) страхування, іншою державою із застосуванням сили;

5.1.7. закидання іноземною державою або від її імені збройних банд, груп, найманців або регулярних сил, які застосовують зброю проти іншої держави, або за значної участі та підтримки іноземної держави в таких діях;

5.1.8. розбою, грабежів та мародерства, навмисного знищення або пошкодження Застрахованого майна, що прямо або опосередковано впливають з подій, зазначених у п.5.1.1.-5.1.7.;

5.1.9. іонізуючої радіації, ядерної реакції, дії ядерного випромінювання, радіоактивного забруднення від будь-якого ядерного пального або будь-яких відходів спалення ядерного пального та інших наслідків, пов'язаних з розщепленням радіоактивних елементів; радіоактивних, токсичних, вибухонебезпечних або інших небезпечних властивостей будь-якого ядерного блоку або компоненту такого блоку;

5.1.10. хімічного, біологічного забруднення (в тому числі витрати на розчищення території та Застрахованого майна від такого забруднення);

5.1.11. ризиків інформаційних технологій, тобто руйнування, пошкодження, знищення або спотворення інформації, кодів, програм або програмного забезпечення з будь-якої причини (в т.ч. внаслідок вірусів, атак), а також будь-яких збоїв у роботі комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення або вбудованих мікросхем; хибного або несанкціонованого програмування, перфорування, введення даних; втрати інформації, даних або носіїв, знищення інформації через дію магнітного поля;

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

5.1.12. умисних дій Страхувальника, його працівників, членів родини, довірених осіб, осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне);

5.1.13. дефектів, пошкоджень або недоліків, що існували до моменту початку дії Договору страхування і про які Страхувальник або його представники знали або повинні були знати, незалежно від того, чи знав про такі дефекти і недоліки Страховик;

5.1.14. дії шкідників та тварин (в тому числі птахів, гризунів, комах, паразитів тощо), цвілі, плісняви, грибка, спор або мікроорганізмів;

5.1.15. постійно діючих факторів експлуатації, реакцій, що проходять внаслідок природних якостей Застрахованого майна, поступового впливу будь-яких умов, в т.ч.:

5.1.15.1. зносу Застрахованого майна, поступової втрати ним своїх природних якостей та корисних властивостей або погіршенням якостей через тривале використання або припинення використання;

5.1.15.2. конденсату, відпрівання, просочування; корозії, окислювання, іржавіння, ерозії, бродіння, гниття, псування, розкладання, сухості, пересихання, шумування, втрати ваги, усихання, усадки, випаровування, витоку;

5.1.15.3. повільного виділення тепла при бродінні, гнитті; самозапалення або інших екзотермічних реакцій;

5.1.15.4. постійного впливу смогу, диму, пари, рідин, газів або пилу;

5.1.15.5. коливання температури або вологості повітря, постійного або звичайного впливу погодних умов, які повинні братися до уваги внаслідок сезонних або місцевих умов;

5.1.15.6. зміни смаку, кольору, запаху, структури, полірування, якості обробки або інших дефектів;

5.1.16. обдурювання або введення в оману, включаючи шахрайство, шантаж, вимагання;

5.1.17. нез'ясованої втрати, таємничого зникнення, причини, час, обставини або місце якого невідомі, нестач, встановлених під час інвентаризації, крадіжки без злому;

5.1.18. збитки від крадіжки та розкрадання майна під час та безпосередньо після настання страхових випадків, передбачених Договором страхування;

5.1.19. пошкодження, знищення, руйнування будівель або приміщень у будівлях, які побудовані з порушенням будівельних норм та правил, або будівлям, що перебувають у поганому технічному стані та (або) потребують капітального ремонту, а також майну, що перебуває в таких будівлях або приміщеннях, у тій мірі, в якій це вплинуло на факт настання випадку та розмір збитку;

5.1.20. обвалу будівель або їх частин, якщо обвал не викликаний страховим випадком;

5.1.21. використання пошкодженого майна в роботі після настання страхового випадку без належного ремонту або якщо ремонт такого майна проводився без згоди Страховика;

5.1.22. використання Застрахованого майна не за призначенням;

5.1.23. втрати товарного вигляду, функціональності, можливості використання та будь-які витрати, пов'язані з ремонтом, заміною деталей;

5.2. До страхових випадків, якщо Договором страхування не передбачено інше, не відносяться та страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника пов'язані з подією, що:

5.2.1. не обумовлена, як страховий випадок у Договорі страхування;

5.2.2. мала місце до початку дії Договору страхування або після його закінчення;

5.2.3. відбулася поза вказаною в Договорі страхування територією або місцем страхування;

5.2.4. причини, час, обставини або місце якої невідомі, та (або) які не можуть бути підтверджені документально.

5.3. Не підлягають відшкодуванню:

5.3.1. штрафи, пені та інші стягнення;

5.3.2. витрати з відшкодування моральної шкоди, упущеної вигоди, збитки в результаті перерви у виробничій або комерційній діяльності Страхувальника;

5.3.3. шкода, завдана навколишньому природному середовищу;

5.3.4. шкода, завдана життю, здоров'ю або майну третіх осіб.

5.4. Страховиком не відшкодовуються, якщо Договором страхування не передбачено інше:

5.4.1. витрати з усунення функціональних дефектів, за умови, що ці дефекти не пов'язані із збитком від втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок страхового випадку;

5.4.2. витрати на технічне обслуговування Застрахованого майна та частин, що були замінені в рамках технічного обслуговування;

5.4.3. збитки, що завдані будівлям (спорудам), що знаходяться у процесі будівництва та (або) монтажу, не введені в експлуатацію або не експлуатуються та майну, що знаходиться у таких будівлях (спорудах).

5.5. Спеціальні виключення та обмеження страхування.

5.5.1. При страхуванні окремих видів (груп) майна та ризиків спеціальні виключення також передбачені в особливих умовах страхування у Додатках 1 – 11 до цих Правил.

5.5.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, також не визнаються страховим випадком та не підлягають відшкодуванню шкода/збитки внаслідок пошкодження, знищення або втрати Застрахованого майна в результаті:

5.5.2.1. дії корисного (робочого) вогню або тепла, необхідного для процесу обробки або з іншою метою (наприклад, сушіння, гарячої обробки або плавлення металів тощо).

5.5.2.2. проведення будівельно-монтажних робіт, реконструкції, пусконаладжувальних робіт, комплексного випробування, технічного обслуговування, ремонтних робіт, тестування, використання та встановлення обладнання та устаткування при будівництві та монтажних роботах;

5.5.2.3. проведення гарячих робіт (робіт, що включають, але не обмежуються операціями точіння, різання або зварювання, використання паяльних ламп, використання гарячого бітуму або інші операції щодо використання корисного вогню або вироблення тепла);

5.5.2.4. помилок у проектуванні, плані, специфікації, недоліків та помилок будівництва, монтажу, неякісного виконання робіт, дефектів виробництва або дефектів (недоліків) матеріалів;

5.5.2.5. пошкодження Застрахованого майна, яке перебуває у процесі виробництва, у результаті такого процесу, а також у процесі переміщення по території страхування або за її межі, навантаження, розвантаження, перевезення Застрахованого майна, якщо страхування таких ризиків прямо не передбачено Договором страхування;

5.5.2.6. обвалу, зсуву та просідання ґрунту внаслідок промерзання та відтавання ґрунту, річкової та прибережної ерозії ґрунтів, пересихання або дренажування (осушення) ґрунту;

5.5.2.7. дії ґрунтових вод, затоплення ґрунтовими водами, якщо Договором страхування не передбачено страхування цього ризику (при цьому під «затопленням ґрунтовими водами», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти знищення або пошкодження Застрахованого майна водою першого від поверхні землі водоносного горизонту, розташованого на першому водоупорному шарі);

5.5.2.8. обвалу, зсуву, просідання та іншого руху ґрунту внаслідок будь-якої діяльності людини щодо переміщення ґрунту (в тому числі виймання ґрунту, прокладки підземних комунікацій, проведення підричних робіт, розробки та видобутку корисних копалин, динамічних впливів на ґрунт, вібрацій);

5.5.2.9. просідання та іншого руху ґрунту для нових будівель та споруд (новими визнаються будівлі та споруди, які були здані в експлуатацію після будівництва менше ніж за два роки до виявлення збитків внаслідок просідання та іншого руху ґрунту);

5.5.2.10. осідання, розтріскування, стиску, розширення або здуття покриття доріг та тротуарів, фундаментів, стін, несучих конструкцій або перекриттів будівель та споруд;

5.5.2.11. пошкодження водою, брудом або іншими рідинами рухомого Застрахованого майна внаслідок дії застрахованих ризиків, якщо воно зберігається в приміщеннях на відстані менше 15 сантиметрів від поверхні підлоги;

5.5.2.12. механічної та будь-якої іншої внутрішньої поломки (застосовується щодо машин та обладнання, що є Застрахованим майном, та (або) Застрахованого майна, що потребує певного температурного режиму та псується внаслідок виходу з ладу таких машин та обладнання);

5.5.2.13. «фізичного» вибуху (під «фізичним» вибухом, якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти розрив котлів (турбін, резервуарів, тощо) внаслідок дії відцентрової сили, тиску рідини або дефекту матеріалу ємності), при цьому якщо Договором страхування передбачено страхування ризику «Вибух» за п.4.2.1.2. цих Правил, то збитки в результаті втрати або пошкодження Застрахованого майна (крім власне котлів, турбін, резервуарів і т.ін.) внаслідок «фізичного» вибуху підлягають відшкодуванню;

5.5.2.14. непрямої дії блискавки, впливу електроструму у формі короткого замикання, різкого підвищення сили струму або напруги в електромережі, впливу індукованих струмів та інших аналогічних причин, що викликали несправності, вихід з ладу застрахованих електричних або електронних пристроїв, приборів, проводки тощо, якщо страхування таких ризиків не передбачено умовами Договору страхування за винятком випадків, коли вони спричинили виникнення та подальше розповсюдження пожежі або вибуху, але вартість такого майна, що викликало страховий випадок та неполадки не відшкодовується;

5.5.2.15. електричного іскріння, плавлення внаслідок несправностей у застрахованих електричних пристроях, приборах, проводці та подібному устаткуванні, за винятком випадків, коли такі явища спричинили виникнення та подальше розповсюдження пожежі або вибуху на інше Застраховане майно, але вартість такого майна, що стало причиною іскріння та поплавило, не відшкодовується;

5.5.2.16. проникнення у застраховане приміщення/будівлю або приміщення, де знаходиться Застраховане майно, рідин (в т.ч. дощу, снігу, граду або бруду)

через незачинені вікна, двері, покрівлю, отвори, що зроблені навмисно або виникли внаслідок старості, ветхості, неналежної експлуатації або будівельних/виробничих дефектів, якщо тільки вони не утворились внаслідок застрахованих за Договором страхування ризиків;

5.5.2.17. прориву та (або) витоку розплавлених матеріалів або розплавів та (або) їхнього застигання;

5.5.2.18. поломки, неправильної експлуатації або тимчасового припинення використання повітряних кондиціонерів, систем охолодження та обігріву майна, а також систем, що підтримують мікроклімат;

5.5.2.19. негерметичності з'єднань труб, незадовільного стану зварних та різьбових з'єднань трубопроводів системи водопостачання та (або) системи опалення;

5.5.2.20. бою скла (вітрин, вітражів, скляних стін, віконного і дверного скла, віконних та дверних рам), якщо Договором страхування не передбачено страхування цього ризику;

5.5.2.21. пошкодження або знищення предметів, закріплених на зовнішній стороні застрахованої будівлі (антени, світлові рекламні установки, плакатні щити, навіси та ін.);

5.5.2.22. необережних (ненавмисних) дій третіх осіб, працівників, членів родини, довірених осіб Страхувальника, осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне);

5.5.2.23. недостатності, нестабільності, відключення або припинення опалення, енерго-, водо-, газопостачання або постачання будь-яких інших послуг.

5.5.3. Якщо Договором страхування передбачено **страхування земельної ділянки**, то Страховиком також не відшкодовуються витрати на розчищення земельної ділянки від забруднення, на завезення та підсіпку родючого шару ґрунту, підсаження рослин, а також втрата, знищення або пошкодження земельної ділянки внаслідок:

5.5.3.1. будь-якого забруднення;

5.5.3.2. господарської та іншої діяльності, що зумовлює забруднення ділянки і ґрунтів понад встановлені гранично допустимі концентрації небезпечних речовин;

5.5.3.3. безгосподарського використання земельної ділянки, що спричинило її виведення з сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту;

5.5.3.4. зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок власниками земельних ділянок та землекористувачами без спеціального дозволу органів, що здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель;

5.5.3.5. використання земельної ділянки не за цільовим призначенням;

5.5.3.6. неусунення допущених порушень законодавства (забруднення земель радіоактивними і хімічними речовинами, відходами, стічними водами, забруднення земель бактеріально-паразитичними і карантинно-шкідливими організмами, засмічення земель забороненими рослинами, пошкодження і знищення родючого шару ґрунту, об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, порушення встановленого режиму використання земель, що охороняються, а також використання земель способами, які завдають шкоди здоров'ю населення) в терміни, встановлені вказівками спеціально уповноважених органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів.

5.5.4. Якщо Застрахованим майном за Договором **страхування є транспортні засоби, сільськогосподарська, будівельна або інша**

спецтехніка на зберіганні або під час виставок, експозицій, то у такому випадку, якщо Договором страхування не передбачено інше:

5.5.4.1. страховий захист діє відносно такого майна винятково в момент його знаходження в нерухомому стані, з вимкненим двигуном (якщо наявний), на огороженій території, під цілодобовою охороною, за адресою, визначеною як територія страхування. У разі недотримання зазначених умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування або зменшити його розмір в залежності від того, в якій мірі невиконання зазначених умов вплинуло на факт настання випадку та розмір збитку.

5.5.4.2. страховий захист за Договором страхування не діє відносно такого майна під час його роботи, транспортування (включаючи навантажувально-розвантажувальні операції), ремонту, обслуговування, випробувань, навчальної або пробної їзди;

5.5.4.3. не підлягають відшкодуванню Страховиком збитки внаслідок обвалу, падіння, перевертання Застрахованого майна через помилки, допущені при монтажі, експлуатації або через дефект матеріалів;

5.5.4.4. не підлягають відшкодуванню Страховиком збитки, внаслідок незаконного заволодіння Застрахованим майно, що здійснене за допомогою енергії двигуна, що встановлений на Застрахованому майні.

5.6. Якщо Договором страхування передбачено **страхування зернових запасів та (або) зерносушильного обладнання та (або) приміщень, де зберігаються зернові запаси, підприємств лісопильної та лісообробної промисловості тощо**, то Страховиком також не відшкодовується втрата, знищення або пошкодження Застрахованого майна внаслідок його самозаймання, або нагрівання, вибуху або займання пилу або повітряно-пилової суміші, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

5.7. При страхуванні ризику **Пожежа, в т.ч. підпал** відповідно до п.4.2.1.1. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні:

5.7.1. внаслідок обпалювання або пропалювання палаючим вугіллям, що випало з камінів, печей та ін., цигарками або сигарами, паяльною лампою та аналогічними предметами, або обпалювання, викликаного раптовим виходом вогню з місця, спеціально для нього відведеного, крім випадків виникнення пожежі;

5.7.2. внаслідок проведення у застрахованому приміщенні або приміщенні, де знаходиться Застраховане майно, робіт з використанням газового обладнання, робіт у системі енергопостачання;

5.7.3. через виникнення вогню внаслідок тління, підземного вогню, що виникає внаслідок явищ вулканізму.

5.8. При страхуванні ризику **Вибух** відповідно до п.4.2.1.2. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні:

5.8.1. дією вибухівки, засобів ведення війни (мін, торпед, бомб, снарядів тощо);

5.8.2. в результаті протиправних дій третіх осіб;

5.8.3. двигунам внутрішнього згорання внаслідок вибухів, що виникають в камері згорання;

5.8.4. вакуумом або розрідженням газу в резервуарі;

5.8.5. котлам, газопроводам та іншому подібному устаткуванню, що працює під тиском, в результаті їх вибуху;

5.8.6. внаслідок використання, збереження, тимчасового розміщення, знаходження в межах місця страхування газового устаткування, легкозаймистих та вибухонебезпечних предметів, матеріалів і речовин, що не є невід'ємною частиною інженерних комунікацій або регламентованого виробничого процесу;

5.8.7. в результаті вибуху, що виконується в рамках дозволеної діяльності Страхувальника або третіх осіб, або вибухів, що є звичайними для виробничого процесу Страхувальника або третьої особи;

5.8.8. в результаті гідравлічного вибуху (удару), тобто розриву ємності (резервуару) внаслідок тиску рідини або дефекту матеріалу;

5.8.9. внаслідок розриву турбін, маховиків або інших подібних агрегатів під дією відцентрової сили;

5.8.10. в результаті зменшення тиску в ємностях (імплозії);

5.8.11. внаслідок дії вихрового сліду від двигуна літального апарату або звукової хвилі, що виникли при переході звукового бар'єру швидкості.

5.9. При страхуванні ризику **Удар блискавки** відповідно до п.4.2.1.3. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні електричним та електронним приладам, іншому обладнанню в результаті перепаду напруги, електромагнітної індукції, інших явищ внаслідок опосередкованої дії атмосферної електрики («непряма дія блискавки»), якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.10. При страхуванні ризику **Непряма дія блискавки** відповідно до п.4.2.1.3. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик також не відшкодовує збитки, що виникли:

5.10.1. у блискавковідводах, лічильниках, електричних опалювальних приладах, запобіжних елементах, захисних пристроях, датчиках, лампах, світильниках та інших виробках і матеріалах, які належать до категорії швидкозношуваних та підлягають періодичній заміні в результаті регулярного використання;

5.10.2. якщо на Застрахованому майні або у будівлях/приміщеннях, де знаходиться Застраховане майно, не встановлені громо- та блискавковідводи, заземлювачі в технічно справному стані та пристрої, що контролюють зміну напруги, або встановлені та (або) експлуатуються не у відповідності до рекомендацій виробника, відповідних норм та правил.

5.11. При страхуванні ризику **Налипання снігу, обмерзання** відповідно до п.4.2.2.4. Правил та (або) **Тиск снігового покриву** відповідно до п.4.2.2.5. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні в результаті:

5.11.1. дії шару снігу/льоду, що був сформований людиною;

5.11.2. танення снігу чи його падіння з інших будівель чи елементів будівель, транспортних засобів.

5.12. При страхуванні ризику **Схід лавини** відповідно до п.4.2.2.6. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, що прямо або опосередковано виникли внаслідок землетрусу.

5.13. При страхуванні ризику **Град** відповідно до п.4.2.2.9. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні в результаті дії води, що утворилася внаслідок розтавання частинок граду.

5.14. При страхуванні ризику **Повінь, паводок, водопілля** відповідно до п.п.4.2.2.11. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки в результаті:

- 5.14.1. плісняви, гнилі, грибку, що з`явилися внаслідок вологості;
- 5.14.2. дії вітрів, що наганяють воду з моря та викликають підвищення рівня води за рахунок затримки в гирлі принесеної рікою води (штормовий приплив);
- 5.14.3. виходу води з берегів водоймищ, який можна було передбачати виходячи з місцевих умов (рельєфу місцевості, клімату, сезонних коливань води та ін.), характерних для території страхування; вважається, що вихід води з берегів можна було передбачати, якщо така подія відбувалася в середньому частіше, ніж один раз у десять років за останні тридцять років;
- 5.14.4. виходом води з каналізаційних (внутрішніх і зовнішніх) систем, якщо це не викликано повинню (паводком, водопіллям);
- 5.14.5. виходом води з каналізаційних (внутрішніх і зовнішніх) систем, що було викликано їх недостатньою пропускною спроможністю, порівняно з проектною пропускною спроможністю;
- 5.14.6. в результаті технічної аварії, що призвела до руйнування, пошкодження гідроелектричної станції, дамби, греблі.
- 5.15. При страхуванні таких ризиків, як **Селевий потік** (п.4.2.2.12. Правил), **Обвал скельної породи, каменепад** (п.4.2.2.13. Правил), **Обвал** (п.4.2.2.14. Правил), **Зсув** (п.4.2.2.15. Правил), **Просідання ґрунту** (п.4.2.2.16 Правил) також не підлягають відшкодуванню, якщо Договором страхування не передбачено інше, витрати на відновлення родючого шару ґрунту та страхування не поширюється на збитки, що прямо або опосередковано виникли в результаті землетрусу або повені, паводку, водопілля.
- 5.16. При страхуванні будь-яких ризиків «**Протиправні дії третіх осіб**» з числа зазначених у п.п. 4.2.6. – 4.2.7. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні внаслідок дій працівників, членів родини, довірених осіб Страхувальника осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне).
- 5.17. При страхуванні ризику «**Пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв**», що зазначений у п.4.2.9. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні в результаті:
- 5.17.1. витікання рідини внаслідок застосування фізичної сили людини (перекидання резервуарів з водою та ін.), а також рідиною, що використовується для прибирання, чищення або миття;
- 5.17.2. витікання рідини з відкритих систем водяного зрошення;
- 5.17.3. природного зносу, корозії або іржавіння зазначених вище систем.
- 5.17.4. встановлення, обслуговування, ремонт, зміни в конструкції зазначених систем без залучення спеціалізованої організації, що має відповідний дозвіл на проведення подібних робіт у відповідності до законодавства, якщо такі дозволи спеціально передбачені чинним законодавством.
- 5.17.5. навмисного відключення чи припинення опалення, енерго-, водо-, газопостачання постачальниками Страхувальника (Вигодонабуча);
- 5.17.6. витікання рідини з відкритих систем водяного зрошення;
- 5.17.7. природного зносу, корозії або іржавіння зазначених вище систем;
- 5.17.8. невиконання Страхувальником (Вигодонабучачем) усіх необхідних заходів з технічного обслуговування застрахованого обладнання, правил та рекомендацій виробника щодо експлуатації застрахованого обладнання, приписів державних та відомчих наглядових органів.

5.18. При страхуванні ризику **«Замерзання комунальних систем (водопровідної, каналізаційної, систем опалення, пожежогасіння)»**, що зазначений у п.4.2.12. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні в результаті:

5.18.1. впливу вологості, конденсату, відпрівання, утворенні цвілі, грибків та ін. всередині приміщення;

5.18.2. навмисного відключення, нестабільності або припинення опалення, енерго-, водо-, газопостачання постачальниками Страхувальника (Вигодонабувача);

5.18.3. витікання рідини внаслідок застосування фізичної сили людини (перекидання резервуарів з водою та ін.), а також рідиною, що використовується для прибирання, чищення або миття;

5.18.4. витікання рідини з відкритих систем водяного зрошення;

5.18.5. природного зносу, корозії або іржавіння зазначених вище систем;

5.18.6. негерметичності з'єднань труб, незадовільного стану зварних та різьбових з'єднань трубопроводів системи водопостачання та (або) системи опалення;

5.18.7. невиконання Страхувальником (Вигодонабувачем) усіх необхідних заходів з технічного обслуговування застрахованого обладнання, правил та рекомендацій виробника щодо експлуатації застрахованого обладнання, приписів державних та відомчих наглядових органів;

5.18.8. встановлення, обслуговування, ремонт, зміни в конструкції зазначених систем без залучення спеціалізованої організації, що має відповідний дозвіл на проведення подібних робіт у відповідності до законодавства, якщо такі дозволи спеціально передбачені чинним законодавством.

5.17. При страхуванні ризику **«Наїзду на Застраховане майно наземних транспортних засобів, в т.ч. рейкових»**, що зазначений у п.4.2.13. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні Застрахованому майну транспортними засобами, що експлуатуються Страхувальником, його працівниками, членами його родини, користувачами Застрахованого майна.

5.18. При страхуванні ризику **«Бій скла»**, що зазначений у п.4.2.14. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні внаслідок:

5.20.1. переміщення (перевезення, перенесення) скла, проведення відповідних робіт по склінню;

5.20.2. виконання робіт по встановленню рам, видаленню або демонтажу скла, деталей із скла з віконних або дверних рам або інших місць їх постійного кріплення, фіксації або встановлення;

5.20.3. подряпин, відколів та ін. на поверхні скла, полірування або розпису, пошкодження або опадання напилювання, затемнення або нанесення надлишкової фарби на скло, застосування зварювальних і нагрівальних апаратів;

5.20.4. биття переносних дзеркал, пустотілого (дутого) скла та (або) освітлювальної арматури усіх видів, лампочок розжарювання, освітлювальних приладів;

5.20.5. випадкового або навмисного фарбування застрахованих стекол, розпису, гравірування, покриття плівкою або лаком, протравлення та сонцезахисної обробки скла, що встановлюється замість розбитого;

5.20.6. випадкового або навмисного наклеювання на застрахований об'єкт паперової, плівкової або іншої поліграфічної продукції (оголошення, реклама, плакати, листівки та ін.).

5.19. При страхуванні ризику **«Пошкодження димом»**, що зазначений у п.4.2.15. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки внаслідок:

5.21.1. тривалого і постійного впливу диму, пилу, сажі, сільськогосподарського обкурювання;

5.21.2. порушень правил експлуатації зазначеного обладнання (устаткування) відповідно до його технічних паспортів та рекомендацій виробника.

5.22. При страхуванні ризику **«Електричні ризики»**, що зазначений у п.4.2.18. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки внаслідок:

5.22.1. втрати або пошкодження предметів (деталей, частин), які у зв'язку з їх експлуатацією та (або) по характеру матеріалу є швидкозношувані, значною мірою схильні до зносу та амортизації та (або) підлягають періодичній заміні, або строк служби яких значно менше строку служби обладнання;

5.22.2. відсутності громо- та блискавковідводів, заземлення у технічно справному стані та приборів, що контролюють зміну напруги. Ці пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника, якщо інше не передбачено Договором страхування. При цьому дотримання правил безпеки та контролю напруги здійснюється згідно з відповідними нормами та правилами, якщо інше не передбачено Договором страхування;

5.22.3. будь-яких дефектів машин та (або) обладнання, що мали місце на момент укладення Договору страхування та мали бути відомі Страхувальнику;

5.22.4. ресурсних відмов застрахованого обладнання;

5.22.5. впливу непрямої дії блискавки;

5.22.6. безпосереднього впливу експлуатаційних факторів (корозії, ерозії, накипу, кавітації, іржі, зносу і т. ін.) або інших природних властивостей (процесів), що притаманні застрахованим машинам та (або) обладнанню, а також пошкодження шкідниками, мікроорганізмами, цвіллю, грибок;

5.22.7. проведення випробувань або експериментальних робіт, при яких були навмисне завищені нормальні експлуатаційні навантаження, пусконаладжувальних, ремонтних робіт, під час монтажу/демонтажу машин та обладнання, налагодження обладнання (рихтування, налаштування);

5.22.8. помилок у конструкції, дефектів лиття та матеріалів, виробничих дефектів Застрахованого майна;

5.22.9. помилок у конструкції, дефектів лиття та матеріалів, виробничих дефектів вимірювальних приладів, контрольних систем і систем безпеки, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, законодавства або договорів несе виробник або постачальник або особа, яка здійснювала їх ремонт, технічне обслуговування.

5.23. При страхуванні ризику **«Прориву та (або) витікання розплавлених матеріалів та розплавів та (або) їхнього застигання, викид перегрітих мас»**, що зазначений у п.4.2.20. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки внаслідок втрати або пошкодження власне каналів або колекторів, що спеціально призначені для збору розплавлених матеріалів, розплаву, перегрітих мас та власне вартості розплавленого матеріалу, розплаву, перегрітих мас, що втрачені.

5.24. При страхуванні ризику **«Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування»**, що зазначений у п.4.2.22. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, також не підлягають відшкодуванню збитки, що прямо або опосередковано сталися в результаті:

5.24.1. введення в експлуатацію, пусконаладжувальних робіт, випробувань, тестування, самої експлуатації, технічного обслуговування або ремонту механічного, електротехнічного або електронного устаткування (наприклад, помилки та недбалість персоналу, відмова вимірювального, контрольного, розподільного або регулюючого устаткування, нестача води або мастильного матеріалу та ін.);

5.24.2. видалення азбесту, діоксину або поліхлорбіфенолів (надалі – матеріали) з будь-яких частин Застрахованого майна (при цьому також виключаються будь-які пов'язані з цим витрати), крім випадків, коли такі «матеріали» є складовою частиною Застрахованого майна та були пошкоджені в результаті дії застрахованих за Договором страхування ризиків; реконструкції, ремонту, знищення, розчищення завалів, повного або часткового зупинення експлуатації Застрахованого майна, що містить «матеріали», на виконання будь-яких чинних законів або нормативних актів, що регламентують їх використання (в т.ч. виключаються будь-які пов'язані з цим витрати);

5.24.3. бурі, урагану або іншого руху повітряних мас, викликаного природними процесами в атмосфері, якщо швидкість вітру, що заподіяв збиток, не перевищувала 17,2 м/с, якщо інше не передбачено Договором страхування. Швидкість вітру підтверджується довідками відповідних гідрометеорологічних установ;

5.24.4. тиску снігового покриву, якщо інше не передбачено Договором страхування, що виник в результаті поступового накопичення снігових мас, коли з дати останнього офіційно зареєстрованого сильного снігопаду (випадіння опадів снігу за 12 годин у кількості 20 мм і більше згідно з довідкою відповідних гідрометеорологічних установ, що має бути надана Страхувальником у разі настання страхового випадку за ризиками з числа «стихійні явища») минуло більше 36 (тридцяти шести) годин;

5.24.5. нез'ясованої втрати, таємничого зникнення, нестач, встановлених під час інвентаризації, крадіжки без злому. Крадіжка зі зломом у сенсі цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, має місце, якщо зловмисник:

5.24.5.1. проникає у застраховані приміщення або приміщення, де знаходиться Застраховане майно, зламуючи двері або вікна, застосовуючи відмички або підроблені ключі, або інші технічні засоби. Підробленими вважаються ключі, що виготовлені за дорученням або з відома осіб, що не мають права розпоряджатися справжніми ключами, якщо інше не передбачено Договором страхування. Одного факту зникнення Застрахованого майна з місця страхування недостатньо для доказу використання підроблених ключів, якщо інше не передбачено Договором страхування. У такому разі доказ використання підроблених ключів покладається на Страхувальника. Не вважаються підробленими ключі, виготовлені їх власником (або іншими особами за дорученням власника) на підставі оригіналів ключів;

5.24.5.2. зламує в межах застрахованих приміщень або приміщень, де знаходиться застраховане майно предмети, що використовуються в якості сховища для майна, або відкриває їх за допомогою відмичок, підроблених ключів та інших інструментів. У приміщеннях, які використовуються у службових або господарських цілях, крім Страхувальника (Вигодонабувача) та осіб, що працюють у нього, також третіми особами, страхування щодо таких випадків не надається, якщо інше спеціально не передбачено умовами Договору страхування;

5.24.5.3. вилучає предмети із закритих приміщень, куди він проник раніше звичайним шляхом, в яких продовжував залишатися до їх закриття та використав засоби, вказані у п. 5.24.5.1. цієї умови, для виходу із приміщення, або вилучає предмети із закритих приміщень за допомогою спеціальних пристроїв або пристосувань без проникнення у власне приміщення;

5.24.5.4. є викритим та використовує засоби, зазначені у пп. 5.24.5.1. – 5.24.5.2. з метою заволодіння вкраденим майном.

5.25. При укладенні Договору страхування можуть додатково передбачені інші спеціальні виключення із страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству та цим Правилам, та вказані у Договорі страхування.

5.26. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у цих Правилах, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОЇ СУМИ. ФРАНШИЗА. СТРАХОВИЙ ТАРИФ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ І ПОРЯДОК ЙОГО СПЛАТИ

6.1. Страхова сума – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до Договору страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

6.2. Страхова сума є максимальною сумою, що може бути виплачена Страхувальнику за усіма страховими випадками, що сталися протягом строку дії Договору страхування із Застрахованим майном, у відношенні до якого вона встановлена.

6.3. Страхова сума може бути встановлена по групі (категорії) Застрахованого майна, по кожній одиниці Застрахованого майна та за Договором страхування у цілому (загальна страхова сума).

6.4. Договором страхування можуть бути встановлені ліміти (субліміти) страхової суми (надалі – ліміти відшкодування) Страховика. Ліміт відшкодування Страховика – грошова сума в межах страхової суми, що встановлює та (або) обмежує суму страхового відшкодування по окремому страховому випадку/страховому ризику, групі страхових ризиків, групі (категорії) Застрахованого майна, одиниці Застрахованого майна, виду додаткових витрат, Особливих умов страхування тощо. Ліміт відшкодування входить до страхової суми.

6.5. Страховик не несе відповідальності і не відшкодовує ту частину збитків, що перевищує страхову суму (відповідний ліміт відшкодування) за Договором страхування.

6.6. За згодою Страхувальника і Страховика ліміт відшкодування Страховика може бути встановлено у відсотках від страхової суми, в абсолютному грошовому або у кількісному значенні (наприклад, у секціях, одиницях, метрах, тощо).

6.7. Після виплати страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, страхова сума зменшується на суму виплаченого відшкодування. Страхова сума вважається зменшеною з дати настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, у разі відновлення або заміни втраченого або пошкодженого Застрахованого майна Страхувальник за погодженням із Страховиком має право за додатковий страховий платіж відновити (змінити) страхові суми до необхідного розміру в межах **вартості, що**

приймається за основу для визначення страхової суми (надалі – вартість або вартість, що приймається за основу для визначення страхової суми).

6.8. Розмір страхової суми визначається за згодою Страхувальника і Страховика під час укладення Договору страхування та (або) внесення змін до Договору страхування.

6.9. У разі, коли страхова сума становить певну частку вартості застрахованого предмету Договору страхування, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо виявиться, що на дату настання страхового випадку страхова сума менше вартості застрахованого предмету Договору страхування, то Страховик відшкодовує Страхувальнику частину збитків, що понесені останнім, пропорційно відношенню страхової суми до вартості на дату настання страхового випадку (**умова про неповне страхування, страхування у частці**), якщо Сторонами не узгоджено у Договорі інше.

6.10. Якщо інше не передбачено Договором страхування та (або) Особливими умовами страхування, при страхуванні із застосуванням лімітів відшкодування Страховика застосовується умова страхування «За першим ризиком». При визначенні суми страхового відшкодування за випадками, щодо яких передбачено страхування із застосування лімітів відшкодування, не враховується відношення страхової суми до вартості на момент страхового випадку.

6.11. У разі потреби Страховик може вимагати документального підтвердження заявленої Страхувальником вартості майна щодо її відповідності вартості, що приймається за основу для визначення страхової суми, або проведення незалежної експертної оцінки вартості майна, заявленого на страхування.

6.12. За взаємною згодою Сторін при укладенні та (або) внесенні змін до Договору страхування розмір страхової суми може визначатись на підставі такої вартості майна (при цьому, якщо в Договорі страхування не зазначено, яка саме вартість береться за основу страхової суми, вважається, що страхування здійснюється на базі дійсної вартості майна):

6.12.1. дійсна вартість майна, а саме:

6.12.1.1. для будівель та споруд (якщо інше не передбачено Договором страхування) – вартість будівництва нового, аналогічного або подібного за призначенням, конструкцією та матеріалами, що використовуються, будинку або споруди в даній місцевості з урахуванням зносу та експлуатаційно-технічного стану Застрахованого майна;

6.12.1.2. для рухомого майна (промислові машини та обладнання) (якщо інше не передбачено Договором страхування) – вартість заміни майна на таке ж нове або аналогічне або подібне йому за призначенням, продуктивністю та іншими технічними характеристиками, включаючи витрати по доставці та монтажу, митні збори та платежі, а також інші обов'язкові платежі (з урахуванням зносу та експлуатаційно-технічного стану Застрахованого майна);

6.12.1.3. для товарних та матеріальних запасів:

6.12.1.3.1. виготовлених Страхувальником (як завершеного, так і незавершеного виробництва), якщо інше не передбачено Договором страхування, – собівартість виробництва, виходячи з сукупних витрат, необхідних для їх повторного виготовлення, але не вище цін, за якими вони могли б бути продані на дату настання страхового випадку;

6.12.1.3.2. якими Страхувальник торгує, а також для сировини, напівфабрикатів, закуплених Страхувальником, якщо інше не передбачено Договором страхування, – собівартість придбання, виходячи з сукупних витрат, необхідних для повторної їх закупівлі, але не вище цін, за якими вони могли б бути продані на дату настання страхового випадку.

6.12.1.4. при визначенні вартості для страхування товарних та матеріальних запасів вартість може бути обмежена величиною (якщо інше не передбачено Договором страхування):

6.12.1.4.1. середньомісячного залишку (розраховується на підставі статистики (мінімум річної, якщо підприємство не є новим) зберігання шляхом сумування середніх залишків по місяцях та ділення на кількість місяців);

6.12.1.4.2. максимального залишку (вартості максимального завантаження складу, торгового приміщення тощо на підставі статистики зберігання (мінімум річної, якщо підприємство не є новим) або плану;

6.12.1.4.3. фіксованої суми, узгодженої з Страховиком.

6.12.1.5. для внутрішнього оздоблення будівель, споруд, приміщень, якщо інше не передбачено Договором страхування, виходячи з розміру витрат, необхідних для повторного проведення оздоблювальних робіт (включаючи вартість матеріалів), що за обсягом та якістю відповідають оздобленню, що застраховане, з врахуванням зносу та стану Застрахованого майна;

6.12.1.6. для рухомого майна (торгівельне та офісне обладнання та інше рухоме майно), якщо інше не передбачено Договором страхування, – вартість придбання аналогічних за призначенням та якістю нових предметів за вирахуванням зносу;

6.12.1.7. для земельної ділянки, якщо інше не передбачено Договором страхування, – розмір ринкової вартості земельної ділянки для даної місцевості, аналогічній тій, що приймається на страхування, за своїми проектними характеристиками;

6.12.2. **нова відновлювальна вартість (вартість відтворення/заміщення)**, якщо інше не передбачено Договором страхування, – поточна вартість витрат на створення (придбання) нового об'єкту майна, подібного до об'єкту майна, заявленого на страхування, який може бути йому рівноцінною заміною або є йому ідентичним, в т.ч.:

6.12.2.1. для нерухомого майна (будівлі та споруди), якщо інше не передбачено Договором страхування, – це вартість будівництва нового, аналогічного або подібного за призначенням, конструкцією та матеріалами, що використовуються, будинку або споруди в даній місцевості (без урахування зносу та експлуатаційно-технічного стану Застрахованого майна);

6.12.2.2. для рухомого майна (промислові машини та обладнання), якщо інше не передбачено Договором страхування, – це вартість заміни майна на таке ж нове або аналогічне, подібне йому за призначенням, продуктивністю та іншим технічним характеристикам, включаючи витрати по доставці та монтажу, митні збори та платежі (без урахування зносу та експлуатаційно-технічного стану Застрахованого майна), а також інші обов'язкові платежі;

6.12.2.3. для товарних та матеріальних запасів:

6.12.2.3.1. виготовлених Страхувальником (як завершеного, так і незавершеного виробництва), якщо інше не передбачено Договором страхування, – собівартість виробництва, виходячи з сукупних витрат, необхідних для їх повторного виготовлення, але не вище цін, за якими вони могли би бути продані на дату настання страхового випадку;

6.12.2.3.2. якими Страхувальник торгує, а також для сировини, напівфабрикатів, закуплених Страхувальником, якщо інше не передбачено Договором страхування, – собівартість придбання, виходячи з сукупних витрат, необхідних для повторної їх закупівлі, але не вище цін, за якими вони могли б бути продані на дату настання страхового випадку.

6.12.2.4. при визначенні вартості для страхування товарних та матеріальних запасів вартість може бути обмежена величиною (якщо інше не передбачено Договором страхування):

6.12.2.4.1. середньомісячного залишку (розраховується на підставі статистики (мінімум річної, якщо підприємство не є новим) шляхом сумування середніх залишків по місяцях та ділення такої суми на кількість місяців);

6.12.2.4.2. максимального залишку (вартості максимального завантаження складу, торгового приміщення тощо на підставі статистики зберігання (мінімум річної, якщо підприємство не є новим) та (або) можливостей місця зберігання, якщо склад є новим) або плану;

6.12.2.4.3. фіксованої суми, узгодженої із Страховиком.

6.12.2.5. для внутрішнього оздоблення будівель, споруд, приміщень, якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір витрат, необхідних для повторного проведення оздоблювальних робіт (включаючи вартість матеріалів), що за обсягом та якістю відповідають оздобленню, що застраховане;

6.12.2.6. для рухомого майна (торгівельне та офісне обладнання та інше рухоме майно), якщо інше не передбачено Договором страхування, – вартість придбання аналогічних за призначенням та якістю нових предметів;

6.12.2.7. для земельної ділянки, якщо інше не передбачено Договором страхування, – розмір ринкової вартості земельної ділянки для даної місцевості, аналогічній тій, що приймається на страхування, за своїми проектними характеристиками.

6.12.3. **ринкова вартість**, якщо інше не передбачено Договором страхування, – вартість, за яку можливе відчуження майна, що приймається на страхування, на ринку подібного майна з врахуванням його стану та місцезнаходження;

6.12.4. **оціночна вартість** – вартість, що визначається на підставі акту, висновку, документу, що складений суб'єктом оціночної діяльності на підставі чинного законодавства України.

6.12.5. **балансова вартість**, якщо інше не передбачено Договором страхування, – вартість майна з урахуванням його амортизації, що відображено в бухгалтерському обліку підприємства;

6.12.6. **залишкова вартість заміщення/відтворення**, якщо інше не передбачено Договором страхування, – вартість відтворення/заміщення майна за вирахуванням зносу;

6.12.7. **заявлена вартість**, якщо інше не передбачено Договором страхування, – вартість, визначена Страхувальником та погоджена із Страховиком;

6.12.8. **будь-яка інша вартість**, що передбачена умовами Договору страхування.

6.13. Умовами Договору страхування може бути передбачена франшиза – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування.

6.14. Договором страхування може бути передбачено застосування умовної або безумовної франшизи.

6.15. При встановленні умовної франшизи Страховик не виплачує страхове відшкодування, якщо розмір збитків при настанні страхового випадку не перевищує розмір франшизи, але виплачує страхове відшкодування у повному обсязі, якщо розмір збитків перевищує франшизу.

6.16. При встановленні безумовної франшизи Страховик в усіх випадках виплачує страхове відшкодування за вирахуванням суми безумовної франшизи. Якщо в Договорі страхування прямо не вказано, що застосовується умовна франшиза, то слово франшиза застосовується у сенсі безумовної франшизи.

6.17. Розмір франшизи та порядок її застосування встановлюються за згодою Страхувальника та Страховика при укладенні Договору страхування.

6.18. Франшиза може бути встановлена за окремим страховим випадком/страховим ризиком, групою страхових ризиків, окремою одиницею Застрахованого майна, групою (категорією) Застрахованого майна, особливими умовами страхування, що визначають страхування певних об'єктів або груп (категорій) Застрахованого майна та за Договором страхування у цілому.

6.19. Розмір франшизи може встановлюватися за згодою Сторін у відсотках від страхової суми або в абсолютному грошовому еквіваленті, або у кількісному значенні (наприклад, у секціях, метрах, одиницях тощо).

6.20. Якщо протягом строку дії Договору страхування мали місце кілька страхових випадків, розмір безумовної франшизи вираховується при розрахунку страхового відшкодування за кожним та будь-яким випадком, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

6.21. Якщо в результаті одного страхового випадку пошкоджено декілька застрахованих об'єктів або груп об'єктів, для яких у Договорі страхування передбачені окремі франшизи, то франшизи, якщо інше не передбачено Договором страхування, враховуються при розрахунку страхового відшкодування по кожному об'єкту або групі об'єктів.

6.22. Договором може бути передбачено застосування агрегатної франшизи. Для цілей цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, під агрегатною франшизою слід розуміти суму збитку, що не відшкодовується Страхувальнику, та сума якої встановлюється у Договорі страхування та застосовується протягом строку дії Договору страхування щодо усіх та будь-яких збитків, що сталися у такий період. Страхове відшкодування сплачується в розмірі суми перевищення сукупної суми збитків за строк страхування понад суму агрегатної франшизи, що встановлена у Договорі страхування на відповідний період.

6.23. Страхові тарифи обчислюються Страховиком шляхом актуарних розрахунків.

6.24. Страхові тарифи зі страхування майна зазначені у розділі 19 цих Правил.

6.25. Конкретний розмір страхового тарифу за Договором страхування обчислюється на підставі страхових тарифів, що зазначені у Таблиці 1 розділу 19 цих Правил, з урахуванням строку, місця дії Договору страхування, виду Застрахованого майна, розміру страхової суми, умов страхування, переліку страхових випадків, результатів індивідуального андеррайтингу, стану об'єкту Застрахованого майна, розміру франшизи та інших чинників, що впливають на ступінь страхового ризику, як добуток річного страхового тарифу та відповідних коригуючих коефіцієнтів, що застосовуються послідовно.

6.26. Обчислений таким чином при укладенні Договору страхування конкретний розмір страхового тарифу зазначається у Договорі страхування.

6.27. Страховий платіж обчислюється як добуток встановленої за Договором страхування страхової суми та ставки страхового тарифу, визначеного згідно з пунктом 6.24. цих Правил, та зазначається у Договорі страхування.

6.28. Страховий платіж, якщо інше не передбачено Договором страхування, сплачується Страхувальником одноразово при укладенні Договору страхування в строки, зазначені у Договорі страхування.

6.29. Договором страхування може бути передбачена сплата Страхувальником страхового платежу декількома частинами. При цьому строки сплати першої і кожної наступної частини страхового платежу зазначаються в Договорі страхування.

6.30. Страхові платежі вносяться Страхувальниками, що є резидентами або нерезидентами України, відповідно до норм чинного законодавства.

6.31. Страхувальник, якщо інше не передбачено Договором страхування, може сплатити страховий платіж за Договором страхування шляхом безготівкового переказу на поточний рахунок, готівкою в касу Страховика або в інший спосіб, передбачений Договором страхування.

7. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

7.1. Договір страхування укладається на погоджений Страхувальником і Страховиком строк.

7.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.3. Дія Договору страхування закінчується о 24-й годині 00 хвилин дати, зазначеної в Договорі страхування як дата закінчення строку дії Договору страхування, якщо інші обставини, передбачені розділом 15 Правил або умовами Договору страхування, не призвели до його дострокового припинення, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.4. Договір страхування укладається на один рік або інший строк, узгоджений Сторонами. Дати початку та закінчення дії Договору страхування зазначаються в Договорі страхування.

7.5. Місцем дії Договору страхування є територія (територія страхування), що в ньому зазначена та яка визначає місцезнаходження, використання або експлуатації Застрахованого майна (адреса, територія конкретного населеного пункту тощо).

7.6. Страховий захист щодо кожного об'єкту Застрахованого майна надається тільки за визначеним місцем дії Договору страхування (територією страхування). При вилученні Застрахованого майна з місця дії Договору страхування (території страхування), в т.ч. тимчасовому, страхування стосовно такого майна призупиняється на час його вилучення, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.7. Дія Договору страхування не поширюється на майно, яке знаходиться в застрахованих приміщеннях або не території страхування, але яке не є застрахованим за Договором страхування.

8. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Договір страхування укладається на підставі письмової Заяви Страхувальника на страхування за встановленою Страховиком формою або Страхувальник іншим чином заявляє про свій намір укласти Договір страхування.

8.2. У Заяві на страхування Страхувальник зобов'язаний дати відповіді на всі поставлені запитання, повідомити Страховику про всі відомі Страхувальнику обставини, що мають суттєве значення для визначення ступеню страхового ризику, про всі діючі договори страхування стосовно предмета Договору страхування, укладені з іншими страховиками, а також про ті, що укладаються або плануються укласти.

8.3. До Заяви можуть додаватись документи, що підтверджують надану Страхувальником у Заяві інформацію.

8.4. Подання Заяви на страхування не зобов'язує жодну із Сторін укласти Договір страхування. Однак, якщо Договір страхування буде укладено, Заява стає його невід'ємною частиною.

8.5. На підставі даних, отриманих від Страхувальника, Страховик приймає рішення про укладення Договору страхування.

8.6. Договір страхування укладається в письмовій формі.

8.7. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватись страховим свідоцтвом (страховим полісом, страховим сертифікатом), що є формою Договору страхування.

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Страхувальник має право:

9.1.1. одержати будь-які роз'яснення щодо цих Правил та укладених Договорів страхування;

9.1.2. ініціювати внесення змін та доповнень до Договору страхування за погодженням із Страховиком;

9.1.3. ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування;

9.1.4. при настанні страхового випадку отримати страхове відшкодування в порядку та на умовах, передбачених цими Правилами та Договором страхування;

9.1.5. оскаржити в порядку, передбаченому чинним законодавством, відмову Страховика у виплаті страхового відшкодування або розмір виплаченого страхового відшкодування;

9.1.6. у випадку втрати Договору страхування в період його дії звернутися до Страховика з письмовою заявою про видачу дублікату;

9.1.7. за погодженням із Страховиком за додатковий платіж відновити відповідні страхові суми (ліміти відшкодування) після настання страхового випадку, якщо пошкоджене/втрачене майно відновлене або замінене.

9.2. Страховик має право:

9.2.1. самостійно перевіряти надану Страхувальником, в тому числі у Заяві, інформацію стосовно предмету Договору страхування, стану та вартості Застрахованого майна, умов його експлуатації та зберігання, призначити незалежну експертизу Застрахованого майна, направити запит щодо необхідних підтверджень до компетентних органів та установ тощо, як до укладення (передстрахова експертиза), так і протягом строку дії Договору страхування;

9.2.2. вимагати додаткову інформацію про предмет Договору страхування або документи, що мають істотне значення для визначення ступеню страхового ризику і розміру можливих збитків, перелік яких зазначається у запиті Страховика;

9.2.3. у разі отримання інформації від Страхувальника або в інший спосіб про обставини, які збільшують ступінь страхового ризику, вимагати від Страхувальника зміни умов Договору страхування або його дострокового припинення у порядку, передбаченому Правилами або Договором страхування;

9.2.4. у разі, якщо після укладення Договору страхування буде встановлено, що Страхувальник у письмовій Заяві на страхування, а також у відповідях на письмові запити Страховика повідомив Страховику свідомо неправдиві дані про предмет Договору страхування, відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування; якщо Страхувальник заперечує проти зміни умов Договору страхування, Страховик має право припинити дію Договору страхування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування, при цьому Страховик повертає Страхувальнику страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування;

9.2.5. якщо Страховик вважає це доцільним, провести експертизу стану протипожежної безпеки, умов зберігання та експлуатації об'єктів Застрахованого майна;

9.2.6. надавати Страхувальнику рекомендації щодо заходів з підвищення ступеня захищеності Застрахованого майна від ризиків втрати, знищення або пошкодження;

9.2.7. самостійно з'ясувати причини та обставини настання випадку, що має ознаки страхового, проводити оцінку пошкодженого майна і визначати розмір збитків; за необхідністю направляти запити в компетентні органи про надання інформації, що підтверджує факт та причини настання страхового випадку;

9.2.8. при настанні випадку, що має ознаки страхового, вимагати від Страхувальника інформацію, включаючи інформацію, що є його комерційною таємницею, необхідну для встановлення наявності майнового інтересу Страхувальника, факту та обставин випадку або розміру страхового відшкодування, що підлягає виплаті;

9.2.9. брати участь у рятуванні Застрахованого майна, вказуючи Страхувальнику на необхідні для цього заходи; такі дії Страховика не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити страхове відшкодування;

9.2.10. відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування;

9.2.11. здійснювати заходи з оформлення документів при настанні випадку, що має ознаки страхового. Такі дії Страховика не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити страхове відшкодування;

9.2.12. у разі виникнення сумнівів в обґрунтованості (законності) вимог Страхувальника на виплату страхового відшкодування, відстрочити її у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування;

9.2.13. вимагати від Страхувальника (Вигодонабувача) повернення отриманої ним суми страхового відшкодування у разі, якщо про обставини, зазначені у розділі 14 цих Правил, Страховику стало відомо після виплати страхового відшкодування;

9.2.14. вимагати від Страхувальника (Вигодонабувача) повернення раніше виплаченої суми страхового відшкодування, або відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Правилами та Договором страхування, якщо здійснення права, що перейшло до Страховика в порядку суброгації, стало неможливим у результаті дій (бездіяльності) Страхувальника (Вигодонабувача);

9.2.15. вирахувати із суми страхового відшкодування будь-які суми, отримані Страхувальником від третіх осіб як відшкодування збитків, заподіяних Застрахованому майну, якщо інше не передбачено Договором страхування;

9.2.16. вносити зміни та доповнення до Договору страхування за згодою Страхувальника;

9.2.17. ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування у порядку, передбаченому цими Правилами або Договором страхування;

9.2.18. при виплаті страхового відшкодування утримати із Страхувальника неоплачену частину страхового платежу, якщо за умовами Договору страховий платіж сплачується частинами.

9.3. Страхувальник зобов'язаний:

9.3.1. своєчасно вносити страхові платежі;

9.3.2. при укладенні Договору страхування, надати Страховику інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику (такими обставинами є в тому числі ті, що містяться у Заяві Страхувальника на страхування), і надалі терміново, але не пізніше 5 (п'яти) робочих днів (якщо інший термін не передбачений умовами Договору страхування) інформувати Страховика про зміну ступеню страхового ризику (а саме: зміну вартості, зміну виду господарської діяльності, що здійснюється на території страхування, перехід права власності, передачу майна в користування іншій особі (оренду, лізинг тощо), ремонт, перебудову, переобладнання, зміну, знесення, зміну видів товарів, що складаються або реалізуються Страхувальником, зміну умов зберігання, охорони, погіршення стану протипожежного захисту, отримання приписів від державних органів пожежного нагляду, порушення встановлених чинним законодавством та нормативними актами правил пожежної безпеки, охорони майна, безпеки проведення робіт або інших аналогічних норм, якщо такі порушення здійснюються з відома Страхувальника, звільнення застрахованих будівель і споруд для проведення капітального ремонту або з інших причин на строк більше 60 днів та ін., якщо не передбачено Договором страхування);

9.3.3. повідомити Страховика про інші діючі договори страхування щодо цього предмету Договору страхування;

9.3.4. використовувати Застраховане майно за призначенням, з дотриманням вимог протипожежної безпеки, умов зберігання та правил експлуатації (ця умова також застосовується до дій працівників Страхувальника, його довірених осіб, членів родини та осіб, що з ним проживають, осіб, що використовують його на правах оренди (лізингу, найму тощо));

9.3.5. не розпочинати або виконувати будь-яких дій, що суттєво підвищують ступінь страхового ризику без узгодження із Страховиком;

9.3.6. вживати всіх можливих заходів з метою зменшення ступеню ризику та запобігання настанню страхових випадків;

9.3.7. вживати всіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

9.3.8. надати можливість Страховику, якщо останній вважає це доцільним, провести експертизу стану протипожежної безпеки, умов зберігання та експлуатації об'єктів Застрахованого майна;

9.3.9. надати на запит Страховика додаткову інформацію про предмет Договору страхування або документи, що мають істотне значення для визначення ступеню страхового ризику і розміру можливих збитків;

9.3.10. виконувати рекомендації Страховика щодо підвищення захищеності Застрахованого майна від ризиків втрати, знищення або пошкодження;

9.3.11. повідомити Страховика про настання випадку, що має ознаки страхового, в строк, передбачений умовами цих Правил або Договору страхування;

9.3.12. при настанні випадку, що має ознаки страхового, діяти відповідно до умов Розділу 10 цих Правил або умов Договору страхування;

9.3.13. при настанні випадку, що має ознаки страхового, надати Страховику усі необхідні документи (відповідно до розділу 11 цих Правил) для здійснення страхового відшкодування, але у строк не пізніше, ніж протягом 1 (одного) року після настання випадку, що має ознаки страхового. Строк подання повного комплекту необхідних документів може бути подовжено за письмовою заявою Страхувальника, яка має бути подана Страховику до закінчення строку в 1 (один) рік після настання випадку, що має ознаки страхового, або якщо Страхувальник (його довірена особа) з поважних причин не мав можливості своєчасно його надати;

9.3.14. протягом 5 (п'яти) робочих днів повідомити Страховика про повне або часткове відшкодування шкоди особою, винною в нанесенні збитку, якщо така особа була встановлена; за запитом Страховика надати відповідні документи;

9.3.15. у разі настання страхового випадку за ризиком "протиправні дії третіх осіб" на вимогу Страховика надати йому право представляти інтереси Страхувальника як цивільного позивача в судових та слідчих органах;

9.3.16. вжити заходів та здійснити всі необхідні дії для реалізації Страховиком права вимоги (суброгації). Передача Страховику права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки, здійснюється в тому ж обсязі, в якому право вимоги могло б бути реалізоване самим Страхувальником (Вигодонабувачем);

9.3.17. протягом 5 (п'яти) робочих днів повернути Страховику виплачену ним суму страхового відшкодування у разі отримання відшкодування шкоди від особи, винної в її заподіянні, чи від іншої особи, в тому числі, якщо виплата відшкодування була здійснена на користь Вигодонабувача;

9.3.18. у разі страхування товарних та матеріальних запасів вести облік таких товарно-матеріальних запасів та у разі настання страхового випадку надати Страховику дані обліку наявності та руху таких товарів;

9.3.19. вести бухгалтерській облік відповідно до вимог чинного законодавства та застосувати усі необхідні заходи щодо забезпечення збереження бухгалтерських та інших документів, що дозволяють визначити майновий інтерес та розмір збитків, завданих Страхувальнику, та при настанні страхового випадку надати їх на вимогу Страховика;

9.3.20. дотримуватись конфіденційності у взаємовідносинах із Страховиком, не допускати передачі інформації, що є комерційною таємницею Страховика, умов Договору страхування третім особам за винятком випадків, передбачених чинним законодавством.

9.4. Страховик зобов'язаний:

9.4.1. при укладенні Договору страхування ознайомити Страхувальника з умовами та Правилами страхування;

9.4.2. протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу);

9.4.3. при настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у порядку та у строк, передбачений цими Правилами або Договором страхування;

9.4.4. відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

9.4.5. за заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або у разі збільшення вартості майна переукласти з ним Договір страхування;

9.4.6. тримати в таємниці та не розголошувати інформацію про Страхувальника та його майновий стан за винятком випадків, передбачених чинним законодавством.

9.5. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права та обов'язки Сторін та строки їх виконання, що не суперечать цим Правилам та чинному законодавству.

10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ТА СТРАХОВИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

10.1. При настанні події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник повинен вчинити такі дії, якщо Договором страхування не передбачено інше:

10.1.1. якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту як Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, якщо інше не передбачено Договором страхування, повідомити Страховика про таку подію, що сталася, шляхом звернення за телефонами Страховика, що зазначені в Договорі страхування, подання заяви в електронному вигляді, в тому числі написання електронного листа на електронну адресу Страховика або іншим чином повідомити про таку подію (якщо інший спосіб не передбачено Договором страхування);

10.1.2. якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту як Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, якщо інше не передбачено Договором страхування, повідомити компетентні органи (залежно від характеру події – відомчі служби, органи пожежної охорони, аварійні служби газу, органи внутрішніх справ, пожежної охорони, аварійні служби та ін.), вимагати від них оформлення та надання документів щодо встановлення факту, причин та наслідків події, яка сталася;

10.1.3. якщо Договором страхування не передбачено інше, зберігати вигляд, стан і розташування пошкодженого майна (залишків майна) до їх огляду представником Страховика, а також записи і документи, майно, нерухомість тощо, що будь-яким чином пов'язані із подією, що має ознаки страхового випадку, і не починати будь-яких ремонтних, відновлювальних робіт або робіт з утилізації залишків майна та (або) розчищення території, за винятком випадків, пов'язаних із необхідністю проведення аварійно-рятувальних робіт, виконання наказів і

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

розпоряджень органів державної влади, вживання запобіжних заходів по рятуванню Застрахованого майна і зменшенню обсягів збитків, які були попередньо узгоджені із Страховиком;

10.1.4. вжити усіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, запитувати у Страховика інструкції щодо своїх подальших дій і діяти відповідно до отриманих інструкцій;

10.1.5. протягом 48 (сорока восьми) годин, якщо інше не встановлено в Договорі страхування, з моменту як Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, особисто або надіслати факсом, поштовим зв'язком (якщо інший спосіб не передбачено Договором страхування) Страховику письмове підтвердження повідомлення про настання події, що має ознаки страхового випадку;

10.1.6. надати представнику Страховика можливість безперешкодно проводити огляд, обстеження пошкодженого майна або його залишків, розслідувати причини і обставини події, яка сталась, тощо;

10.1.7. без письмової згоди Страховика не підписувати документи, що стосуються події, які тягнуть його (Страхувальника) майнову відповідальність чи унеможливають притягнення до відповідальності інших осіб;

10.1.8. на вимогу Страховика надати йому право на одержання записів, документації та іншої інформації, пов'язаної із подією, що має ознаки страхового випадку;

10.1.9. вчинити необхідні дії для реалізації права вимоги до винних у заподіянні збитків осіб та передати Страховику всі документи та повноваження для реалізації цього права Страховиком;

10.2. У разі отримання від Страхувальника повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, Страховик протягом 48 (сорока восьми) годин з моменту отримання від Страхувальника повідомлення, якщо інше не передбачено Договором страхування, направляє на місце події уповноваженого представника Страховика, який у присутності Страхувальника проводить огляд пошкодженого майна або його залишків і складає Акт огляду місця події.

10.3. Якщо наслідки події, що сталася, необхідно ліквідувати до проведення огляду Страховиком з огляду на вимоги державних органів, з міркувань безпеки і т.ін., Акт огляду місця події може бути складений комісією за участю представників відповідних компетентних органів і надісланий Страховику протягом 48 (сорока восьми) годин, якщо інше не встановлено в Договорі страхування, разом з детальними фотознімками, якщо інше не передбачено Договором страхування.

10.4. Протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання повідомлення Страхувальника (якщо інше не визначено в Договорі страхування) Страховик виконує процедури, пов'язані з визначенням фактичного статусу події та суми відшкодування, а також інформує у письмовій або електронній формі Страхувальника про подальші дії та про те, які документи необхідні для підтвердження майнового інтересу, факту, причин настання події та визначення розміру страхового відшкодування.

11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

11.1. При настанні події, яка має ознаки страхового випадку, якщо інший перелік не передбачено Договором страхування, Страхувальником надаються Страховику такі документи:

11.1.1. повідомлення Страхувальника (Вигодонабувача) про настання події, яка має ознаки страхового випадку;

11.1.2. письмова заява Страхувальника (Вигодонабувача) про виплату страхового відшкодування з переліком знищеного, втраченого чи пошкодженого майна;

11.1.3. Договір страхування (страховий поліс, страховий сертифікат) або його нотаріально завірену копію;

11.1.4. копія паспорту Страхувальника (Вигодонабувача) – фізичної особи, установчі документи, свідоцтво про реєстрацію Страхувальника (Вигодонабувача) – юридичної особи, копія довідки про присвоєння Страхувальнику (Вигодонабувачу) – фізичній особі податкового номеру, копія свідоцтва про сплату податку Страхувальника (Вигодонабувача) – юридичної особи або інших документів, що видаються державними органами з метою обліку платників податку та внесення їх до відповідних реєстрів;

11.1.5. документи, що підтверджують наявність майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) і засвідчують його право власності (володіння, користування) на Застраховане майно (договір купівлі-продажу, свідоцтво про приватизацію, свідоцтво про право власності, витяг з Державного реєстру речових прав, технічний паспорт та план-схема бюро технічної інвентаризації (БТІ), договір оренди тощо);

11.1.6. документи компетентних органів, що підтверджують факт та обставини настання страхового випадку, наприклад:

11.1.6.1. при настанні пожежі, в т.ч. підпалу – органів пожежного нагляду (Акт про пожежу, висновок Державної служби з надзвичайних ситуацій (надалі – ДСНС) або відповідного органу про причину та обставини пожежі тощо), договори на встановлення та обслуговування систем пожежогасіння та сигналізації, Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань;

11.1.6.2. при настанні стихійного лиха, в тому числі удару блискавки – довідку з органів гідрометеорологічної служби або ДСНС або будь-яких інших відповідних органів з описом подій у районі інциденту та кількісні параметри стихійного явища, акт спеціалізованих служб, що здійснюють технічне обслуговування будівлі, споруди, даху та перекриттів (наприклад, у разі затоплення через опади, пошкодження через град, бурю тощо);

11.1.6.3. при настанні збитків внаслідок пошкодження водою – акт спеціалізованих служб, що здійснюють технічне обслуговування систем водопостачання, опалення, каналізації та аналогічних мереж з описом причини виходу з ладу цих систем і визначенням винної сторони;

11.1.6.4. при настанні вибуху побутового газу, бойлерів, котлів та ін. – акти або довідки державних служб, що здійснюють нагляд за умовами експлуатації силових агрегатів (газопровідних мереж), акт або довідка ДСНС або іншої відповідної служби про причини настання випадку та заподіяння збитку із зазначенням технічних дефектів, порушень норм експлуатації, якщо мали місце, та винних осіб;

11.1.6.5. при настанні збитків в результаті протиправних дій третіх осіб, в т.ч. крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, пошкодження або знищення

Застрахованого майна внаслідок протиправних дій третіх осіб та інших протиправних дій, що застраховані, – копію заяви Страхувальника до органів внутрішніх справ або інших компетентних органів, Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, рішення органів МВС (прокуратури, суду тощо) по справі і т.п., при наявності охорони силами сторонніх організацій – договір щодо надання охоронних послуг;

11.1.6.6. при настанні збитків в результаті наїзду транспортних засобів – довідки органів МВС або інших компетентних органів, Витяг з Єдиного реєстру досудових справ і т.п. із зазначенням винної в заподіяному збитку особи;

11.1.6.7. при падінні пілотованого літального апарату або інших тіл – довідка з міністерства з надзвичайних ситуацій або іншого компетентного державного органу із зазначенням причин, обставин випадку та розміру збитку та ін.

11.1.7. фото, кіно, відеоматеріали, описи, ескізи, плани, схеми, на яких зафіксовано зовнішній вигляд, розташування пошкодженого майна після настання страхового випадку (за наявності);

11.1.8. документи, що необхідні Страховику для реалізації права вимоги до винних у заподіяних збитках осіб;

11.1.9. бухгалтерські та фінансові документи, що підтверджують розмір збитку та (або) наявність майнового інтересу, в т.ч. калькуляцію на проведення ремонтних робіт, придбання нового майна замість втраченого або пошкоджено, чеки, рахунки фактури, квитанції, виписки з інвентарних книг, накладні, кошториси, калькуляції;

11.1.10. у разі страхування товарних та матеріальних запасів дані обліку про наявність товарних та матеріальних запасів на момент збитку та їх рух, прибуткові та видаткові накладні, митні декларації тощо, а також, за наявності, Положення про облікову політику щодо обліку наявності та руху товарних та матеріальних запасів;

11.1.11. акт про списання пошкодженого (втраченого) майна;

11.1.12. копії матеріалів досудового розслідування на поточну дату за додатковою вимогою Страховика (протокол, талон-повідомлення при реєстрації заяви та повідомлення про злочин тощо) та (або) процесуальні рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого, судді, суду;

11.1.13. інші документи та матеріали на вимогу Страховика, що стосуються предмету страхування, причин та обставин настання страхового випадку й розміру збитків.

11.2. Страховик залишає за собою право змінити перелік документів, передбачених пунктом 11.1., а також вимагати у Страхувальника додаткові документи, якщо з урахуванням конкретних обставин їх відсутність унеможливує встановлення майнового інтересу, факту та причин настання страхового випадку та (або) визначення розміру збитків.

11.3. У разі неможливості надання яких-небудь документів з об'єктивних причин Страхувальник зобов'язаний надати Страховику письмове пояснення причин їхньої відсутності/ненадання.

11.4. Страхувальник має надати Страховику документи, передбачені п. 11.1. цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, викладеними українською, російською або англійською мовами, у формі оригінальних примірників, або їхніх нотаріально засвідчених копій, або копій, засвідчених органом, що видав цей документ, або простих копій, за умови надання Страховику можливості порівняння цих копій з оригінальними примірниками документів. У разі подання документів викладених іншою мовою,

ніж зазначено вище, Страхувальник (Вигодонабувач), зобов'язаний надати офіційний переклад на одну із зазначених мов.

11.5. Факт одержання Страховиком заяви Страхувальника про виплату страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, і документів, які додаються до неї, підтверджується реєстрацією цієї заяви та документів у встановленому Страховиком порядку.

12. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

12.1. При настанні страхового випадку Страховик відшкодовує в межах страхової суми, зазначеної в Договорі страхування, та лімітів відшкодування, якщо вони передбачені Договором страхування, прямі збитки, яких зазнав Страхувальник (Вигодонабувач) внаслідок настання страхового випадку.

Сума страхового відшкодування збитків, яких зазнав Страхувальник при втраті або пошкодженні усього Застрахованого майна або кожної його окремої одиниці не може перевищувати страхову суму або встановлений ліміт відшкодування, що зазначені в Договорі страхування.

12.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір прямих збитків за кожним страховим випадком визначається Страховиком з врахуванням умов п.п. 12.3. - 12.11. таким чином:

12.2.1. у разі втрати/знищення Застрахованого майна (усього або його окремої одиниці) – в розмірі страхової суми, але не вище вартості Застрахованого майна, що приймається за основу для встановлення страхової суми, на дату настання страхового випадку, за вирахуванням залишків майна, що придатні до реалізації або подальшого використання (ліквідні залишки майна), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

Втратою/знищенням майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, вважається такий його стан, коли витрати на його відновлення дорівнюють або перевищують вартість Застрахованого майна на дату настання страхового випадку, або страхову суму за Договором страхування, в залежності від того, яке значення менше.

12.2.2. у разі пошкодження Застрахованого майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, у розмірі витрат на відновлення/ремонт пошкодженого майна внаслідок настання страхового випадку, здійсненого найбільш економічним способом, з урахуванням зносу (або без урахування зносу при страхуванні на базі нової відновлювальної вартості), якщо інше не передбачено Договором страхування. Витрати на відновлення/ремонт, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, складаються з:

12.2.2.1. витрат на матеріали, деталі і запасні частини для ремонту;

12.2.2.2. витрат на постачання матеріалів до місця ремонту та інші витрати, необхідні для відновлення Застрахованого майна до стану, в якому воно знаходилося на момент настання страхового випадку;

12.2.2.3. витрат на оплату ремонтних робіт.

12.2.3. при страхуванні готівки – по номіналу грошових коштів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

12.2.4. при страхуванні цінного майна – у розмірі реальної ринкової вартості предметів, що мають історичне або мистецьке значення, старіння яких не слід

вважати рівноцінним зменшенню вартості, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

12.2.5. при страхуванні товарних і матеріальних запасів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

12.2.5.1. виготовлених Страхувальником (як завершеного, так і незавершеного виробництва) за собівартістю виробництва, виходячи з сукупних витрат, необхідних для їхнього повторного виготовлення, але не вище цін, за якими вони могли би бути продані на дату настання страхового випадку, якщо Договором страхування не передбачено інше;

12.2.5.2. якими Страхувальник торгує, а також для сировини, напівфабрикатів, закуплених Страхувальником за собівартістю придбання, виходячи з сукупних витрат, необхідних для повторної їх закупівлі, але не вище цін, за якими вони могли би бути продані на дату настання страхового випадку.

12.3. Якщо Договором страхування передбачено, що при настанні страхового випадку підлягають відшкодуванню додаткові витрати, зазначені у пункті 3.6. Правил, їхній розмір визначається на підставі наданих Страхувальником документів, що підтверджують фактичний розмір здійснених витрат, якщо Договором страхування не передбачено інше.

12.4. Якщо на дату настання страхового випадку страхова сума становить певну частку вартості Застрахованого майна, що приймається за основу для визначення страхової суми, то при пошкодженні Застрахованого майна розмір збитку розраховується у такій же частці як страхова сума відноситься до вартості, що приймається за основу при визначенні страхової суми, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

12.5. Страхувальник не має права відмовлятися від майна, пошкодженого внаслідок настання страхового випадку. Залишкова вартість такого майна (вартість ліквідних залишків) вираховується із суми прямих збитків у разі втрати/знищення Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.6. Із розрахованого розміру прямих збитків, витрат, що підлягають відшкодуванню за умовами Договору страхування вираховується розмір відповідної франшизи за кожним страховим випадком, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.7. Якщо одне й теж ж майно застраховано у декількох страховиків і загальна страхова сума перевищує дійсну вартість майна, страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати дійсної вартості цього майна. При цьому Страховик здійснює виплату пропорційно розміру страхової суми, зазначеної у Договорі страхування.

12.8. При визначенні розміру прямого збитку та страхового відшкодування не враховуються, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, суми податку на додану вартість.

12.9. При визначенні розміру прямого збитку та страхового відшкодування також не враховуються, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування: витрати, пов'язані зі зміною або удосконаленням Застрахованого майна, переплануванням, будівництвом додаткових приміщень тощо; витрати, які викликані заміною конструктивних елементів і елементів опорядження приміщень, домашніх речей або обладнання та ін., крім тих, які необхідні для приведення Застрахованого майна в той стан, в якому воно знаходилося на момент настання страхового випадку; витрати на проведення тимчасового, профілактичного або поточного ремонту; витрати, що перевищують нормативні, встановлені відповідними документами уповноважених органів, витрати на

понаднормові роботи, роботи у вихідні або святкові дні, витрати на термінове постачання та інші витрати, якщо вони не передбачені Договором страхування.

12.10. Незважаючи на вартість, що бралась за основу для визначення страхової суми при укладенні Договору страхування, якщо пошкоджене або втрачене Застраховане майно на момент страхового випадку мало знос більше ніж 60%, то страхове відшкодування не може перевищувати розмір його дійсної вартості на момент настання страхового випадку щодо випадків знищення або втрати Застрахованого майна або відшкодування сплачується з урахуванням зносу у разі пошкодження Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.11. Незважаючи на вартість, що бралась за основу для визначення страхової суми при укладенні Договору страхування, якщо пошкоджене або втрачене Застраховане майно належить до категорії рухомого майна, то страхове відшкодування не може перевищувати розмір його дійсної вартості на момент настання страхового випадку щодо випадків знищення або втрати Застрахованого майна внаслідок страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.12. Умовами Договору страхування може бути передбачено, що якщо страховий платіж сплачується частинами, то Страховик при виплаті страхового відшкодування має право утримати із Страхувальника неоплачену його частину.

12.13. Після виплати страхового відшкодування страхова сума (ліміт відшкодування) по відповідному предмету Договору страхування/категорії Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування, зменшується на суму здійсненої виплати страхового відшкодування.

12.14. Будь-яка сума, отримана Страхувальником від третіх осіб як відшкодування збитків, заподіяних Застрахованому майну, вираховується із суми страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.15. До Страховика, який виплатив страхове відшкодування, в межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, яка одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.16. Страхувальник, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, зобов'язаний повернути Страховику виплачене страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо протягом передбачених чинним законодавством України термінів позовної давності виявиться така обставина, що за законом або за Договором страхування повністю або частково позбавляє Страхувальника права на страхове відшкодування.

12.17. Виплата страхового відшкодування її одержувачу, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, здійснюється Страховиком на підставі заяви про виплату страхового відшкодування і Страхового акту протягом 10 (десяти) робочих днів з дати прийняття рішення про виплату страхового відшкодування (оформлення Страхового акту) шляхом, зазначеним її одержувачем у заяві про виплату страхового відшкодування, – безготівковим переказом на банківський рахунок, готівкою через касу Страховика або іншим шляхом, зазначеним її одержувачем у заяві про виплату страхового відшкодування.

12.18. Якщо це передбачено Договором страхування, виплата страхового відшкодування може здійснюватися Страховиком шляхом безпосередньої оплати вартості послуг підприємств (організацій), які надають послуги ремонту, розчищення, постачання тощо.

12.19. Датою здійснення виплати страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, вважається дата списання коштів з поточного рахунку Страховика або дата видачі готівкових коштів через касу Страховика.

12.20. Виплата страхового відшкодування підтверджується платіжним дорученням або видатковим касовим ордером, якщо інше не передбачено Договором страхування.

12.21. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком в національній грошовій одиниці України (гривні).

12.22. Якщо дія Договору страхування поширюється за межі України відповідно до укладених угод з іноземними партнерами, то виплата страхового відшкодування здійснюється відповідно до вимог законодавства про валютне регулювання.

12.23. До Страховика, який виплатив страхове відшкодування, в межах фактичних затрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або Вигодонабувач має до особи, відповідальної за заподіяні збитки, якщо інше не передбачено Договором страхування.

13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ У ЗДІЙСНЕННІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Рішення про здійснення або відмову в здійсненні виплати страхового відшкодування приймається Страховиком протягом 30 (тридцяти) робочих днів після отримання всіх документів, зазначених у розділі 11 Правил, якщо інший період не передбачений Договором страхування.

У разі прийняття рішення про виплату страхового відшкодування Страховик на підставі наданих Страхувальником документів складає Страховий акт.

13.2. У разі визнання Страховиком події, що відбулась, страховим випадком, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, виплата страхового відшкодування Страховиком проводиться на підставі Заяви про виплату страхового відшкодування Страхувальника та всіх документів, які підтверджують наявність майнового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача), факт настання страхового випадку та розмір збитку. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком протягом 10 (десяти) робочих днів з моменту прийняття рішення про виплату страхового відшкодування та складання Страхового акта, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

13.3. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування Страховик зобов'язаний повідомити Страхувальника у письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання усіх документів, передбачених Договором страхування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

13.4. Строк прийняття рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування може бути додатково продовжений Страховиком, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

13.4.1. до 60 днів – при необхідності проведення додаткової перевірки причин, обставин страхового випадку, розміру заподіяного збитку та (або) якщо документів, отриманих від Страхувальника недостатньо для прийняття рішення по випадку, що має ознаки страхового;

13.4.2. якщо органами внутрішніх справ розпочато досудове розслідування проти Страхувальника або посадових осіб Страхувальника або уповноважених

ним осіб або його представників та (або) ведеться досудове розслідування обставин, які спричинили настання страхового випадку – до закінчення досудового розслідування (а у випадку звернення до суду з обвинувальним актом – до моменту набрання вироком, ухвалою суду законної сили);

13.4.3. якщо за фактом настання страхового випадку розпочато досудове розслідування – до закінчення досудового розслідування (закриття кримінального провадження), але не більше, ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів з дати отримання Страховиком останнього документу від Страхувальника; у випадку звернення до суду з обвинувальним актом – до моменту набрання вироком, ухвалою суду законної сили.

13.5. Повідомлення Страхувальнику (Вигодонабувачу), що звертається за отриманням страхового відшкодування, про затримку у виплаті страхового відшкодування повинне бути зроблене Страховиком у письмовій формі з обґрунтуванням причин такої затримки протягом 10 (десяти) робочих днів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, з дати отримання документів, з числа передбачених Договором страхування.

14. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Причинами відмови у виплаті страхового відшкодування є:

14.1.1. Навмисні дії Страхувальника, Вигодонабувача, працівників Страхувальника (Вигодонабувача), його довірених осіб, якщо вони були спрямовані на настання страхового випадку, крім дій, пов'язаних із виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, вчинених у стані необхідної оборони (без перевищення її меж), або щодо захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації;

14.1.2. вчинення Страхувальником, Вигодонабувачем, працівниками Страхувальника (Вигодонабувача) умисного злочину, що призвів до страхового випадку;

14.1.3. подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування або про факт настання страхового випадку;

14.1.4. одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків за Договором страхування від особи, винної у їх заподіянні;

14.1.5. несвоєчасне повідомлення Страхувальником, без поважних на це причин, про настання страхового випадку або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

14.1.6. неповідомлення Страхувальником Страховика про збільшення ступеня ризику у строк, визначений цими Правилами та (або) Договором страхування, якщо таке підвищення ступеню ризику призвело до настання страхового випадку або збільшення розміру збитку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

14.1.7. інші випадки, передбачені чинним законодавством.

14.2. Договором страхування можуть бути передбачені також інші підстави для відмови здійснити виплату страхового відшкодування, якщо це не суперечить законодавству.

14.3. Відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником (Вигодонабувачем) в суді.

15. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ЗМІНА УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

15.1. Дія Договору страхування припиняється за згодою Сторін, а також у разі:

15.1.1. закінчення строку його дії;

15.1.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

15.1.3. несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено Договором страхування;

15.1.4. ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23, 24 Закону України "Про страхування";

15.1.5. ліквідації Страховика у порядку, встановленому чинним законодавством України;

15.1.6. набуття законної сили судового рішення про визнання Договору страхування недійсним;

15.1.7. в інших випадках, передбачених чинним законодавством України.

15.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

15.3. Про намір дострокового припинення дії Договору страхування будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

15.4. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника, Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхових тарифів, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

15.5. При достроковому припиненні дії Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, Страховик повертає Страхувальнику страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

15.6. Договір страхування вважається недійсним з моменту його укладення у випадках, передбачених Цивільним кодексом України.

15.7. Договір страхування також вважається недійсним в разі:

15.7.1. коли Договір страхування укладено після настання страхового випадку;

15.7.2. коли за Договором страхування застраховано майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набрали законної сили;

15.8. У разі недійсності Договору страхування кожна із Сторін зобов'язана повернути другій Стороні все отримане за цим Договором страхування, якщо інші наслідки недійсності Договору страхування не передбачені чинним законодавством України.

15.9. Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку згідно з чинним законодавством України.

15.10. Зміни умов Договору страхування в період його дії (зміни страхової суми, місця страхування, тощо) за згодою Сторін вносяться шляхом укладення Додаткової угоди (додаткового договору) до Договору страхування або переукладення Договору страхування.

Додаткова угода (додатковий договір) є невід'ємною частиною Договору страхування і складається у кількості примірників Договору страхування. Зміни умов Договору страхування, передбачені у Додатковій угоді, вступають в силу після вступу в силу Додаткової угоди.

15.11. Якщо за вимогою Страхувальника проводиться зменшення страхової суми за Договором страхування, розрахунки між сторонами відбуваються наступним чином:

15.11.1. Якщо за Договором страхування Страхувальник не заявляв вимоги щодо отримання страхового відшкодування внаслідок настання Страхового випадку, Страховик повертає Страхувальнику частину Страхової премії, а саме:

а) якщо страхова премія за Договором страхування оплачена в повному обсязі, частина страхової премії, що підлягає поверненню Страхувальнику, розраховується за формулою:

$ЧСП = СП * ЗСС / СС * ПЗС / ПС * (100\% - ВВС)$, де:

ЧСП – частина страхової премії, що підлягає поверненню Страхувальнику;

СП – загальна страхова премія за Договором страхування;

ЗСС – сума, на яку відбувається зменшення початкової страхової суми;

СС – початкова страхова сума;

ПЗС – період, який залишився до закінчення періоду страхування (днів);

ПС – період страхування за Договором страхування (днів);

ВВС – процент нормативних витрат на ведення справи.

б) якщо страхова премія за Договором страхування оплачена частково, розрахунок проводиться за формулою, зазначеною в п. 15.11.1 (а). При цьому неоплачена частина страхової премії за Договором страхування зменшується на розраховану величину (частину страхової премії, що підлягає поверненню Страхувальнику). Якщо розрахована величина більше, ніж сума неоплаченої Страхової премії, то Страховик повертає Страхувальнику різницю між розрахунковою величиною та сумою неоплаченої страхової премії, при цьому всі зобов'язання Страхувальника щодо оплати страхової премії вважаються виконані.

15.11.2. Якщо за Договором страхування Страхувальник заявляв вимоги щодо отримання страхового відшкодування внаслідок настання страхового випадку, то:

а) у випадку, якщо на момент зменшення страхової суми претензія щодо отримання Страхового відшкодування внаслідок настання страхового випадку не врегульована, перерахунок страхової премії не проводиться до моменту виплати або відмови у виплаті страхового відшкодування.

б) у випадку, якщо на момент зменшення страхової суми вимога щодо отримання страхового відшкодування внаслідок настання страхового випадку не була задоволена (Страховик відмовив у виплаті страхового відшкодування),

перерахунок страхової премії проводиться відповідно до пп. 15.11.1 (а) та 15.11.1 (б).

в) у випадку, якщо на момент зменшення страхової суми вимога щодо отримання Страхового відшкодування внаслідок настання страхового випадку була задоволена (Страховик здійснив виплату Страхового відшкодування), перерахунок страхової премії проводиться відповідно до пп. 15.11.1 (а) та 15.11.1 (б). При цьому частина Страхової премії, що підлягає поверненню Страхувальнику зменшується на суму, яка розраховується за формулою:

$$\text{ЗЧСП} = \text{ВСВ} * \text{ЗСС} / \text{СС}, \text{ де:}$$

ЗЧСП – зменшення частини страхової премії, що підлягає поверненню Страхувальнику;

ВСВ – сума страхового відшкодування, яка оплачена за Договором страхування;

ЗСС – сума, на яку відбувається зменшення початкової страхової суми;

СС – початкова страхова сума.

16. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

16.1. Усі спори за Договором страхування, розв'язуються шляхом переговорів.

16.2. У випадку недосягнення згоди спори передаються на розгляд до суду у порядку та згідно з правилами, передбаченими чинним законодавством України (якщо інше не передбачено Договором страхування).

17. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

17.1. За невиконання або неналежне виконання прийнятих на себе зобов'язань за Договором страхування Сторони несуть відповідальність відповідно до закону.

17.2. У разі несвоєчасної виплати страхового відшкодування Страховик сплачує Страхувальнику (Вигодонабувачу) пеню, у розмірі, передбаченому Договором страхування.

17.3. Сторони не несуть відповідальність за невиконання або неналежне/часткове виконання своїх обов'язків за Договором страхування, якщо буде доведено, що таке невиконання (неналежне/часткове виконання) обумовлене дією обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), які знаходяться поза контролем Сторін, та які не можна було передбачити або їх уникнути при укладенні Договору страхування.

17.4. Якщо виконання обов'язків за Договором страхування стає неможливим через форс-мажорні обставини, Сторони повинні повідомити одна одну в письмовому вигляді про неможливість виконання (або неможливість належного виконання) своїх обов'язків за Договором страхування й прийняти усі можливі заходи з метою максимального обмеження негативних наслідків, викликаних форс-мажорними обставинами.

17.5. Таке письмове повідомлення має бути надіслано якнайшвидше, проте у будь-якому випадку не пізніше 3 (трьох) робочих днів з дати закінчення строку, передбаченого умовами Договору страхування для виконання відповідного обов'язку Стороною, якщо інше не передбачено Договором страхування.

17.6. Належним доказом наявності обставин непереборної сили є довідки, надані органами, до компетенції яких, відповідним актом цивільного законодавства України, віднесено підтвердження факту обставин непереборної сили, а також довідки відповідних державних органів України (в тому числі, Торгово-промислової палати України, регіональних Торгово-промислових палат України).

17.7. Зобов'язана Сторона, у якій виникла обставина непереборної сили, і яка своєчасно не повідомила іншу Сторону або повідомила її з порушенням пункту п.17.5. цих Правил або відповідного пункту Договору страхування не звільняється від відповідальності за невиконання чи неналежне/часткове виконання своїх обов'язків за Договором страхування.

17.8. У випадку настання обставин непереборної сили, виконання обов'язків Стороною відкладається на строк, протягом якого будуть діяти такі обставини.

17.9. У випадках, коли обставини, визначені в п.17.3. цих Правил, діють більше 3 (трьох) місяців, будь-яка Сторона має право розірвати Договір страхування в односторонньому порядку шляхом направлення письмового повідомлення про розірвання Договору страхування іншій Стороні, не менш ніж за 30 (тридцять) робочих днів до дати розірвання Договору страхування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування. При цьому положення цього пункту мають пріоритет над положеннями розділу 15, пункту 15.3. цих Правил в частині строку повідомлення про дострокове припинення Договору страхування та порядку взаєморозрахунків Сторін.

17.10. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, страховий платіж за період, що залишився до дати припинення Договору страхування підлягає поверненню Страхувальнику за вирахуванням нормативних витрат на ведення справи та суми виплаченого страхового відшкодування та/або суми резерву збитку Страховика, щодо випадку, що має ознаки страхового та був заявлений протягом строку дії Договору страхування. Указаний страховий платіж (за послуги, що невиконані/ненадані у зв'язку з наявністю обставин непереборної сили, визначених п.17.3. цих Правил) має бути повернений Страхувальнику протягом 10 (десяти) робочих днів з дати дострокового розірвання Договору страхування. У разі повернення страхового платежу в іноземній валюті строк повернення збільшується на період одержання необхідних дозвільних документів для купівлі та перерахунку іноземної валюти.

18. ІНШІ УМОВИ

18.1. Виходячи з конкретних умов страхування, Договором страхування можуть бути передбачені також інші умови та порядок страхування, якщо це не суперечить чинному законодавству й цим Правилам.

18.2. Усі повідомлення та інформація, що направляються сторонами Договору страхування одна одній, якщо інше не передбачено Договором страхування, здійснюються у письмовій формі і вважаються наданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або надані особисто з врученням під розпис відповідальній особі, а також надані/повідомлені телефоном, телефаксом, електронною поштою тощо з подальшим направленням повідомлення або документів рекомендованим листом або з доставкою такого повторного повідомлення чи документів кур`єром.

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

19. СТРАХОВІ ТАРИФИ

Таблиця №1

19.1 Річні страхові тарифи по групам майна та групам страхових ризиків, % страхової суми:

Страхові ризики (групи ризиків)/ Групи майна	Будівлі/споруди/приміщення без внутрішнього оздоблення	Будівлі/споруди /приміщення з внутрішнім оздобленням	Комунікації	Внутрішнє та/або зовнішнє оздоблення	Земельна ділянка	Виробничі машини та обладнання	Торгівельне обладнання	Комп'ютери та оргтехніка, побутова техніка	Меблі	Товарні та матеріальні запаси	Моделі, макети, зразки будь-якої продукції	Готівка у будь-якій валюті, ощадні книжки тощо	Особисті речі (крім цінних)	Цінності, культурні цінності та предмети мистецтва	Скло, вивіски, світлові реклами, дзеркала і т.п.	Устаткування на зовнішніх стінах і даху будівель і споруд	Об'єкти незавершеного будівництва і капітального будівництва	Інше майно
1. Вогневі ризики: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки.	0,11	0,15	0,12	0,15	0,005	0,23	0,2	0,25	0,23	0,2	0,23	0,35	0,3	0,4	0,05	0,05	0,15	0,11
2. Стихійні явища: злива, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, град, обвал скельної породи, каменепад, тиск снігового покриву, землетрус, повінь, паводок, водопілля, селевий потік, обвал, зсув, просідання ґрунту, падіння на Застраховане майно метеоритів та інші стихійні явища, передбачені умовами Договору страхування	0,02	0,05	0,03	0,05	0,006	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,1	0,1	0,05	0	0,15	0,15	0,05
3. Падіння метеоритів	0,01	0,01	0,01	0,01	0,002	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0	0,01	0,01	0,01
4. Падіння літаючих апаратів.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,002	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0	0,01	0,01	0,01
5. Протиправні дії третіх осіб (крадіжка зі зломом, грабїж, розбїй).	0,005	0,01	0,007	0,01	0,001	0,13	0,13	0,16	0,16	0,16	0,4	0,6	0,1	0,8	0,8	0,13	0,1	0,11
6. Протиправних дій третіх	0,005	0,01	0,007	0,01	0,001	0,13	0,13	0,16	0,16	0,16	0,4	0,6	0,1	0,8	0,8	0,13	0,1	0,11

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганства, вандалізму.																		
7. Пошкодження водою: випливання води із комунальних систем, проникнення води чи інших рідин із сусідніх приміщень, спрацювання систем пожежогасіння, замерзання комунальних систем, випливання води із акваріумів, водних матраців та ін. аналогічних пристроїв.	0,01	0,17	0,02	0,17	0,002	0,15	0,15	0,25	0,2	0,2	0,15	0,06	0,16	0,15	0	0,005	0,2	0,25
8. Наїзд на Застраховане майно наземних транспортних засобів.	0,015	0,01	0,013	0,01	0,01	0,015	0,015	0,01	0,01	0,01	0,02	0	0,01	0,01	0	0,1	0,02	0,015
9. Бій скла	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2	0	0,15	0,11
10. Пошкодження димом	0,01	0,007	0,01	0,0005	0,13	0,13	0,16	0,16	0,16	0,4	0,6	0,1	0,8	0	0,13	0,1	0,11	0,11
11. Звуковий удар	0,005	0,01	0,007	0,01	0,0005	0,13	0,13	0,16	0,16	0,16	0,4	0,6	0,1	0,8	0,2	0,13	0,1	0,11
12. Падіння предметів, напад тварин	0,01	0,17	0,02	0,17	0,0025	0,15	0,15	0,25	0,2	0,2	0,15	0,06	0,16	0,15	0	0,005	0,2	0,25
13. Прорив дамб	0,02	0,05	0,03	0,05	0,003	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,1	0,1	0,05	0	0,15	0,15	0,05
14. Прорив та (або) витікання розплавлених матеріалів та розплавів та (або) їхнього застигання, викид перегрітих мас	0,11	0,15	0,12	0,15	0	0,23	0,2	0,25	0,23	0,2	0,23	0,35	0,3	0,4	0,05	0,05	0,15	0,11
15. Електричні ризики	0,13	0,17	0,15	0,17	0	0,25	0,22	0,27	0,25	0,22	0,25	0,38	0,4	0,5	0,07	0,07	0,17	0,13
16. Механічного впливу	0,11	0,15	0,12	0,15	0,005	0,23	0,2	0,25	0,23	0,2	0,23	0,35	0,3	0,4	0,05	0,05	0,15	0,11
17. Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення або обмеження страхування	0,13	0,17	0,15	0,17	0	0,25	0,22	0,27	0,25	0,22	0,25	0,38	0,4	0,5	0,07	0,07	0,17	0,13

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

18. Страйки та масові заворушення	0,02	0,05	0,03	0,05	0,001	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,1	0,1	0,05	0	0,15	0,15	0,05
19. Терористичний акт та (або) диверсія	0,02	0,05	0,03	0,05	0,0015	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,1	0,1	0,05	0	0,15	0,15	0,05

19.2. Коефіцієнти короткостроковості:

За Договорами страхування, укладеними на строк до 1 (одного) року, якщо інше не обумовлено у Договорі страхування, страховий тариф Договору страхування розраховується за формулою:

$$T = PT * K, \text{ де}$$

T – страховий тариф;

PT – річний страховий тариф (з Таблиці №1);

K – коефіцієнт короткостроковості, що обирається за Таблицею №2 залежно від строку дії Договору страхування.

При цьому неповний місяць приймається за повний, окрім випадку страхування на строк 15 або менше діб. При страхування на строк 15 і менше діб, кількість днів округлюється до ½ календарного місяця, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Таблиця №2

Строк страхування, місяців	0,5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
К	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	0,65	0,70	0,75	0,80	0,85	0,90	0,95	1,0

19.3. Коефіцієнти безбитковості:

При укладенні Договору страхування на новий термін і відсутності страхових випадків за минулий період, Страховик може надавати Страхувальнику щорічну знижку до страхового тарифу в розмірі:

- на другий рік страхування – 5% від встановленого за перший рік страхового тарифу;
- на третій рік страхування – 10% від встановленого за перший рік страхового тарифу;
- на четвертий рік страхування – 15% та ін.

Загальна знижка за весь період страхування не може перевищувати 50% від визначеного страхового тарифу за перший рік страхування.

19.4. Інші коефіцієнти:

В залежності від умов конкретного Договору страхування та факторів ризику до страхових тарифів можуть бути послідовно застосовані понижуючі або підвищуючі коефіцієнти до страхового тарифу, а саме з урахуванням:

а) переліку ризиків, щодо яких укладено Договір страхування та прийнятих на страхування груп майна (їх комбінацій) та Особливих витрат – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7;

б) розміру франшизи (франшиз) – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7;

в) розміру страхової суми (лімітів страхової суми) – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7;

г) умов виплати страхового відшкодування (з урахуванням зносу/без урахування зносу) – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,5 до 2;

д) варіантів розрахунку страхового відшкодування (експертиза, сертифіковані ремонтні підприємства або ін.) – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7;

е) місця дії Договору страхування (відстані до найближчої пожежної частини, аеропорту тощо) – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7;

є) матеріалу будівлі та перекриттів – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7;

ж) стану об'єкту Застрахованого майна, умов експлуатації (оренда) тощо – понижуючі або підвищуючі коефіцієнти від 0,1 до 7.

19.5. Страхувальний тариф.

19.5.1. Конкретний розмір страхового тарифу (брутто-тариф) визначається в Договорі страхування за згодою сторін та складається з нетто-тарифу та навантаження. Це положення також застосовується до Особливих умов, викладених у Додатках 1 – 11 цих Правил.

19.5.2. Розмір брутто-тарифа залежить від розміру нетто-тарифу (з урахуванням понижуючих або підвищуючих коефіцієнтів) та навантаження, і розраховується за формулою:

$TB = TN / (1-f)$, в якій:

TB – брутто-тариф,

TN – нетто-тариф,

f – загальне навантаження у відповідності до пункту 19.5.3.

19.5.3. Величина навантаження становить 45%.

19.5.4. Страхувальний платіж обчислюється шляхом множення встановленої за Договором страхування страхової суми на ставку страхового тарифу, визначеного згідно з пунктом 19.5.1. Правил, та зазначається у Договорі страхування.

Актурій

Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Додаток 1
до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАШИН І ОБЛАДНАННЯ ВІД ПОЛОМОК

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування машин і обладнання від поломок (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування машин і обладнання від поломок (надалі – Договори страхування) із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування машин і обладнання від поломок, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. Відповідно до цих Особливих умов страхуванню підлягають будь-які машини, апарати, прилади, різноманітне механічне та (або) технологічне обладнання, в т.ч. фундаменти застрахованих машин, верстатів і обладнання, а саме:

1.3.1. машини з вироблення енергії (парові котли, турбіни, генератори, двигуни та ін.);

1.3.2. машини та установки для розподілу та передачі енергії (трансформатори, високовольтні щити, вимикачі, лінії електропередач підприємств і т. ін.);

1.3.3. робочі та допоміжні машини (різноманітні верстати, насоси, компресори, мішалки, ємності, преси і т. ін.);

1.3.4. інші машини та (або) обладнання, зазначені у Договорі страхування.

1.4. Страховий захист за цими Особливими умовами надається тільки відносно тих машин і обладнання, що знаходяться у робочому стані під постійним технічним наглядом. Такими, що знаходяться в робочому стані, вважаються ті машини та обладнання, монтаж яких цілком завершений та які після пусконаладжувальних робіт та успішних комплексних випробувань цілком підготовлені до експлуатації, якщо інше не передбачено Договором страхування. Машини та обладнання вважаються застрахованими під час їхнього використання за функціональним призначенням, якщо інше не передбачено Договором страхування.

1.5. За цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають страхуванню та не є застрахованими:

1.5.1. троси, матриці, ланцюги, ремені, конвеєрні та інші стрічки, сита, шланги, шипи, гусениці, кабелі, візерункоутворюючі вали, пуанسونи;

1.5.2. предмети із скла, кераміки, деревини, а також гумові шини;

1.5.3. ливарні форми, штампи, кліше, дробильні молотки;

1.5.4. паливо-мастильні матеріали, газ, охолоджувальні рідини, каталізатори, інші хімікати, фільтри, фільтрувальні та інші допоміжні матеріали;

1.5.5. інструменти усіх видів, наприклад, свердла, відбійні молотки, ножі, зубила, ріжучі полотна, полотна пил та шліфувальні диски;

1.5.6. футеровка печей кладкою, топки, колосники та сопла;

1.5.7. інші предмети (деталі), які у зв'язку з їх експлуатацією та (або) по характеру матеріалу значною мірою схильні до зносу та амортизації та підлягають періодичній заміні, або, строк служби яких значно менше строку служби машини (обладнання);

1.5.8. транспортні засоби, що призначені для перевезення людей та вантажів, спеціальна техніка.

1.6. Якщо це передбачено Договором страхування, відповідно до цих Правил та цих Особливих умов можуть бути застраховані додаткові витрати на оплату: термінових відновлюваних робіт, термінового або авіаційного перевезення частин і матеріалів, необхідних для відновлюваних робіт, рятування Застрахованого майна, витрат з розчищення території від уламків тощо.

2. Страхові ризики та страхові випадки.

2.1. Згідно з цими Особливими умовами страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок поломок, виходу з ладу машин і обладнання в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених пунктом 2.2. цих Особливих умов.

2.2. Відповідно до цих Особливих умов надається страхування від «поломок машин та обладнання». Під «поломками машин та обладнання» слід розуміти, якщо інше не передбачено Договором страхування, пошкодження (відмову, поломку) або знищення застрахованих машин та обладнання (частин застрахованих машин та обладнання) внаслідок раптового та непередбачуваного впливу на них внутрішнього фактору, а саме:

2.2.1. непередбачуваних поломок або дефектів, помилок у конструкції та розрахунках, помилок при виготовленні та монтажу, дефектів лиття або використаного матеріалу;

2.2.2. помилок при обслуговуванні, необережності або недбалості обслуговуючого персоналу;

2.2.3. гідравлічного удару або нестачі води у резервуарах (казанах), які працюють за допомогою пару або рідини;

2.2.4. фізичного вибуху (раптового розриву працюючої під тиском машини (казана, резервуара, що працює під тиском, та ін.) внаслідок впливу внутрішнього тиску пару, газу або рідини, що призвело до фізичного руйнування будь-якої частини машини та викиду робочого тіла машини);

2.2.5. короткого замикання, перевантаження в електромережі, падіння напруги та інших електричних ризиків;

2.2.6. перевантаження, перегріву, вібрації, розладу, заклинювання, засмічення сторонніми предметами, дії відцентрової сили або втоми матеріалу;

2.2.7. розриву тросів та ланцюгів, падіння Застрахованого майна, удару його об інші предмети.

2.3. Договором страхування може бути передбачено страхування від усіх ризиків, або окремих ризиків, що зазначені вище. Умови Договору страхування можуть також включати ризики, передбачені розділом 4 Правил або інші ризики відповідно до міжнародних систем страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених чинним законодавством України.

3. Виключення та обмеження страхування.

3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

3.1.1. подій, визначених у п.п. 5.1. - 5.4. цих Правил;

3.1.2. будь-яких дефектів машин і обладнання, що мали місце на момент укладення Договору страхування та (або) мали бути відомі Страхувальнику на

момент укладення Договору страхування;

3.1.3. помилок у конструкції, дефектів лиття та матеріалів, виробничих дефектів, дефектів монтажу, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, законодавства або договору несе виробник, постачальник або особа, яка проводила їх ремонт або обслуговування;

3.1.4. проведення випробувань або експериментальних робіт, при яких були навмисне завищені нормальні експлуатаційні навантаження, пусконаладжувальних, ремонтних робіт, під час монтажу/демонтажу машин та обладнання, наладки обладнання (підкручування, налагодження);

3.1.5. дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування та ін.);

3.1.6. будь-яких зовнішніх впливів на Застраховане майно, що не є внутрішньою поломкою.

3.2. Відповідно до цих Особливих умов не розглядаються як поломка «машин та обладнання», якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

3.2.1. збій (одноразова відмова або відмова, що сама може налагодитись, або відмова, що може бути усунута незначним втручанням обслуговуючого персоналу);

3.2.2. деградаційні відмови (відмова, що зумовлена природними процесами старіння, зносу, корозії при дотриманні усіх встановлених виробником правил та норм експлуатації, а також норм та правил при проектуванні, виготовленні та експлуатації);

3.2.3. ресурсні відмови (відмова внаслідок досягнення машиною граничного стану використання, закінчення експлуатаційного ресурсу);

3.2.4. відмови машин та обладнання, які можна виправити шляхом регулювання та настройки, а також шляхом переустановлення або заміни програмного забезпечення.

3.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист не поширюється, якщо на Застрахованому майні або у будівлях/приміщеннях, де знаходиться Застраховане майно, не встановлені громовідводи у технічно справному стані та прилади, що контролюють зміну напруги, обладнання безперебійного живлення. Ці пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника або постачальника.

3.4. Договором страхування можуть бути також передбачені інші виключення та обмеження страхування, що не суперечать цим Додатковим умовам, Правилам та чинному законодавству України.

3.5. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п.3.1. – 3.2. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

4. Обов'язки Страхувальника.

4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, на додаток до обов'язків, зазначених у п.9.3. Правил, Страхувальник зобов'язаний:

4.1.1. вживати усіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи застрахованих машин та обладнання відповідно до рекомендацій виробника, загальноприйнятих правил їхньої експлуатації та вказівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;

4.1.2. забезпечувати постійне технічне обслуговування застрахованих машин та обладнання, контроль за їхньою роботою та догляд за ним з боку кваліфікованого технічного персоналу.

5. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування.

5.1. Незважаючи на вартість, що бралась за основу для визначення страхової суми при укладенні Договору страхування, при повному знищенні або втраті Застрахованого майна розмір прямого збитку розраховується в розмірі його дійсної вартості на момент настання страхового випадку за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що придатне для реалізації або використання, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

5.2. При цьому для розрахунку суми збитків при настанні страхового випадку при страхуванні за цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, під витратами на відновлення розуміють таке:

5.2.1. витрати на демонтаж та монтаж пошкодженої машини та (або) обладнання;

5.2.2. витрати на транспортування матеріалів, вузлів, деталей або самих машин та/або обладнання до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт;

5.2.3. витрати на матеріали, деталі та запасні частини, що необхідні для ремонту;

5.2.4. витрати на оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкодженої машини та/або обладнання;

5.2.5. митні збори та інші витрати, якщо це передбачено Договором страхування та ці витрати включені у страхову суму.

5.3. У всьому іншому при страхуванні за цими Особливими умовами Сторони керуються умовами розділу 12 Правил.

6. Страхові тарифи.

6.1. Річний страховий тариф зі страхування машин та обладнання від ризиків, перелічених у п. 2.2. цих Особливих умов, становить 0,25 % страхової суми.

6.2. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до страхового тарифу, зазначеного у п.6.1. цих Особливих умов можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п. 19.2. – 19.4. Правил.

Актуарій



Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Додаток 2
до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛАДНАННЯ

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування електронного обладнання (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування електронного обладнання (надалі – Договори страхування) із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування електронного обладнання, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. Відповідно до цих Особливих умов страхуванню підлягають електронне обладнання, апаратура, прилади, призначені для одержання, обробки, перетворення, передачі та зберігання інформації та даних, а саме:

1.3.1. обладнання систем зв'язку та передачі інформації;

1.3.2. засоби виміру, перевірки, діагностики, управління та контролю;

1.3.3. засоби обчислювальної техніки та телекомунікацій;

1.3.4. оргтехніка;

1.3.5. засоби автоматизації загальнопромислового та спеціального призначення;

1.3.6. засоби візуального та акустичного відображення інформації;

1.3.7. спеціалізоване електронне обладнання різного призначення;

1.3.8. інше електронне обладнання, зазначене в договорі страхування.

1.4. Застрахованим вважається електронне обладнання, зазначене в Договорі страхування та (або) додатках до нього.

1.5. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, страховий захист надається тільки відносно того обладнання, що знаходиться в робочому стані під постійним технічним наглядом, на гарантійному або технічному обслуговуванні.

Таким, що знаходиться в робочому стані, якщо інше не передбачено Договором страхування, вважається обладнання, монтаж якого цілком завершений і яке після пусканалагоджувальних робіт і успішних випробувань цілком підготовлене до експлуатації.

1.6. На страхування може прийматися як окреме електронне обладнання, так і електронне обладнання, пов'язане за функціональним призначенням та об'єднане в системи. У випадку страхування електронних систем і мереж застрахованими можуть бути всі пристрої та обладнання системи, включаючи обладнання телекомунікаційної механіки (шафи, стійки тощо), компоненти кабельних систем та мереж зв'язку тощо.

1.7. Додаткове обладнання, запасні частини та вузли, або їхні запаси на складі вважаються застрахованими тільки в тому випадку, якщо це передбачено Договором страхування та для них визначені відповідні страхові суми.

1.8. Якщо інше прямо не зазначено у Договорі страхування, не є застрахованим таке майно:

1.8.1. пересувне та переносне обладнання;

1.8.2. носії інформації та інформація на них;

1.8.3. зовнішня проводка, антени, щогли і т. ін.;

1.8.4. підземні кабелі;

1.8.5. електронно-лучове обладнання, що використовується в медичних та діагностичних цілях;

1.8.6. наукове обладнання;

1.8.7. банкомати.

1.9. Якщо це передбачено Договором страхування, можуть бути застраховані додаткові витрати на оплату термінових відновлюваних робіт, термінового або авіаційного перевезення частин і матеріалів, необхідних для відновлюваних робіт, рятування Застрахованого майна, витрат по розчищенню території від уламків тощо.

2. Страхові ризики та страхові випадки.

2.1. Відповідно до цих Особливих умов страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок знищення, пошкодження, втрати, виходу з ладу, поломки електронного обладнання в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п.2.2. цих Особливих умов.

2.2. Відповідно до цих Особливих умов електронне обладнання може бути застраховане на випадок втрати або пошкодження, виходу за ладу в результаті дії страхових ризиків, а саме:

2.2.1. похибок в експлуатації або обслуговуванні застрахованого електронного обладнання, необережності обслуговуючого персоналу;

2.2.2. впливу електричного струму: короткого замикання, різкого підвищення сили струму або перепаду напруги в електромережі, впливу індукційних струмів та інших аналогічних причин;

2.2.3. дефектів матеріалів, похибок у конструкції, виготовленні або монтажі застрахованого електронного обладнання;

2.2.4. раптового припинення подачі електроенергії з мережі енергопостачання;

2.2.5. раптового виходу з ладу систем кондиціонування повітря, включаючи шкоду, заподіяну самій системі за умови, що вона підтримується в робочому стані та обладнана приладами виміру та контролю температури і вологості;

2.2.6. інших ризиків, якщо вони передбачені умовами Договору страхування.

2.3. Договором страхування може бути передбачено страхування від усіх ризиків, або окремих ризиків, що зазначені у п.2.2. цих Особливих умов.

2.4. Умови Договору страхування можуть також містити ризики, передбачені розділом 4 Правил або інші ризики відповідно до міжнародних систем страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених чинним законодавством України.

3. Виключення та обмеження страхування.

3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

3.1.1. подій, визначених у п.п. 5.1. – 5.4. Правил;

3.1.2. дефектів електронного обладнання, які вже мали місце на момент укладення Договору страхування та (або) повинні були бути відомі Страхувальнику;

3.1.3. впливу водяних, кислотних або інших парів, що виникають у процесі виробничої діяльності Страхувальника;

3.1.4. дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування та ін.);

3.1.5. помилок у конструкції, дефектів матеріалів, виробничих дефектів, дефектів монтажу, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, законодавства або договору несе виробник, постачальник або особа, яка проводила їх ремонт або обслуговування.

3.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню витрати на:

3.2.1. майно, що підлягає періодичній заміні: стрічки, плівки, папір, картриджі, кліше і т. ін.;

3.2.2. майно, що з огляду на своє призначення або особливих властивостей має високий ступінь зносу: лампи накаливання, джерела випромінювання, запобіжники, фільтри, прокладки, ремені і т. ін.;

3.2.3. матеріали, що витрачаються в процесі виробництва: хімікалії, фільтри, охолоджуючі рідини, очищувачі, мастильні матеріали.

3.3. Відповідно до цих Особливих умов не розглядаються як страховий випадок:

3.3.1. збій (одноразова відмова або відмова, що сама може налагодитись, або відмова, що може бути усунута незначним втручанням обслуговуючого персоналу);

3.3.2. деградаційні відмови (відмова, що зумовлена природними процесами старіння, зносу, корозії, втоми матеріалів при дотриманні усіх встановлених виробником правил та норм експлуатації, а також норм та правил при проектуванні, виготовленні та експлуатації);

3.3.3. ресурсні відмови (відмова внаслідок досягнення обладнанням граничного стану використання, закінчення експлуатаційного ресурсу);

3.3.4. відмови обладнання, яку можна виправити шляхом регулювання та настройки, а також шляхом переустановлення або заміни програмного забезпечення.

3.4. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист не поширюється, якщо на Застрахованому майні або в будівлях/приміщеннях, де знаходиться Застраховане майно, не встановлені громовідводи в технічно справному стані та прилади, що контролюють зміну напруги, обладнання безперебійного живлення. Ці пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника; повинні дотримуватися правила безпеки, а контроль напруги здійснюватися згідно з відповідними нормами та правилами.

3.5. Договором страхування можуть бути також передбачені інші виключення та обмеження страхування, що не суперечать цим Додатковим умовам, Правилам та чинному законодавству України.

3.6. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п.3.1. – 3.2. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

4. Обов'язки Страхувальника.

4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, на додаток до обов'язків, зазначених у п.9.3. Правил, Страхувальник зобов'язаний:

4.1.1. вживати всіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи застрахованого обладнання відповідно до рекомендацій виробника,

загальноприйнятих правил його експлуатації та вказівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;

4.1.2. забезпечувати постійне технічне обслуговування застрахованого обладнання, контроль за його роботою та догляд за ним з боку кваліфікованого технічного персоналу.

5. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування.

5.1. Незважаючи на вартість, що бралась за основу для визначення страхової суми при укладенні Договору страхування, при повному знищенні або втраті Застрахованого майна розмір прямого збитку розраховується в розмірі його дійсної вартості на момент настання страхового випадку за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що придатні для реалізації або використання, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.2. При цьому для розрахунку суми збитків при настанні страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні за цими Особливими умовами під витратами на відновлення розуміють:

5.2.1. витрати на демонтаж та монтаж пошкодженої машини та (або) обладнання;

5.2.2. витрати на транспортування матеріалів, вузлів, деталей або самих машин та (або) обладнання до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт;

5.2.3. витрати на матеріали, деталі та запасні частини, що необхідні для ремонту;

5.2.4. витрати на оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкодженого обладнання;

5.2.5. митні збори та інші витрати, якщо це передбачено Договором страхування, та ці витрати включені в страхову суму.

5.3. У всьому іншому при страхуванні за цими Особливими умовами Сторони керуються умовами розділу 12 Правил.

6. Страхові тарифи.

6.1. Річний страховий тариф по страхуванню електронного обладнання від ризиків, зазначених у п.2.2. цих Особливих умов, становить 0,25 % страхової суми.

6.2. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до страхового тарифу, зазначеного у п.6.1. цих Особливих умов можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п. 19.2. – 19.4. Правил.

Актуарій



Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Додаток 3
до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА У ХОЛОДИЛЬНИХ КАМЕРАХ

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування майна у холодильних камерах (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування майна у холодильних камерах (надалі – Договори страхування) із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування майна у холодильних камерах, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. Для цілей цих Особливих умов застосовуються такі спеціальні терміни:

Камери з контрольованою атмосферою – приміщення, у яких провадиться тривале (понад один місяць) зберігання майна в умовах, при яких забезпечується не тільки постійна температура зберігання, але й будь-які інші постійні параметри повітряно-газової суміші, такі як вологість, тиск, відмінний від звичайного повітря газовий склад суміші, граничні норми пилу або інших твердих компонентів у цій суміші або інші аналогічні параметри, і які відкриваються для внесення та вилучення майна, що в них зберігається, тільки відповідно до суворо визначеного графіка, що не допускає порушень режиму зберігання, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Випадкове заморожування – замороження продуктів, які не повинні заморожуватись або підморожуватись, а саме: температуру таких продуктів не можна знижувати нижче певного рівня, після якого починається вимерзання клітинних соків та формування кристалів льоду, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Період очікування – це період часу, протягом якого майно, що знаходиться на зберіганні в холодильних камерах (установках) не повинно псуватись після припинення або виходу з ладу холодильних камер (установок) за умови, що холодильна камера (установка) протягом цього часу залишається постійно закритою. Період очікування вказується у Договорі страхування. Якщо такий період не зазначений у Договорі страхування, слід вважати, що він складає 24 годин або не менше, ніж період очікування, що встановлений заводом-виробником, на якому виготовлено холодильне обладнання, у відповідності до технічної документації на таке обладнання. Період очікування починається з моменту настання події, що має ознаки страхової, якщо інше не передбачено Договором страхування. Втрати або пошкодження Застрахованого майна під час періоду очікування, не є застрахованими та не відшкодовуються Страховиком.

1.4. Відповідно до цих Особливих умов **застрахованим може бути таке майно (надалі – Застраховане майно):**

1.4.1. заморожені, охолоджені або свіжі продукти харчування, що підлягають зберіганню в холодильних камерах (холодильному устаткуванні) при визначеному температурному режимі;

1.4.2. інші товари або продукти, що зберігаються в холодильних камерах (холодильному устаткуванні) при певній температурі та інших параметрах кліматичного режиму.

1.5. Застрахованим вважається майно, зазначене у Договорі страхування та (або) додатках до нього.

1.6. За цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, не є застрахованими втрата або пошкодження власне холодильної камери, допоміжного обладнання (устаткування) та інвентарю, що забезпечують функціонування холодильної камери, камери з контрольованою атмосферою, а також витратних матеріалів та холодоагенту.

2. Страхові ризики та страхові випадки.

2.1. Страховим випадком є втрата або пошкодження Застрахованого майна внаслідок раптової та непередбачуваної поломки, виходу з ладу холодильних камер внаслідок дії будь-яких внутрішніх або зовнішніх факторів – **ризиків**, що не виключені п.3 цих Особливих умов.

2.2. Якщо це прямо передбачено Договором страхування, то підлягають відшкодуванню збитки внаслідок пошкодження або знищення Застрахованого майна в результаті:

2.2.1. раптового припинення подачі електричного струму;

2.2.2. поломки, виходу з ладу камер із контрольованою атмосферою.

3. Виключення та обмеження страхування.

3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

3.1.1. подій, визначених у п.п. 5.1. – 5.4. Правил;

3.1.2. усадки, усушки, внутрішніх дефектів;

3.1.3. псування або гниття Застрахованого майна, якщо їх неможливо запобігти шляхом зберігання в умовах постійного температурного режиму;

3.1.4. порушення правил та (або) умов зберігання, застосування неправильного температурного режиму, а також недостатньої вентиляції приміщень холодильних камер (установок) або пошкодження пакування;

3.1.5. проведення монтажу/демонтажу, ремонту зазначених в договорі страхування холодильних камер і (або) камер з контрольованою атмосферою, якщо такий ремонт проводився без попереднього узгодження зі Страховиком;

3.1.6. раптового припинення подачі електричного струму, якщо страхування такого ризику не передбачено Договором страхування;

3.1.7. пошкодження або знищення Застрахованого майна, що зберігається в камерах із контрольованою атмосферою, якщо страхування такого ризику не передбачено Договором страхування;

3.1.8. поломки холодильних камер та (або) камер з контрольованою атмосферою у результаті будь-яких дефектів, що існували на момент укладення Договору страхування та про які Страхувальник знав або повинен був знати;

3.1.9. поломки холодильних камер та (або) камер з контрольованою атмосферою внаслідок помилок у конструкції, дефектів лиття або матеріалів, виробничих дефектів, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, закону або договору несе виробник або постачальник або особа, що проводила їх ремонт або обслуговування;

3.1.10. поломки холодильних камер та (або) камер з контрольованою атмосферою внаслідок безпосереднього впливу експлуатаційних факторів

(корозії, зносу і т. ін.), забруднення та інших наслідків їх нормальної експлуатації, поступової втрати ними своїх корисних властивостей.

3.2. Відповідно до цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, не розглядаються як страховий випадок втрата або пошкодження Застрахованого майна, якщо причиною поломки, виходу з ладу холодильних камер та (або) камер з контрольованою атмосферою є:

3.2.1. збій (одноразова відмова або відмова, що сама може налагодитись, або відмова, що може бути усунута незначним втручанням обслуговуючого персоналу);

3.2.2. деградаційні відмови (відмова, що зумовлена природними процесами старіння, зносу, корозії при дотриманні усіх встановлених виробником правил та норм експлуатації, а також норм та правил при проектуванні, виготовленні та експлуатації);

3.2.3. ресурсні відмови (відмова внаслідок досягнення холодильною камерою та (або) камерою з контрольованою атмосферою граничного стану використання, закінчення експлуатаційного ресурсу);

3.2.4. відмови, яку можна виправити шляхом регулювання та настройки, а також шляхом переустановлення або заміни програмного забезпечення.

3.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист не поширюється, якщо у будівлях/приміщеннях, де знаходиться Застраховане майно, не встановлені громовідводи в технічно справному стані та прилади, що контролюють зміну напруги, устаткування безперебійного живлення. Ці пристрої повинні бути встановлені та експлуатуватися у відповідності до рекомендацій виробника; повинні дотримуватися правила безпеки, а контроль напруги здійснюватися згідно з відповідними нормами та правилами.

3.4. При укладенні Договору страхування можуть передбачатись додатково інші особливі виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству, цим Додатковим умовам та Правилам і зазначені в Договорі страхування.

3.5. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п.3.1.-3.2. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

4. Місце страхування (територія страхування).

4.1. Майно вважається застрахованим, якщо інше не передбачено Договором страхування, тільки в тих приміщеннях (холодильних камерах, камерах з контрольованою атмосферою), які зазначені в Договорі страхування (територія страхування).

4.2. Якщо Застраховане майно вилучається з холодильних камер (або камер з контрольованою атмосферою), що є територією страхування, страховий захист припиняється, а збитки, що настали після вилучення Застрахованого майна з території страхування або до його внесення туди, страхуванням не покриваються та відшкодуванню не підлягають, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5. Період очікування.

5.1. При укладенні Договору страхування на підставі цих Особливих умов передбачається застосування періоду очікування, якщо інше не передбачено Договором страхування, протягом якого Страховик не несе відповідальність за випадки, що мають ознаки страхових відповідно до цих Особливих умов.

5.2. Тривалість періоду очікування для окремих категорій Застрахованого майна встановлюється за погодженням Сторін та зазначається у Договорі страхування. При цьому, якщо тривалість періоду очікування не зазначена у

Договорі страхування, слід вважати, що вона дорівнює 24 (двадцять чотири) години.

5.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, збитки, що настали протягом періоду очікування внаслідок відхилень від заданих температур зберігання, страхуванням не покриваються та відшкодуванню не підлягають за виключенням випадків, коли вони були викликані:

5.3.1. потраплянням у холодильну камеру холодоагенту внаслідок його витоку або викиду;

5.3.2. випадковим заморожуванням продуктів, що перебувають на зберіганні.

6. Обов'язки Страхувальника.

6.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, на додаток до обов'язків, зазначених у п.9.3. Правил, Страхувальник зобов'язаний:

6.1.1. при страхуванні товарів, які потребують особливого режиму зберігання, до укладення Договору страхування інформувати Страховика про причини, що викликають необхідність зберігання цих товарів в умовах спеціального температурного та (або) кліматичного режиму та специфічні ризики, пов'язані з можливістю їх пошкодження або знищення внаслідок порушення температурного або кліматичного режиму;

6.1.2. вживати усіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи холодильного обладнання та (або) камер з контрольованою атмосферою, у яких зберігається Застраховане майно, відповідно до рекомендацій виробника, загальноприйнятих правил їх експлуатації та указівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;

6.1.3. забезпечувати постійне технічне обслуговування холодильного обладнання та камер з контрольованою атмосферою, у яких зберігається Застраховане майно, та контроль за їх роботою та догляд за ним з боку кваліфікованого технічного персоналу;

6.1.4. вести облік товарів, що перебувають на зберіганні в холодильних камерах та (або) камерах з контрольованою атмосферою, фіксуючи в облікових документах дати вилучення товарів або внесення їх на зберігання, їх найменування, кількість і вартість;

6.1.5. при настанні події, що може бути визнана страховим випадком, забезпечити представникам Страховика доступ до місця страхування, а також до документів обліку наявності та руху застрахованого майна, журналів режиму роботи холодильних камер та (або) камер з контрольованою атмосферою; надати їх на вимогу Страховика.

7. Страхові тарифи.

7.1. Річний страховий тариф по страхуванню майна на випадок втрати або пошкодження Застрахованого майна в результаті виходу з ладу холодильного обладнання та (або) камер з контрольованою атмосферою становить 0,3 % страхової суми.

7.2. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до страхового тарифу, зазначеного у п.7.1. цих Особливих умов можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п.п. 19.2. – 19.4. Правил.

Актуарій

Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Додаток 4
до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СПЕЦІАЛЬНИХ ДОДАТКОВИХ УМОВ

1. Особливі умови страхування майна із застосуванням спеціальних додаткових умов (надалі – Особливі умови) визначають особливості страхування майна при застосуванні спеціальних додаткових умов (надалі – Додаткові умови), загальні умови такого страхування визначаються Правилами.

2. Умови страхування, викладені у цих Особливих умовах, застосовуються, якщо в Договорі страхування є пряме посилання на їхнє застосування, або їхній текст наведено в Договорі страхування. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

3. Збитки та витрати за цими Особливими умовами додаються до страхового відшкодування в межах ліміту відшкодування Страховика, встановленого в Договорі страхування щодо кожної окремої Додаткової умови. Ліміт відшкодування за Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, є грошовою сумою в межах страхової суми за Договором страхування, що обмежує суму відшкодування за кожною окремою Додатковою умовою.

4. Сторонами Договору страхування може бути узгоджено застосування усіх або деяких Додаткових умов, що викладені у цьому Додатку.

5. У Договорі страхування можуть бути передбачено застосування таких Додаткових умов (при цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до зазначених нижче Додаткових умов):

5.1. Страхування витрат на розчищення та злам. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати на розчищення місця збитку (місця виникнення страхового випадку), включаючи демонтаж частин Застрахованого майна, вивезення сміття, що утворилось в результаті настання страхового випадку та інших залишків на найближче звалище й їх знищення або спалення. Якщо місце збитку виходить за межі території страхування, то відшкодовуються лише ті витрати на розчищення, що виконані на території страхування.

5.2. Страхування витрат на переміщення та захист. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника, пов'язані з необхідністю переміщення та захисту неушкодженого Застрахованого майна з метою безперешкодного відновлення, ремонту Застрахованого майна, пошкодженого в результаті страхового випадку та (або) встановлення, розміщення нового майна, придбаного замість втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку Застрахованого майна. При цьому до витрат на переміщення та захист також відносяться витрати на демонтаж та повторний монтаж машинного обладнання, дроблення, знищення або відновлення елементів будівлі або розширення проходів.

5.3. Страхування витрат на пожежогасіння. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника на залучення пожежних бригад при настанні страхового випадку та (або) витрати Страхувальника з метою відновлення працездатності систем та засобів пожежогасіння після ліквідації страхового випадку, в тому числі, але не обмежуючись, витратами на підключення, налагодження, тестування та запуск у автоматичний режим систем пожежогасіння та сигналізації, перезарядку засобів і систем пожежогасіння та сигналізації, заміну відпрацьованих спринклерних голівок, перенаповнення резервуарів для автоматичної системи пожежогасіння, якщо зазначені у цій Додатковій умові послуги вимірюються та тарифікуються.

5.4. Страхування додаткових витрат у зв'язку зі зміною будівельних норм та правил. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, при настанні страхових випадків, що передбачені Договором, Страховик відшкодовує додаткові витрати, що фактично понесені Страхувальником у зв'язку із зміною будівельних норм та правил у період з дати початку строку дії Договору страхування до моменту відновлення пошкодженого майна, тобто додаткові витрати на відновлення або ремонт, понесені з метою приведення у відповідність до діючих на території страхування будівельних норм та вимог, що вперше застосовуються до Страхувальника після настання страхового випадку. При цьому тягар доказу того факту, що відповідні витрати понесені у зв'язку зі зміною будівельних норм та правил у вказаний період покладається на Страхувальника.

5.5. Страхування предметів мистецтва разом із страхуванням нерухомого та (або) іншого рухомого майна. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається страхування на випадок втрати або пошкодження предметів мистецтва, що розміщені на території страхування та належать Страхувальнику на праві власності, в результаті страхових випадків, передбачених Договором страхування.

При цьому, якщо у Договорі страхування зазначено, що майно застраховано за ризиком *«Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування»*, предмети мистецтва вважаються застрахованими винятково за таким переліком страхових ризиків, якщо інше не передбачено Договором страхування: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки, падіння на Застраховане майно пілотованих повітряних суден і апаратів, їх частин або вантажу, крадіжка із зломом, грабіж, розбій, протиправні дії третіх осіб, направлені на умисне знищення або пошкодження майна, хуліганство, вандалізм, пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв, спрацьовування систем пожежогасіння, проникнення води чи рідин із сусідніх приміщень, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, злива, сильний дощ, град, схід лавини, обвал, в т.ч. каменепад, зсув, просідання ґрунту, повінь, паводок, землетрус.

До **предметів мистецтва**, якщо інше не передбачено Договором страхування, відносяться предмети, що мають художню та (або) історичну цінність, а саме: картини, гравюри, фотографії, гобелени, килими, статуетки, скульптури, антикварні меблі, предмети з порцеляни або інше майно, що є рідкісним, історично цінним, або яке має високохудожню цінність. Тягар доказу художньої та (або) історичної цінності вказаних предметів покладається на Страхувальника.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, до предметів мистецтва не відносяться: гроші, цінні папери, автомобілі, монети, марки, хутра, коштовності, коштовні метали, коштовне та напівкоштовне каміння, судна, літаки тощо.

За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, виключаються та не відшкодовуються будь-які втрати або пошкодження предметів мистецтва:

- які неможливо замінити іншим майном аналогічного виду та якості, якщо про це не було письмово повідомлено Страхувальником Страховику до початку укладення Договору або не вказано у заяві на страхування, або якщо такі предмети мистецтва було придбано після початку дії Договору страхування;

- в результаті реставрації, ремонту, ретуші.

5.6. Страхування витрат на відновлення документів. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника на відновлення втраченої або пошкодженої в результаті страхового випадку договірної, проектної, робочої та виконавчої документації (включаючи витрати на відновлення даних на магнітних або електронних носіях за умови наявності їх копій), за виключенням цінності та вартості власне інформації, що на них зберігається.

Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, сума відшкодування включає в себе вартість робіт та машинного часу, необхідного для відтворення документації шляхом копіювання, друку, виключаючи будь-які збитки, що виникли внаслідок модифікації або блокування такої інформації.

При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано за ризиком *«Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування»*, документи вважаються застрахованими виключно за таким переліком страхових ризиків, якщо інше не передбачено Договором страхування: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки, падіння на Застраховане майно пілотованих повітряних суден і апаратів, їх частин або вантажу, крадіжка із зломом, грабіж, розбій, протиправні дії третіх осіб, направлені на умисне знищення або пошкодження майна, хуліганство, вандалізм, пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв, спрацьовування систем пожежогасіння, проникнення води чи рідин із сусідніх приміщень, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, злива, сильний дощ, град, схід лавини, обвал, в т.ч. каменепад, зсув, просідання ґрунту, повінь, паводок, землетрус

5.7. Страхування витрат у зв'язку із втратою бухгалтерських записів, документів про дебіторську заборгованість. Якщо бухгалтерські та фінансові документи, що створені Страхувальником та відображають суми дебіторської заборгованості від клієнтів Страхувальника, втрачені або пошкоджені в результаті страхового випадку, за цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються збитки, що безпосередньо спричинені в результаті фізичної втрати або пошкодження таких документів, у зв'язку з неможливістю стягнути таку заборгованість за відсутності відповідних документів за умови, що Страхувальник зробив все від нього належне щодо відтворення документів та стягнення такої заборгованості.

При цьому, якщо у Договорі страхування зазначено, що майно застраховано за ризиком *«Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування»*, бухгалтерські записи, документи про

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

дебіторську заборгованість вважаються застрахованими виключно за таким переліком страхових ризиків, якщо інше не передбачено Договором страхування: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки, падіння на Застраховане майно пілотованих повітряних суден і апаратів, їх частин або вантажу, крадіжка із зломом, грабiж, розбiй, протиправні дії третіх осіб, направлені на умисне знищення або пошкодження майна, хуліганство, вандалізм, пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв, спрацьовування систем пожежогасіння, проникнення води чи рідин із сусідніх приміщень, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, злива, сильний дощ, град, схід лавини, обвал, в т.ч. каменепад, зсув, просідання ґрунту, повінь, паводок, землетрус.

Враховуючи умови та виключення цих Правил, відповідно до цієї Додаткової умови також виключаються будь-які збитки в результаті:

- шахрайських, протиправних, умисних дій Страхувальника, його працівників, членів родини, партнерів, контрагентів, керівників незалежно від того, чи були такі дії вчинені одноосiбно або в змові з іншими особами;
- помилок Страхувальника в обліку або ненавмисного недогляду, упущень його працівників, членів родини, партнерів, контрагентів, керівників при підготовці документів, договорів, контрактів, рахунків тощо;
- протиправної, незаконної, неправомірної зміни, перекручування, приховування інформації, знищення або використання записів щодо дебіторської заборгованості з метою приховування неправомірної видачі, отримання, утримання грошей, цінних паперів або іншого майна;
- збоїв у роботі електронних систем і носіїв даних, втрати, пошкодження, зміни у цьому зв'язку електронних записів;

За цією Додатковою умовою також виключаються:

- будь-які штрафи, пені, відсотки за користування розстрочкою, кредитом, витрати на обслуговування дебіторської заборгованості, вартість послуг адвокатів, юристів, на стягнення заборгованості, державне мито, судові збори тощо;
- будь-які збитки, виявлені за результатами проведення інвентаризації або аудиту рахунків, при цьому не виключається застосування цих методів контролю для підтвердження обґрунтованості претензії Страхувальника щодо виплати страхового відшкодування.

Якщо випадок за всіма ознаками є страховим відповідно до цих Правил, Договору страхування та цієї Додаткової умови, але Страхувальник не може встановити точну суму непогашеної заборгованості на дату настання страхового випадку, то сума збитку розраховується наступним чином:

а) визначається загальна сума заборгованості на дату закінчення відповідного облікового періоду до дати настання страхового випадку;

б) розраховується відсоток збільшення/зменшення середньомісячної дебіторської заборгованості за 12 (дванадцять) місяців, що передують місяцю, в якому стався страховий випадок, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року;

в) **загальна сума заборгованості** коригується на відсоток, що розрахований відповідно до п. б) цього параграфу цієї Додаткової умови; розрахована у такий спосiб сума вважається **узгодженою сумою заборгованості**;

г) **узгоджена сума заборгованості** може бути скоригована з врахуванням звичайних змін в розмірі дебіторської заборгованості протягом поточного облікового періоду, в якому стався страховий випадок, при цьому приймається до уваги звичайна ділова практика в галузі діяльності Страхувальника;

г) у будь-якому разі вираховуються суми дебіторської заборгованості, які можливо стягнути, суми дебіторської заборгованості, щодо яких страховий випадок відповідно до цих Додаткових умов не настав, суми погашеної дебіторської заборгованості, суми сумнівних боргів, які Страхувальник не може отримати за звичайних умов.

5.8. Страхування витрат на відтворення цінних паперів та записів. Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Сторони домовились, що Страховик здійснює відшкодування необхідних та доцільних витрат, які поніс Страхувальник з метою відновлення цінних паперів, що втрачені, знищені або пошкоджені в результаті страхового випадку. При цьому відшкодовуються витрати на перевидання, відтворення та (або) друк, за виключенням цінності та вартості власне такого цінного паперу та запису.

При цьому, якщо у Договорі зазначено, що майно застраховано за ризиком *«Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування»*, цінні папери та записи вважаються застрахованими винятково за таким переліком страхових ризиків, якщо інше не передбачено Договором страхування: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки, падіння на Застраховане майно пілотованих повітряних суден і апаратів, їх частин або вантажу, крадіжка із зломом, грабїж, розбій, протиправні дії третіх осіб, направлені на умисне знищення або пошкодження майна, хуліганство, вандалізм, пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв, спрацьовування систем пожежогасіння, проникнення води чи рідин із сусідніх приміщень, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, злива, сильний дощ, град, схід лавини, обвал, в т.ч. каменепад, зсув, просідання ґрунту, повінь, паводок, землетрус.

5.9. Страхування майна, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору страхування. Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик надає страховий захист щодо майнових інтересів Страхувальника в зв'язку зі змінами, що сталися після початку строку дії Договору та в період його дії, а саме доповненнями або поліпшенням Застрахованого майна, а також щодо майнових інтересів Страхувальника, пов'язаних із майном, що придбане ним протягом строку дії Договору страхування та розміщене на території страхування, що визначена у Договорі страхування, або майном, що переміщене на іншу територію страхування, що визначена у Договорі страхування, протягом строку дії Договору страхування та відноситься до тих же категорій, до яких відноситься застраховане за Договором страхування майно. Страхування щодо такого майна діє на умовах Договору страхування та щодо страхових випадків, передбачених Договором страхування, з дати придбання нового майна або з дати проведення відповідних поліпшень, за умови виконання зазначених нижче обов'язків.

Страховий захист за цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, не розповсюджується на:

- майно в процесі перевезення або майно, що використовується на воді;
- майно, що є об'єктом будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт;
- рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах і т.ін., що переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання;
- майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до

Додаткової умови «Страхування майна на незазначеній території страхування»;

- майно, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору страхування, та розташовується за іншою адресою (територією страхування), ніж та, що вказана у Договорі страхування.

Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страхувальник зобов'язаний:

- не пізніше 30 календарних днів, якщо інший період повідомлення не передбачений Договором страхування для цієї Додаткової умови, з того моменту, як йому стало відомо про перевищення вартості Застрахованого майна над страховою сумою у зв'язку з новими придбаннями або поліпшенням Застрахованого майна, письмово повідомити Страховика;

- узгодити зі Страховиком можливість прийняття такого майна на страхування та провести доплату додаткового страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Додатковий страховий платіж, що підлягає сплаті Страхувальником, розраховується пропорційно строку, що залишився до кінця дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Відповідальність Страховика щодо змін, доповнень та поліпшень Застрахованого майна та (або) майна, що було придбане після початку дії Договору страхування, та вартість яких перевищує ліміт відшкодування, зазначений у Договорі страхування, починається з моменту підписання Сторонами Додаткової угоди до Договору страхування, якщо інше не передбачене такою Додатковою угодою.

Якщо Страхувальник не виконає обов'язки за цією Додатковою умовою, то страхування за цією Додатковою умовою припиняється з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за строком надання повідомлення. При цьому виплата страхового відшкодування щодо випадків, що сталися у період до строку надання повідомлення з боку Страхувальника, здійснюється Страховиком тільки після сплати Страхувальником додаткового страхового платежу за період страхового захисту з моменту придбання або поліпшення Застрахованого майна до дати припинення страхування.

5.10. Страхування майна на незазначеній території страхування. Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається страхування майна Страхувальника, яке використовується для ведення господарської діяльності Страхувальника, й яке знаходиться на невизначених Договором страхування територіях в межах території України, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

Страхування згідно з цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається щодо:

- застрахованого рухомого майна, вказаного у Договорі при його укладенні, що переміщено протягом строку дії Договору на територію, що не вказана у Договорі страхування, в межах України;

- придбання Страхувальником протягом строку дії Договору страхування нового рухомого або нерухомого майна, що відноситься до тих же категорій, до яких відноситься майно, що застраховане за цим Договором, та яке розташоване в той же строк на території, що не визначена у Договорі страхування, в межах України;

- страхових випадків, що передбачені Договором страхування.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, відповідно до цієї Додаткової умови страхування не розповсюджується на:

- майно в процесі перевезення (транспортування) або майно, що використовується на воді;

- рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах і т.ін., що переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання;

- майно, що є об'єктом будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт;

- майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до Додаткової умови «Страхування майна, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору страхування»;

- майно, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору страхування, та розташовується за вказаною у Договорі страхування адресою (територією страхування).

Страхувальник зобов'язаний з моменту фактичного переміщення або придбання майна, за умови надання Страхувальником Страховику необхідних відомостей (територія, на якій розташоване переміщене/нове придбане майно, перелік та (або) категорія майна, вартість і т.п.) протягом 30 (тридцяти) днів з дати виникнення таких змін, якщо інший період повідомлення не передбачений у Договорі страхування для цієї Додаткової умови. Якщо таке письмове повідомлення не надане Страхувальником Страховику у зазначений строк повідомлення, то страхування за цією Додатковою умовою припиняється з 00 годин 00 хвилин дня наступного за строком повідомлення. При цьому виплата страхового відшкодування щодо випадків, що сталися у період до строку надання повідомлення з боку Страхувальника, здійснюється Страховиком тільки після сплати Страхувальником додаткового страхового платежу за період страхового захисту з моменту придбання/ поліпшення/переміщення Застрахованого майна до дати припинення страхування.

Територією страхування, що є застрахованою згідно з цією Додатковою умовою, є територія України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.11. Страхування майна за наявності помилок в описі території страхування. Якщо майно, що відноситься до тих же категорій, що й застраховане за Договором страхування, не підпадає під страхування (не є Застрахованим майном) виключно внаслідок помилки або ненавмисного упущення, недогляду в описі у Договорі страхування території страхування, невірному зазначенні його фактичного розміщення, то відповідно до цієї Додаткової умови таке майно вважається застрахованим та страхування щодо втрати або пошкодження такого майна надається в межах території України в тому ж обсязі, що був би наданий за Договором страхування, якщо б подібна помилка або ненавмисне упущення, недогляд не були допущені, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Страхування за цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається за умови, що:

- вартість майна, щодо якого було здійснено помилку в описі фактичного місцезнаходження, та яка була виявлена у Договорі страхування, не перевищує 10% від страхової суми, якщо інший ліміт не передбачений Договором страхування для цієї Додаткової умови;

- Страхувальник письмово повідомив Страховика про помилку якомога швидше, але не пізніше 48 (сорока восьми) годин після її виявлення;

- помилка виправлена шляхом укладення Додаткової угоди до Договору страхування після повідомлення Страхувальником Страховика у зазначені у цій Додатковій умові строки або у строки, письмово узгоджені зі Страховиком.

Територією страхування, що є застрахованою згідно з цією Додатковою умовою, є територія України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.12. Автоматичне відновлення страхової суми. При застосуванні цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Договір страхування діє в межах страхової суми, що не зменшується на суми страхового відшкодування після настання страхового випадку в разі часткового пошкодження Застрахованого майна, протягом строку дії Договору за умови (якщо інше не передбачено Договором страхування), що на вимогу Страховика Страхувальник сплачує додатковий страховий платіж, що розрахований пропорційно відношенню суми збитку до страхової суми та пропорційно часу з дати настання страхового випадку до закінчення строку дії Договору страхування за тарифом, встановленим у Договорі страхування, та сплата додаткового страхового платежу, що розрахована у такий спосіб, здійснюється Страхувальником протягом 30 (тридцяти) днів після того, як такий збиток або збитки врегульовано, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.13. Страхування у період проведення некапітальних будівельних, ремонтних робіт. Відповідно до цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, виключення за п.5.5.2.2. цих Правил не діє та страховий захист надається щодо шкоди, заподіяної Застрахованому майну в ході робіт з поточного ремонту або оздоблювальних робіт на території страхування, що не стосуються робіт з несучими конструкціями, фундаментами, конструктивними елементами будівлі та інженерними системами та мережами. Страхування діє тільки щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок проведення зазначених робіт. Це страхування виключає будь-які збитки, втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок проведення гарячих, зварювальних робіт. Гарячі роботи включають, але не обмежуються такими роботами: шліфування, різка, зварювання, точіння, використання ламп, джерел вогню, використання гарячого бітуму або здійснення будь-яких операцій з використанням корисного вогню та тепла.

5.14. Страхування додаткових витрат на оплату понаднормових робіт, робіт у нічний час та в дні офіційних вихідних та свят, на оплату термінового постачання вантажу (крім постачання повітряним транспортом). За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує додаткові необхідні та доцільні витрати Страхувальника на сплату понаднормових робіт, робіт у нічний час та в дні офіційних вихідних та свят, на оплату термінового постачання матеріалів, обладнання, що необхідні для відновлення Застрахованого майна після настання страхового випадку (за виключенням постачання повітряним транспортом).

Ця Додаткова умова, якщо інше не передбачено Договором страхування, застосовується та діє тільки за умови, що ці додаткові витрати були понесені в зв'язку з відновленням, відбудовою Застрахованого майна, що втрачене або пошкоджене в результаті страхового випадку, що передбачений Договором страхування.

5.15. Страхування додаткових витрат на оплату термінового постачання повітряним транспортом. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує додаткові необхідні та доцільні витрати Страхувальника на сплату постачання матеріалів, обладнання, що необхідні для відновлення Застрахованого майна після настання страхового випадку, повітряним транспортом.

Ця Додаткова умова, якщо інше не передбачено Договором страхування, застосовується та діє тільки за умови, що ці додаткові витрати були понесені у зв'язку з відновленням, відбудовою Застрахованого майна, що втрачене або пошкоджене в результаті страхового випадку, що передбачений Договором

страхування.

5.16. Страхування витрат на оплату послуг експертів. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника на оплату послуг архітекторам, інженерам та іншим професійним спеціалістам, що були надані з метою відновлення Застрахованого майна, що пошкоджене в результаті настання страхового випадку. Такі витрати не повинні перевищувати середньоринкові розцінки на аналогічні послуги у місцевості, де знаходиться територія страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Дія цієї Додаткової умови не поширюється на послуги спеціалістів, що залучені для підготовки претензій щодо виплати страхового відшкодування та (або) ведення справи та документації щодо страхового випадку й пред'явлення вимоги до Страховика або оплати послуг щодо оцінки розміру збитку.

5.17. Часткова відміна умови про неповне страхування (страхування у частці) майна. Відповідно до цієї Додаткової умови страхова сума за Договором страхування збільшується на суму ліміту або відсоток, що передбачені у Договорі страхування. Якщо вартість Застрахованого майна на дату настання страхового випадку (внаслідок інфляції, збільшення розміру товарних та матеріальних запасів, що розташовані на території страхування або інших причин, що виникли в період дії Договору страхування) перевищує страхову суму щодо цього майна, але не більше, ніж на передбачені Договором страхування для цієї Додаткової умови суму ліміту відшкодування або відсоток від страхової суми, то положення п.6.9. та п. 12.4. Правил та відповідні положення Договору страхування про неповне страхування (страхування в частці) не застосовуються, та страхове відшкодування сплачується без врахування відношення страхової суми до вартості Застрахованого майна, але в межах встановленої для Застрахованого майна страхової суми, що збільшена на суму ліміту відшкодування або відсоток від страхової суми, зазначені у Договорі страхування для цієї Додаткової умови.

При цьому, якщо інше не передбачено Договором страхування, умова про неповне страхування (страхування у частці) застосовується тільки, якщо вартість Застрахованого майна на дату настання страхового випадку більше страхової суми, що збільшена на суму ліміту відшкодування або відсоток від страхової суми, встановлені для цієї Додаткової умови, та виплата відшкодування здійснюється у тій же частці збитку, в якій відносяться страхова сума, збільшена на суму ліміту або відсоток, до вартості на дату настання страхового випадку.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, відповідно до цієї Додаткової умови страхування не розповсюджується на:

- рухоме майно на виставках, презентаціях, експозиціях, ярмарках, аукціонах і т.ін., що переміщується у зазначені місця з постійного місця розміщення, зберігання, використання;
- майно, що є об'єктом будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт;
- майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до Додаткової умови «Страхування майна, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору страхування»;
- майно, що застраховане або може бути застраховане відповідно до Додаткової умови «Страхування майна на незазначеній території страхування»;
- майно, що було придбане або поліпшене після початку строку дії Договору страхування.

5.18. Страхування рухомого майна на виставках, презентаціях, ярмарках, експозиціях, аукціонах. За цією Додатковою умовою, якщо інше не

передбачено Договором страхування, надається страховий захист щодо застрахованого за Договором страхування майна, що належить Страхувальнику на праві власності від ризиків, що зазначені у Договорі страхування, під час знаходження такого майна на територіях виставок, презентацій, ярмарків, експозицій, аукціонів в межах України за адресами, які не зазначені в Договорі страхування. Застраховане майно має бути розміщене Страхувальником із забезпеченням охорони та збереження Застрахованого майна власною охороною або відповідно до договорів, що укладені з третіми особами, та які включають умови про забезпечення його безпеки та збереження.

За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, страхування не діє щодо:

- майна у процесі перевезення або на плаву, майно під час навантажувально-розвантажувальних робіт;
- майна, що розташоване на території страхування, яка вказана в Договорі страхування;
- майна під час будівельних та (або) монтажних, пусконаладжувальних, випробувальних, ремонтних робіт, гарячих робіт.

Майно Страхувальника, що застраховане за цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, включає в себе майно, що належить Страхувальнику на праві власності та відноситься до тих же категорій майна, що й Застраховане майно, зазначене у Договорі страхування.

5.19. Умова про захист бренду.

У разі якщо етикетки, таврування або первинне пакування пошкоджені або видалені, але вміст не пошкоджено, Страховик оплачує тільки витрати на перепакування або заміну етикеток і таврування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо збут таких товарів заборонений або якщо необхідність їх знищення вимагається відповідно до діючого законодавства або договорів та контрактів з виробниками, то вважається, що має місце повна загибель, втрата, знищення Застрахованого майна та прямий збиток розраховується в розмірі дійсної вартості пошкодженого майна на момент страхового випадку, але не більше страхової суми, якщо інше не передбачено Договором страхування.

У разі часткового пошкодження Застрахованого майна, розмір прямих збитків розраховується в розмірі витрат на відновлення, ремонт. Якщо відновлення, ремонт товарів заборонений, або якщо необхідність їх знищення вимагається відповідно до діючого законодавства або договорів та контрактів з виробниками, то вважається, що має місце повна загибель, втрата, знищення Застрахованого майна, та прямий збиток розраховується в розмірі дійсної вартості пошкодженого майна на момент страхового випадку, але не більше страхової суми, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик у випадках повної загибелі, втрати, пошкодження Застрахованого майна, в тому числі у випадках, передбачених цією Додатковою умовою, при яких Застраховане майно вважається повністю загиблим, втраченим, знищеним, має право вимагати від Страхувальника передати залишки Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для подальшого використання або реалізації, при цьому Страхувальник має право відхилити вимогу Страховика, якщо маркування, використання або перепродаж товарів можуть вплинути на репутацію бренду та відповідно до вимог договорів, контрактів з виробниками або чинного законодавства такі залишки мають залишатись під контролем Страхувальника для їх знищення або

утилізації, що має бути документально підтверджено, в тому, числі шляхом надання Страховику відповідних договорів, контрактів тощо.

5.20. Страйки та масові заворушення. Під «страйками та масовими заворушеннями», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти страйки або громадські заворушення, або будь-які дії чи діяльність, які вважаються такими або які можуть призвести до бунту, страйку чи громадських заворушень. Термін «масові заворушення» включає також робочі страйки, умисне припинення або сповільнення темпів роботи та локауті.

Ця Додаткова умова, якщо інше не передбачено Договором страхування, діє щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна безпосередньо в результаті:

1. дії будь-якої особи, яка приймає участь разом із іншими особами в будь-яких страйках або масових заворушеннях;

2. дії будь-якого утвореного в законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-яких масових заворушень, або зведення до мінімуму наслідків будь-якого такого порушення;

3. навмисної дії будь-якого страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту;

4. дії будь-якого створеного у законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-якої навмисної дії страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту, або зведення до мінімуму наслідків будь-якої такої дії.

Страхування на випадок страйків та масових заворушень, якщо інше не передбачено Договором страхування, не поширюється на:

а) збитки, викликані постійним або тимчасовим позбавленням можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок його націоналізації, конфіскації, ревізиції або арешту по розпорядженню будь-якого органу влади;

б) збитки внаслідок постійної або тимчасової втрати можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок того, що воно зайняте, захоплене, привласнене будь-якою особою;

в) непрямі збитки, упущену вигоду або будь-яку відповідальність перед третіми особами. При цьому відповідно до підпунктів б) та в), Страховик не звільняється від обов'язку відшкодувати збитки, завдані Застрахованому майну до моменту втрати Страхувальником можливості використання їх або до моменту тимчасового позбавлення можливості розпорядження майном.

На додаток до виключень Розділу 5 Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовуються збитки внаслідок:

- війни, військового вторгнення, дій ворожих сил, воєнних дій або маневрів (незалежно від того, чи була оголошена війна або ні), громадянської війни;

- заколоту, масового заворушення, які за розмахом наближаються до народного повстання, озброєного повстання, бунту, направленого на повалення існуючого режиму, влади, революції, встановлення воєнного режиму або узурпації влади;

- будь-яких дій осіб, що діють від імені або у зв'язку з будь-якими організаціями, діяльність яких направлена на повалення, з використанням сили, існуючого де-юре або де-факто уряду, або здійснення на нього впливу за допомогою тероризму або насильства.

При будь-якому судовому позові, судовому процесі або іншому розгляді, в процесі якого Страховик стверджує, що будь-який збиток або шкода не покриваються Договором страхування в межах даної Додаткової умови, тягар

доказів того, що такий збиток є застрахованим, покладається на Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Страхування на випадок страйків та масових заворушень може бути припинено у будь-який момент на вимогу Страховика шляхом направлення письмового повідомлення Страхувальнику за 30 календарних днів до бажаної дати припинення дії такого страхування, якщо інший період не передбачено умовами Договору страхування. У такому разі Страховик зобов'язаний повернути незароблену частку страхового платежу за період, що залишився до дати закінчення строку дії Договору страхування за вирахуванням витрат на ведення справи та суми сплаченого страхового відшкодуванням.

Збитки, спричинені внаслідок страйків та масових заворушень, що мають місце протягом періоду послідовних 72-х годин розглядаються як один страховий випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування. Усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама подія, вважаються одним страховим випадком. Однак тривалість події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується 72 послідовними годинами. По будь-якому випадку, тривалістю більше ніж визначено вище, Страховик поділяє подію на два чи більше страхових випадки з урахуванням наступних вимог:

- період першого страхового випадку починається в день і час початку першого страхового випадку, за яким Страховиком здійснюється виплата страхового відшкодування;
- два періоди страхових випадків не можуть перетинатися між собою в часі, та не може бути проміжку між двома періодами.

Якщо вартість Застрахованого майна на момент настання страхового випадку перевищує страхову суму, то має місце неповне майнове страхування (страхування у частці), якщо інше не передбачено Договором страхування. У такому разі при розрахунку розміру страхового відшкодування має застосовуватись умова щодо виплати страхового відшкодування в частці, але в межах ліміту, що передбачений для цього страхового ризику в Договорі страхування з врахуванням умов щодо часткової відміни умови про неповне страхування (страхування у частці), якщо її застосування прямо передбачено Договором страхування. Якщо інше не передбачено Договором страхування, умова про страхування на базі «першого ризику» не діє.

Договором страхування може бути передбачено страхування, при якому страхова сума встановлюється в сумі, узгодженій із Страхувальником, яка може дорівнювати вартості Застрахованого майна або бути меншою. При цьому у такому Договорі страхування зазначається Задекларована Страхувальником вартість Застрахованого майна, яка має дорівнювати вартості, що приймається за основу для визначення страхової суми (надалі – вартість).

Якщо на дату настання страхового випадку Задекларована вартість Застрахованого майна менше вартості, застосовується умова про неповне страхування (страхування в частці).

5.21. Витрати на підготовку вимоги. За цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються витрати Страхувальника щодо підготовки вимоги до Страховика в зв'язку зі страховим випадком, в тому числі витрати на оцінку збитків, підготовку відповідних документів та (або) проведення розслідування причин та обставин страхового випадку.

5.22. Відмова від права вимоги, суброгації. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, відмовляється від права вимоги, суброгації до організацій та їх працівників, а саме: пожежних бригад, служби невідкладної

допомоги, будь-якої особи або органу, що діє від імені уряду та влади, якщо такі особи надають послуги Страхувальнику або діють від його імені.

Якщо це прямо передбачено у Договорі страхування, умовам Договору може бути передбачена відмова від права вимоги, суброгації до будь-яких осіб, що визначені як Вигодонабувачі або Страхувальники за Договором страхування, до директорів, керівників, працівників Страхувальника; до будь-якої особи, право вимоги та суброгації, до якої обмежено відповідно до договору, контракту між Страхувальником та такою особою; до інших осіб, що передбачені Договором страхування як такі, на яких розповсюджується дія цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.23. Майно в процесі будівництва та (або) монтажу в рамках страхування майна. В рамках цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, підлягає відшкодуванню втрата або пошкодження будівлі, споруди, обладнання, що знаходиться в процесі будівництва або монтажу (Застрахованого майна), включаючи всі необхідні та пов'язані з будівництвом (монтажем) матеріали й обладнання.

В рамках цієї Додаткової умови, майно в процесі будівництва та монтажу, якщо інше не передбачено Договором страхування, вважається застрахованим:

- від ризику раптової та непередбачуваної загибелі (втрати) або пошкодження внаслідок настання страхових ризиків, передбачених Договором страхування, а також помилок, допущених при будівництві або монтажі;
- за умови, що будівництво (монтаж) Застрахованого майна ведеться в межах території страхування;
- за умови, що нова відновлювальна вартість для майна в процесі будівництва та монтажу на дату його внесення в облік на баланс Страхувальника перевищує ліміт відшкодування щодо цієї Додаткової умови, що передбачений у Договорі страхування, не більше, ніж на 10%; при цьому якщо перевищення нової відновлювальної вартості майна на дату внесення в облік більше 10% від зазначеного у Договорі страхування ліміту відшкодування, будь-які збитки за цією Додатковою умовою не відшкодовуються Страховиком;
- за умови (якщо інше не передбачено умовами Договору страхування), що строк будівництва (монтажу), починаючи з моменту початку робіт на будівельному майданчику не перевищує 90 (дев'яносто) календарних днів, а строк випробовувань та пусконаладжувальних робіт не перевищує 30 (тридцять) календарних днів з дати закінчення робіт до дати введення об'єкта будівництва (монтажу) в експлуатацію.

Страхувальник та Страховик домовились, якщо інше не передбачено Договором страхування, про застосування наступних умов страхування для такого майна:

- період страхування для такого майна автоматично закінчується одночасно із закінченням строку дії Договору страхування, не залежно від того, що 90 денний строк може перевищувати строк страхування за Договором страхування, але в будь-якому випадку не пізніше внесення такого майна в облік на баланс Страхувальника;
- за цією Додатковою умовою Страховик не відшкодовує непрямий збиток, упущену вигоду, втрату або пошкодження майна, що існувало на момент початку будівництва (монтажу), а також шкоду, заподіяну третім особам;
- не підлягає відшкодуванню втрата або пошкодження майна внаслідок помилок при проектуванні, плані, специфікації, дефектів матеріалу/конструкції або дефектів виробництва, крім загибелі або пошкодження майна внаслідок помилок допущених безпосередньо в процесі будівництва (монтажу);

- не підлягає відшкодуванню втрата або пошкодження будь-якого змонтованого бувшого у використанні майна або його частини, що стались після початку пусконаладжувальних та робочих випробувань такого майна;
- не підлягають відшкодуванню втрата або пошкодження майна, що стались в період тимчасового призупинення або повної зупинки робіт, не передбаченої графіком, на період більше 30 календарних днів, про що не було письмово повідомлено Страховику, та якщо таке страхування в період тимчасового призупинення не було письмово узгоджено Страховиком.

Страхування за цією умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, розповсюджується на обладнання в період холостих випробувань, робочих випробувань та пусконаладжувальних робіт із строком, що не перевищує 30 календарних днів із дати закінчення будівельних (монтажних робіт).

5.24. Витрати на розчищення від біологічного або хімічного забруднення. В рамках цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує усі доцільні та необхідні витрати Страхувальника щодо видалення та очищення ґрунту та води в межах території страхування, якщо розлив, розсіювання, витікання, скидання або вивільнення забруднюючих речовин зумовлено або виникло в результаті втрати або пошкодження Застрахованого майна в результаті страхового випадку, передбаченого Договором страхування, що стався протягом строку дії Договору страхування.

Ця Додаткова умова, якщо інше не передбачено Договором страхування, не діє щодо витрат на тестування, моніторинг або проведення оцінки наявності, концентрації або впливу забруднюючих речовин, за виключенням тестування, що провадиться протягом видалення забруднюючих речовин з поверхні ґрунту або води.

Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, не несе відповідальність за цією Додатковою умовою, якщо витрати заздалегідь письмово не узгоджені із Страховиком відповідно до цих Правил та (або) Договору.

5.25. Комплекти та парні елементи Застрахованого майна. У разі втрати або пошкодження одного або більше елементів Застрахованого майна, за умови, що для відновлення втраченого або пошкодженого Застрахованого майна до необхідного стану потрібна заміна повного комплекту, Страховик відшкодовує Страхувальнику (Вигодонабувачу) вартість заміни такого комплекту на такий же новий, що є подібним або аналогічним до втраченого або пошкодженого, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Після виплати страхового відшкодування Страхувальник зобов'язаний передати Страховику (його представнику) комплект, що підлягає заміні, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.26. Страхування особистих речей працівників Страхувальника. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, на страхування приймається рухоме майно, що є особистими речами, які належать працівникам Страхувальника на правах власності та знаходяться у місці виконання службових обов'язків у Застрахованих приміщеннях або на території поряд з ними в межах території страхування, що зазначена у Договорі страхування. Особисті речі працівників Страхувальника є застрахованими щодо їх втрати або пошкодження в результаті страхового випадку, передбаченого Договором страхування. Відшкодування збитків щодо особистих речей працівників Страхувальника здійснюються на базі дійсної вартості майна на дату

настання страхового випадку. Відшкодування збитків здійснюється Страховиком за умови, що майно розташоване у безпечному місці, працівники застосували доцільні та необхідні заходи безпеки щодо збереження майна (наприклад, замкнули його, не залишали у легкодоступному місці без нагляду або схову тощо).

До особистих речей, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відносяться:

- грошові кошти;
- цінні папери, акції, облігації та подібне майно;
- предмети інтелектуальної власності;
- вироби із дорогоцінних металів та каміння, дорогоцінне каміння без оправи, дорогоцінні метали у зливках;
- предмети мистецтва, колекції, антикваріат;
- тварини, птахи, риби та рослини;
- технічні носії інформації та дані, що на них зберігаються;
- майно, що вилучено з обігу та (або) обмежено для обігу у відповідності до діючого законодавства;
- напої та продукти харчування.

5.27. Страхування готівки разом із страхуванням нерухомого та (або) рухомого майна. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається страхування готівкових грошових коштів (національної та (або) іноземної валюти), що знаходяться в касових апаратах і сейфах Страхувальника на випадок їх втрати, знищення або пошкодження внаслідок настання страхових випадків, передбачених Договором страхування.

При цьому, якщо у Договорі страхування зазначено, що майно застраховано за ризиком *«Усі ризики зовнішнього впливу, що не підпадають під виключення та обмеження страхування»*, грошові кошти вважаються застрахованими виключно за таким переліком страхових ризиків, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки, падіння на Застраховане майно пілотованих повітряних суден і апаратів, їх частин або вантажу, крадіжка із зломом, грабїж, розбій, протиправні дії третіх осіб, направлені на умисне знищення або пошкодження майна, хуліганство, вандалізм, пошкодження водою внаслідок аварії водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем та підключених до них побутових пристроїв, спрацьовування систем пожежогасіння, проникнення води чи рідин із сусідніх приміщень, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, злива, сильний дощ, град, схід лавини, обвал, в т.ч. каменепад, зсув, просідання ґрунту, повінь, паводок, землетрус, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Для цілей цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, застосовуються наступні визначення:

- втрата або знищення – втрата, знищення, пошкодження грошового знаку, що призводить до неможливості його подальшого використання в якості платіжного засобу або обміну на грошовий знак аналогічного номіналу у відповідності до чинного законодавства України;
- пошкодження – пошкодження грошового знаку, при якому можливий його обмін на грошовий знак аналогічного номіналу у відповідності до чинного законодавства України;

Страхове відшкодування розраховується та виплачується, якщо інше не передбачено Договором страхування, у такому порядку:

- у випадку втрати або знищення – витрати на проведення експертизи щодо визначення неможливості використання грошових знаків в якості засобу платежу

та суму втрачених грошових коштів за номіналом грошових знаків на підставі завіреної виписки з касової книги або завіреної копії касової стрічки;

- у випадку пошкодження, при якому можливий обмін на грошові знаки аналогічного номіналу у відповідності з діючим чинним законодавством України – в розмірі витрат на проведення експертизи щодо визначення неможливості використання грошових знаків в якості засобу платежу та (або) комісійної винагороди за проведення операції обміну та (або) комісійної винагороди за вивезення пошкодженої іноземної валюти.

Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, не є застрахованими:

- готівкові кошти окремо від страхування іншого нерухомого та рухомого майна;

- перевезення або переміщення готівкових грошових коштів;

- готівкові грошові кошти, що не належать Страхувальнику на правах власності, користування або розпорядження;

- готівкові грошові кошти, що втратили ознаки платоспроможності до настання страхового випадку;

- готівкові грошові кошти, що знаходяться поза касою або сейфом;

- втрата, знищення або пошкодження готівкових грошових коштів в результаті умисних протиправних дій працівників Страхувальника (Вигодонабувача), шахрайства;

- матеріальна відповідальність касира, пов'язана з помилками та упуцненнями при видачі або прийнятті грошової готівки;

- грошові кошти в банках та інших фінансово-кредитних установах;

- таємниче зникнення готівкових грошових коштів, крадіжка без слідів злочину.

5.28. Про податок на додану вартість (ПДВ). Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, п.12.8. Правил не діє та Страховик сплачує Страхувальнику страхове відшкодування, включаючи суму ПДВ, що була включена у вартість нового майна, придбаного замість втраченого або пошкодженого внаслідок страхового випадку Застрахованого майна або у суму відновлювальних робіт, які проводились або мають проводитись щодо Застрахованого майна, пошкодженого в результаті страхового випадку, що підлягають оплаті Страхувальником, за умови, що при встановленні страхової суми в Договорі страхування була врахована сума ПДВ (крім випадків, коли Застраховане майно було виготовлено Страхувальником), та неможливо застосувати податкове вирахування або відшкодувати (зарахувати, повернути) суму ПДВ з бюджету неможливо відповідно до податкового законодавства України або Страхувальник є дієздатною фізичною особою та при цьому:

5.28.1. обов'язок Страхувальника сплатити ПДВ виник тільки у зв'язку із заміною, ремонтом або відновленням Застрахованого майна, втраченого або пошкодженого в результаті настання страхового випадку, придбанням нового аналогічного майна замість втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку Застрахованого майна;

5.28.2. Страховик погодився відшкодувати вартість заміни, ремонту, відновлення, придбання нового майна замість пошкодженого або втраченого після визнання випадку страховим та згоди Сторін щодо розміру збитку;

5.28.3. обов'язок Страхувальника сплатити ПДВ виник не у зв'язку з відновленням Застрахованого майна на поліпшене або покращене, або на те, що відрізняється за якостями та функціями від Застрахованого майна;

5.28.4. у випадку, якщо було прийняте рішення про будівництво будівлі/споруди, аналогічної застрахованій, в іншому місці, розмір відшкодування

за цією Додатковою умовою не може перевищити розмір ПДВ, що підлягає сплаті в місці страхування, в якому знаходилось втрачене або пошкоджене Застраховане майно;

5.28.5. страхове відшкодування не може включати штрафи/пеню/неустойку, пов'язані з несплатою та (або) неповною та (або) несвоєчасною сплатою податків та зборів.

У разі неможливості застосувати податкове відрахування або відшкодувати суму ПДВ (зарахувати, повернути) з бюджету у відповідності до податкового законодавства України, Страхувальник-юридична особа надає письмово Страховику копію повідомлення з податкового органу про прийняте рішення щодо відмови у відшкодуванні (зарахуванні, поверненні) суми ПДВ, якщо інше не передбачено Договором страхування.

У випадку виплати страхового відшкодування Страхувальнику-фізичній особі або Вигодонабувачу за його Договором страхування виплата здійснюється без ПДВ, якщо за згодою Сторін виплата здійснюється до початку відновлювальних робіт або до моменту придбання майна замість втраченого застрахованого, при цьому доплата витрат ПДВ провадиться після документального підтвердження Страхувальником-фізичною особою таких витрат, в межах суми страхового відшкодування.

5.29. Умова про представників Страхувальника. Для цілей цієї Додаткової умови представниками Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування, є керівники Страхувальника, що безпосередньо відповідають в силу своїх посадових обов'язків за виконання тих чи інших правил та норм, встановлених чинним законодавством, а також члени ради директорів та члени правління Страхувальника, виключно в рамках виконання ними своїх службових обов'язків.

Також для цілей цієї Додаткової умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, в рамках Договору страхування умисел (навмисні, умисні дії) поділяється на прямий і непрямий.

Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільне небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.

Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки й хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.

Відповідно до цієї Додаткової умови, п. 5.1.12. у поточній редакції цих Правил не діє та замінюється на таку редакцію:

«п.5.1.12. умисних дій у формі прямого умислу Страхувальника, його працівників, членів родини, довірених осіб, осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне) та умисних дій у формі непрямого умислу Представників, членів родини або довірених осіб Страхувальника, осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне)».

5.30. Гарячі роботи. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Сторони домовились, що Страховик відшкодовує Страхувальнику (Вигодонабувачу) збитки в зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна в результаті настання страхового випадку, що передбачений умовами Договору страхування в результаті проведенні «гарячих робіт», за умови, що на території страхування для працівників Страхувальника, а також для всіх його підрядників, що задіяні у «гарячих роботах», застосовується система наряд-допусків до проведення «гарячих робіт». Під «гарячими

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

роботами» слід розуміти в тому числі, але не обмежуючись такі роботи:

- шліфування, точіння, різка, зварювання;
- використання ламп, факелів;
- використання гарячого бітуму або виконання будь-яких інших операцій з використанням корисного тепла та вогню.

Для цілей цієї Додаткової умови наряд-допуск слід розуміти завдання на безпечне проведення роботи, що оформлене на спеціальному бланку встановленої форми, що визначає зміст, місце роботи, час її початку та закінчення, умови її безпечного виконання, необхідні заходи безпеки (у тому числі по радіаційній, пожежній безпеці та ін.), якщо інше не передбачено Договором страхування.

Страховик відшкодовує збитки за цією Додатковою умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, тільки у разі, якщо «гарячі роботи» здійснюються за наявності у Страхувальника та (або) його підрядника, що залучений у проведення «гарячих робіт», не менше одного працівника, що має в оснащенні вогнегасник та навчений пожежогасінню, а також, якщо місце проведення будь-яких «гарячих робіт» оглядається відповідальними особами регулярно кожні півгодини, а також через дві години після того, як роботи завершені.

до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування майна на випадок терористичних актів (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування майна, що передбачають страхування на випадок втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок терористичних актів (надалі – Договори страхування), із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування майна на випадок терористичних актів, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

2. Страхові ризики та страхові випадки.

2.1. Страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) в результаті настання подій (страхових ризиків), що передбачені Договором страхування, а саме:

2.1.1. **терористичного акту.** Для цілей цих Особливих умов під «**терористичним актом**» розуміють, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини, або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста). При страхуванні відповідно до цих Особливих умов виключення збитків внаслідок терористичних актів у п.5.1.5. Правил в частині терористичних актів не застосовується;

2.1.2. **диверсії**, якщо це прямо передбачено Договором страхування. Для цілей цих Особливих умов під «**диверсією**» розуміють, якщо інше не передбачено Договором страхування, вчинення з метою ослаблення держави вибухів, підпалів або інших дій, спрямованих на масове знищення людей, заподіяння тілесних ушкоджень чи іншої шкоди їхньому здоров'ю, на зруйнування або пошкодження об'єктів, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення. У такому разі виключення Правил п.5.1.5. в частині актів диверсії не застосовується.

2.2. Для цілей цих Особливих умов терористичний акт та диверсія – дії, що кваліфікуються як злочин у відповідності до чинного кримінального законодавства України.

3. Серія послідовних подій.

3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, відповідно до цих Особливих умов **серія послідовних подій**, що сталися в результаті терористичного акту (або диверсії, якщо передбачено Договором страхування), вважається одним страховим випадком, якщо такі події мали місце протягом послідовних 72 годин та були виконані під єдиним керівництвом, з єдиною метою або з єдиної причини. Страховик не відшкодовує будь-які збитки внаслідок терористичного акту, що вчинені до дати початку строку дії Договору або після його закінчення, крім випадків, коли перша атака (з серії, що у сукупності продовжувалась 72 години) сталася до закінчення строку дії Договору.

4. Виключення із страхових випадків та обмеження страхування.

4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні ризику «терористичний акт» та «диверсія» (якщо страхування такого ризику передбачено умовами Договору страхування) не визнається страховим випадком та Страховик не сплачує страхове відшкодування, якщо збиток майновим інтересам Страхувальника завданий прямо або опосередковано в результаті:

4.1.1. ядерного вибуху, ядерної реакції, радіоактивного випромінювання або радіоактивного забруднення, незалежно від того, чим могло бути спричинено такий ядерний вибух, ядерну реакцію, ядерне випромінювання або радіоактивне забруднення;

4.1.2. війни, вторгнення або воєнних дій (незалежно від того, чи була оголошена війна або ні), ворожих актів державних або місцевих урядових органів, громадянської війни, бунту, повстання, революції, воєнного стану або узурпації влади, страйків, масових заворушень;

4.1.3. арешту або законного або незаконного заволодіння, якщо такий збиток не завданий безпосередньо в результаті терористичного акту;

4.1.4. конфіскації, націоналізації, реквізиції, затримання, ембарго, карантину або будь-якого іншого випадку за розпорядженням громадських або урядових органів, який обмежує Страхувальника у використанні власного Застрахованого майна, а також внаслідок актів контрабанди або незаконного перевезення або нелегальної торгівлі;

4.1.5. витоку або викиду забруднюючих речовин, що можуть бути твердими, рідкими, газоподібними або речовинами теплової дії, токсичними, небезпечними речовинами або речовинами, присутність, наявність або викид яких створює небезпеку або загрожує життю та здоров'ю людей або навколишньому середовищу;

4.1.6. емісії, викиду, розсіювання, розповсюдження будь-яких хімічних або біологічних речовин;

4.1.7. емісії, викиду, розсіювання, розповсюдження будь-яких речовин, що містять азбест;

4.1.8. штрафів, пені або будь-яких інших штрафних санкцій, назначених Страхувальнику по рішенням суду, органів державної влади або за будь-яким договором, контрактом;

4.1.9. використання електронних засобів, включаючи, створення зловмисних програм, кодів та використання комп'ютерних мереж у злочинних цілях, несанкціоноване використання, спроби подолання або обходу систем або занесення будь-якого комп'ютерного вірусу, злому або надання несанкціонованих інструкцій та кодів, або застосування будь-якої електромагнітної зброї; Це виключення не поширюється на збитки внаслідок використання будь-якого комп'ютеру, комп'ютерної системи або комп'ютерного програмного забезпечення

або іншої електронної системи у системі запуску або управління будь-якої зброї або ракети;

4.1.10. хуліганства, вандалізму або інших протиправних дій третіх осіб, направлених на знищення або пошкодження Застрахованого майна, протесту, бунтів, страйків, масових заворушень, робочих страйків, умисного припинення або сповільнення темпів роботи та опору локаутам;

4.1.11. дій будь-яких державних органів або органів місцевого самоврядування внаслідок видання будь-яких наказів або законів у сфері реконструкції, ремонту, монтажу, демонтажу Застрахованого майна;

4.1.12. заходів, що вживаються з метою запобігання, придушення, виявлення або контролю реального або потенційного терористичного акту або диверсії (введення в оману щодо можливого вчинення терористичного акту та диверсії або закладання вибухових пристроїв тощо);

4.1.13. втрати можливості використання Застрахованого майна, втрати позицій на ринках, доходу, упущеної вигоди, знецінення, зменшення можливостей або збільшення Особливих витрат;

4.1.14. факторів, що включають, але не обмежуються, припиненням, коливанням, нерегулярністю, недостатністю постачання води, газу, електроенергії, телекомунікаційних або будь-яких інших послуг;

4.1.15. загрози терористичного акту або диверсії, хибного сигналу щодо мінування або підготовки терористичного акту або диверсії введення в оману, в тому числі, якщо вони призвели до додаткових витрат;

4.1.16. мародерства, крадіжки зі зломом, з проникненням, грабежу, розбою, крадіжки без злому;

4.1.17. нез'ясованого зникнення або нез'ясованої втрати, збитків, нестач, виявлених під час інвентаризації;

4.1.18. ураження пліснявою, грибок, спорами або іншими мікроорганізмами будь-якого виду або походження, включаючи, але не обмежуючись, будь-яку субстанцію або речовину, присутність якої несе реальну або потенційну загрозу для організму людини.

4.2. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п. 4.1. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

5. Майно, що не є застрахованим на умовах цих Особливих умов.

5.1. Якщо інше прямо не передбачено Договором страхування, при страхуванні за цими Особливими умовами не відшкодовуються збитки, завдані:

5.1.1. ґрунту та земельній ділянці;

5.1.2. майну в процесі перевезення або майну, що знаходиться поза територією страхування;

5.1.3. лініям електропередач, кабелям, допоміжним лініям або трубопроводам, що знаходяться на відстані далі, ніж 300 м від території страхування;

5.1.4. пілотованим об'єктам, суднам або іншим повітряним або водним засобам;

5.1.5. наземним транспортним засобам, локомотивам, рухомому залізничному складу, крім випадків, коли такі транспортні засоби вказані в Договорі страхування як Застраховане майно та на момент настання страхового випадку знаходяться на території страхування;

5.1.6. тваринам, рослинам, будь-яким іншим живим організмам.

6. Порядок і умови здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування.

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

6.1. При страхуванні за цими Особливими умовами Сторони керуються умовами розділу 12 Правил.

6.2. Якщо вартість Застрахованого майна на момент настання страхового випадку перевищує страхову суму, то має місце неповне майнове страхування (страхування у частці). У такому разі при розрахунку розміру страхового відшкодування має застосовуватись умова щодо виплати страхового відшкодування в частці, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, в межах ліміту або страхової суми, що передбачені для цього страхового ризику у Договорі з врахуванням Додаткової умови щодо часткової відміни умови про неповне страхування, якщо їхнє застосування прямо передбачено Договором.

до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ

1. Загальні положення та визначення.

1.1. Відповідно до Правил та цих Особливих умов добровільного страхування будівельно-монтажних робіт (надалі – Особливі умови) Страховик укладає договори добровільного страхування будівельно-монтажних робіт (надалі – Договір страхування) із Страхувальниками юридичними або дієздатними фізичними особами.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування будівельно-монтажних робіт, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. З огляду на те, що будівельно-монтажні проекти передбачають залучення значної кількості Сторін для реалізації будівельно-монтажного проекту у Договорі страхування може бути визначена більше ніж одна Сторона відмінна від Страховика. У такому разі, якщо це прямо передбачено умовами Договору страхування, діє Умова страхування, що визначає взаємовідносини та права Сторін за Договором страхування (**Умова щодо Страхувальників та Вигодонабувачів – надалі Умова**). Відповідно до цієї Умови, якщо у Договорі страхування зазначені Страхувальник, Вигодонабувачі, тобто більше ніж одна Сторона, відмінна від Страховика, то страхування у такому разі буде провадитись таким же чином, якби ці особи уклали окремі Договори страхування, при цьому страхові суми та ліміти відшкодування Страховика щодо усіх Сторін не будуть перевищувати страхові суми та ліміти за Договором страхування, у тому числі ліміти відповідальності за будь-якими Додатковими та спеціальними умовами.

Будь-яка виплата(и) Страховиком одній або декільком особам, що зазначені як Страхувальник або Вигодонабувач зменшує на суму виплати відповідальність Страховика в межах страхової суми перед усіма такими особами за кожним страховим випадком та за Договором страхування в цілому, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

При цьому Страхувальник та Вигодонабувачі мають вживати всі розумні заходи щодо виконання покладених на них зобов'язань за Договором страхування, за яким Страхувальник та Вигодонабувач є стороною з метою здійснення своїх прав за таким Договором страхування у разі настання страхового випадку.

При цьому, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, у разі випадків шахрайства, умисного введення в оману, навмисного ненадання інформації або навмисного порушення умов Договору страхування або обов'язків за ним (надалі зазначається як навмисне порушення) Страхувальником або Вигодонабувачем, Страховик має право вимагати дострокового розірвання Договору страхування тільки в частині відповідного майнового інтересу такого Страхувальника або Вигодонабувача на цих умовах Правил та Договору

страхування або вимагати повернення суми виплаченого відшкодування від такого Страхувальника або Вигодонабувача.

Вчинення умисного порушення будь-якою такою Стороною як Страхувальник або Вигодонабувач, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, не позбавляє права на отримання страхового відшкодування інших Сторін за Договором (Страхувальника або Вигодонабувачів), що мають майновий інтерес щодо предмету страхування, але які не вчиняли будь-якого умисного порушення.

1.4. Для цілей цих Особливих умов застосовуються терміни у такому тлумаченні, якщо інше не передбачено Договором страхування:

Будівельно-монтажні роботи – роботи, що включають будівельні роботи, монтажні роботи, пусконаладжувальні роботи. Будівельно-монтажні роботи не включають в себе роботи, що виконуються в період післяпускових гарантійних зобов'язань (гарантійний період).

Будівельні роботи – роботи щодо створення будівель, споруд з будівельних конструкцій, виробів та матеріалів, роботи з реконструкції та ремонту будівель, споруд, що існують. Будівельні роботи не включають в себе монтажні та пусконаладжувальні роботи.

Монтажні роботи – роботи щодо збирання технологічного обладнання або конструкцій з окремих частин, установка обладнання на фундаменти та опори та (або) прокладання трубопроводів.

Пусконаладжувальні роботи – роботи щодо доведення змонтованого електротехнічного, санітарно-технічного, технологічного обладнання, приладдя, систем автоматизації, сигналізації, зв'язку, блокування та ін., до стану, при якому забезпечується випуск продукції (виконання робіт, надання послуг) в обсязі та з якістю, що передбачена проектом, а також будь-які випробування (холості або під завантаженням). Під пусконаладжувальними роботами також розуміють роботи, які виконуються на об'єктах будівництва та монтажу, в період підготовки та проведення індивідуального та комплексного випробувань устаткування.

Під **холостими випробуваннями** слід розуміти перевірку окремих частин встановленого обладнання шляхом проведення механічних, електричних, гідростатичних та інших видів випробувань або випробувального прогону тільки з метою перевірки їх працездатності, виключаючи завантаження сировини та матеріалів або інших операцій, що передбачають нагрів або розігрів, а для електромоторів, електрогенераторів, трансформаторів, перетворювачів або інших аналогічних пристроїв, виключаючи під'єднання до електромережі або іншої мережі навантаження.

Під **випробуваннями під завантаженням (гарячими випробуваннями)** слід розуміти перевірку якісних характеристик змонтованого Застрахованого майна – технологічного обладнання або його окремих частин шляхом його роботи в режимі експлуатаційного навантаження або виробничому режимі, включаючи завантаження сировини та матеріалів для відтворення дійсних умов роботи, а для електромоторів, електрогенераторів, трансформаторів, перетворювачів або інших аналогічних пристроїв під'єднання до електромережі або до іншої мережі навантаження.

Період післяпускових гарантійних зобов'язань (гарантійний період, період технічного обслуговування) – період встановленої законом або договором підряду гарантії, протягом якого Підрядник зобов'язаний безоплатно виправити недоліки у будівельно-монтажних роботах, що були виконані ним та виникли в період будівельно-монтажних робіт до моменту передачі об'єкту будівництва Замовнику.

Об'єкт будівництва – будівля, споруда, об'єкти, будівництво яких не завершено, за виключенням тимчасових споруд. Об'єкт будівництва, на якому виконується більше 50% відсотків монтажних робіт визначається як “об'єкт монтажу”; об'єкт монтажу включає збірні конструкції, машини, обладнання та устаткування та їх частини у процесі монтажу.

Будівельний майданчик – земельна ділянка, на якій відповідно до рішення органу виконавчої влади прийнято рішення про розміщення майданчика (траси) для ведення у відповідності до проекту будівельно-монтажних, пусконаладжувальних робіт та випробувань.

Замовник – фізична або юридична особа, що замовляє послуги з проведення та організації будівельно-монтажних робіт за договорами підряду (контрактами) на будівництво.

Генеральний підрядник – організація, яка є головним виконавцем договору підряду (Проекту). Генеральний підрядник може залучати до виконання своїх зобов'язань інші особи, фірми, компанії в якості субпідрядників, відповідає перед Замовником за виконання усього комплексу робіт, встановлених договором підряду (Проектом), бере участь у здаванні об'єкту Замовнику.

Підрядник – особа, що виконує будівельно-монтажні роботи та залучається Замовником на підставі договорів підряду (контрактів) на будівництво.

Субпідрядник – особа, що виконує будівельно-монтажні роботи, що залучається підрядником на підставі договору субпідряду/підряду (контракту) на будівництво.

Застрахований договір підряду (Проект) – договір, в рамках якого проводяться роботи, що повністю або частково застраховані за Договором добровільного страхування будівельно-монтажних робіт. Конкретний перелік робіт, що застраховані за Договором добровільного страхування, та строки страхування таких робіт зазначаються у Договорі страхування або Додатках до нього або у заяві на страхування.

Представники Страхувальника (Вигодонабувача) – усі повноважні представники, що приймають управлінські рішення та здійснюють керівництво й організацію проведення будівельно-монтажних робіт.

Дата введення об'єкта будівництва в експлуатацію – подія, що фіксує готовність об'єкта до використання за призначенням, що документально оформлено в установленому порядку.

2. Предмет страхування.

2.1. Відповідно до цих Особливих умов, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, застрахованими можуть бути:

2.1.1. будівельні роботи, а саме: об'єкт будівництва (будівельні матеріали, конструкції, тощо), витрати на будівництво (витрати на роботи, заробітну плату, перевезення, постачання, сплату мита, зборів, тощо);

2.1.2. монтажні роботи – об'єкти монтажу, витрати по монтажу (витрати на роботи, заробітну плату, перевезення, постачання сплату мита, зборів, тощо);

2.1.3. матеріали, елементи, запаси та матеріальні цінності, що постачаються Замовником;

2.1.4. обладнання будівельного майданчика (тимчасові та допоміжні будівлі та споруди, побутові містечка, склади, складські приміщення, риштування, комунікації та ін.);

2.1.5. об'єкти, що знаходяться на будівельному майданчику або в безпосередній близькості до майданчика, що належать Замовнику або Підряднику, за винятком об'єктів, що визначені в п.п.2.1.1. – 2.1.4. цих Особливих умов;

2.1.6. будівельні машини та устаткування: землерийна техніка та устаткування (бульдозери, екскаватори, тощо), шляхова будівельна техніка (скрепери, асфальтоукладачі, тощо), будівельна техніка та устаткування для проведення будівельно-монтажних робіт, закріплені на об'єкті будівництва (баштові крани, підйомники, бетонозмішувачі, тощо) та ін.;

2.1.7. інше майно, зазначене у Договорі страхування.

2.2. При страхуванні побутових містечок, складів та складських приміщень застосовується **умова щодо страхування побутових містечок і складів (107)**.

Враховуючи умови та виключення, що зазначені у Правилах та Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує збитки Страхувальнику щодо втрати або пошкодження побутових містечок та (або) складів, що входять до складу Застрахованого майна, внаслідок пожежі, повені або затоплення, якщо такі побутові містечка та склади розташовані у місці, що знаходиться вище місця з найвищим рівнем води, зареєстрованим у будь-якій точці на будівельному майданчику за останні 20 років, та за умови, що такі складські споруди розташовані одна від одної на відстані не менше, ніж 50 м, або складські приміщення розділені протипожежними стінами.

Страховик виплачує Страхувальнику страхове відшкодування за кожним страховим випадком лише у межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі страхування, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, по побутових містечках та по кожній окремій складській споруді, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

2.2.1. Договором страхування може бути передбачено страхування додаткових витрат, що пов'язані з втратою та пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхових випадків, передбачених Договором страхування (надалі – Умови). Страховий захист за кожною окремою Умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається в межах ліміту відшкодування, що встановлений у Договорі страхування, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором на таких умовах:

2.2.2. **страхування витрат на пожежогасіння.** Страхування за цією Умовою передбачає в межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі страхування, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, відшкодування доцільних та необхідних додаткових витрат, що виникли у Страхувальника (Вигодонабувача) винятково в зв'язку з настанням страхового випадку, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, а саме витрат:

2.2.2.1. щодо сплати послуг професійних або добровільних пожежних команд або інших організацій, що в силу закону або своїх статутів або інших нормативних актів зобов'язані застосувати заходи щодо гасіння пожежі, а також щодо запобігання або зменшення будь-якого іншого збитку, що застрахований за Договором страхування;

2.2.2.2. щодо заповнення систем пожежогасіння, підключення, налагодження, тестування та запуску в автоматичний режим систем пожежогасіння та сигналізації, включаючи, але не обмежуючись, повторним зарядженням засобів пожежогасіння, заміною відпрацьованих спринклерних голівок, повторним наповненням резервуарів для автоматичної системи пожежогасіння (лише за умови, що такі витрати тарифікуються та вимірюються).

2.2.3. **страхування витрат на розчищення території.** За цією Умовою в межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі страхування, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, якщо інше не

передбачено Договором страхування, відшкодовуються витрати на розчищення місця збитку (місця виникнення страхового випадку), включаючи демонтаж частин Застрахованого майна, вивезення сміття, що утворилось в результаті настання страхового випадку, та інших залишків на найближче звалище та їхнє знищення або спалення (витрати на розчищення та злом). Якщо місце збитку виходить за межі території страхування, то відшкодовуються лише ті витрати на розчищення, що виконані на території страхування.

2.2.4. страхування витрат на оплату послуг професійних спеціалістів. За цією Умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовуються доцільні та обґрунтовані витрати Страхувальника на виплату винагороди архітекторам, інженерам та іншим професійним спеціалістам, що були виконані з метою відновлення Застрахованого майна, що пошкоджене в результаті настання страхового випадку (крім послуг спеціалістів, що залучені для підготовки претензій щодо виплати страхового відшкодування).

2.2.5. страхування витрат на тимчасовий ремонт. Відповідно до цієї Умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, дія Договору страхування також розповсюджується на витрати на проведення тимчасового ремонту, який необхідно провести внаслідок настання страхового випадку, для забезпечення продовження будівельно-монтажних робіт.

2.2.6. страхування додаткових витрат за понаднормові та нічні роботи, роботу в святкові дні, експрес-постачання (006). Згідно з цією Умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, дія Договору страхування також поширюється на відшкодування витрат за понаднормові та нічні роботи, роботу в святкові дні, експрес-постачання матеріалів, конструкцій, запасних частин, обладнання, необхідних для проведення відновлювального ремонту, відновлення після настання страхового випадку (включаючи повітряні перевезення), за умови, що такі додаткові витрати пов'язані з втратою або пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхового випадку, передбаченого Договором страхування.

2.2.7. страхування додаткових витрат за повітряними перевезеннями (007). Згідно з цією Умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, дія Договору страхування поширюється на страхування додаткових витрат за повітряними перевезеннями, за умови, що такі додаткові витрати пов'язані з втратою або пошкодженням Застрахованого майна внаслідок страхового випадку, передбаченого Договором страхування.

2.2.8. страхування витрат на відновлення документації. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовує необхідні та доцільні витрати на відновлення втраченої чи пошкодженої в результаті страхового випадку договірної, проектної, робочої та виконавчої документації (включаючи витрати на відновлення даних на магнітних або електронних носіях за умови наявності їх копій), за виключення цінності та вартості власне інформації, що на них зберігається.

Відповідно до цієї Умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, сума відшкодування включає в себе вартість робіт та машинного часу, необхідних для відтворення документації шляхом копіювання, друку, включаючи будь-які збитки, що виникли внаслідок модифікації інформації або блокування такої інформації.

3. Страхові випадки та страхові ризики.

3.1. Страховим випадком є втрата, знищення або пошкодження майна внаслідок подій (страхових ризиків), які передбачені цими Особливими умовами та визначені Договором страхування, мали місце під час дії Договору

страхування та не підпадають під виключення або обмеження страхування.

3.2. Згідно з цими Особливими умовами Договором страхування може бути передбачено страхування на умовах "З відповідальністю за усі ризики" або "З відповідальністю за окремі ризики", якщо інше не передбачено Договором страхування.

3.3. При страхуванні "З відповідальністю за усі ризики", якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відшкодовує Страхувальнику збитки, що виникають внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна від будь-якої непередбаченої та раптової події, що не підпадає під виключення та обмеження страхування п.п. 5.1. – 5.3. Правил, п.4 цих Особливих умов або Договору страхування.

Непередбачуваними та раптовими вважають такі зовнішні фізичні дії, які Страхувальник (його представники) або не мав змоги своєчасно передбачити, або не зміг би передбачити на підставі своїх професійних знань, що є звичайною практикою в будівельній галузі.

3.4. При страхуванні "З відповідальністю за окремі ризики", за цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено Договором страхування, до страхових ризиків відносяться ризики, зазначені в Правилах та передбачені Договором страхування у тлумаченнях передбачених Правилами, якщо інше не передбачено Договором страхування, а саме:

- 3.4.1. пожежа;
- 3.4.2. вибух;
- 3.4.3. влучення блискавки;
- 3.4.4. падіння літальних апаратів;
- 3.4.5. буря, ураган, шторм, смерч, тайфун;
- 3.4.6. землетрус;
- 3.4.7. схід снігової лавини;
- 3.4.8. сель;
- 3.4.9. повінь, паводок, водопілля;
- 3.4.10. злива, сильний дощ;
- 3.4.11. просідання ґрунту, обвал, зсув;
- 3.4.12. підтоплення ґрунтовими водами;
- 3.4.13. протиправні дії третіх осіб, направлені на знищення або пошкодження майна, крадіжка зі зломом, грабіж, розбій;
- 3.4.14. виробнича аварія при проведенні будівельно-монтажних робіт, в т.ч. аварій інженерних систем;
- 3.4.15. наїзд транспортних засобів;
- 3.4.16. помилки при виконанні будівельно-монтажних робіт особами, що не є представниками Страхувальника (Вигодонабувача);
- 3.4.17. ненавмисне порушення норм та правил проведення робіт (помилка, неухважність, необережність тощо) особами, що не є представниками Страхувальника (Вигодонабувача);
- 3.4.18. обвалення або пошкодження об'єкта будівництва або монтажу, в тому числі частинами, що обвалюються або падають;
- 3.4.19. інші непередбачувані та раптові події на будівельному чи монтажному майданчику, зазначені в Договорі страхування.

3.5. Страхування від ризиків, які відносяться до вогневих та ризиків стихійних явищ, здійснюється за наявності чинної ліцензії «Добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ».

3.6. Якщо інше не передбачено цими Правилами або Договором страхування, усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною

настання яких є одна й та сама причина та (або) подія, вважаються одним страховим випадком (**умова про визначення одного страхового випадку**). При цьому тривалість події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується (якщо інший період страхового випадку не передбачено визначенням ризиків у Правилах або Договорі страхування, Особливими умовами страхування до цих Правил або умовами Договору страхування):

3.6.1. 72 послідовними годинами – для ризиків «стихійні явища», «протиправні дії третіх осіб»;

3.6.2. 72 послідовними годинами – щодо будь-яких збитків внаслідок дії двох або більше ризиків, що зазначені у п.3.6.1. цих Особливих умов або Договору страхування;

3.6.3. 168 послідовними годинами – для інших ризиків.

Будь-який випадок, подія тривалістю, що перевищує зазначений вище період, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, поділяється Страховиком на два чи більше страхових випадки з урахуванням таких вимог:

- період першого страхового випадку починається у день і час початку першого страхового випадку, що стався протягом строку дії Договору страхування;
- жодний з періодів страхового випадку не накладається на інший, та такі періоди не перетинаються між собою у часі, та жодний з періодів не починається раніше дати та часу настання першого зареєстрованого індивідуального випадку, що стався протягом строку дії Договору страхування.

3.7. Будь-які протиправні дії третіх осіб, що застраховані за Договором страхування, мають бути кваліфіковані компетентними державними органами як злочин або протиправне діяння (крадіжка зі зломом, грабіж, розбій, протиправні дії третіх осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганство, вандалізм, страйки та масові заворушення, терористичний акт, диверсія та ін.) відповідно до чинного законодавства України. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не визнаються страховим випадком та не сплачується страхове відшкодування щодо збитків внаслідок дій, що кваліфіковані компетентними державними органами інакше, ніж передбачено цим пунктом Правил.

3.8. Якщо це передбачено Договором страхування, може бути застрахований ризик **страйків та масових заворушень** (001). Під «страйками та масовими заворушеннями», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти страйки або громадські заворушення, або будь-які дії чи діяльність, які вважаються такими або які можуть призвести до бунту, страйку чи громадських заворушень. Термін «масові заворушення» включає також робочі страйки, умисне припинення або сповільнення темпів роботи та локаути.

Ця Додаткова умова, якщо інше не передбачено Договором страхування, діє щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна безпосередньо в результаті:

1. дії будь-якої особи, яка приймає участь разом із іншими особами в будь-яких страйках або масових заворушеннях;
2. дії будь-якого утвореного в законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-яких масових заворушень, або зведення до мінімуму наслідків будь-якого такого порушення;
3. навмисної дії будь-якого страйкаря або працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту;
4. дії будь-якого створеного у законному порядку органу влади щодо попередження або спроби попередження будь-якої навмисної дії страйкаря або

працівника в локауті, щодо продовження страйку або опору локауту, або зведення до мінімуму наслідків будь-якої такої дії.

Страхування на випадок страйків та масових заворушень, якщо інше не передбачено Договором страхування, не поширюється на:

а) збитки, викликані постійним або тимчасовим позбавленням можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок його націоналізації, конфіскації, реквізиції або арешту по розпорядженню будь-якого органу влади;

б) збитки внаслідок постійної або тимчасової втрати можливості розпорядження Застрахованим майном внаслідок того, що воно зайняте, захоплене, привласнене будь-якою особою;

в) непрямі збитки, упущену вигоду або будь-яку відповідальність перед третіми особами. При цьому відповідно до підпунктів б) та в), Страховик не звільняється від обов'язку відшкодувати збитки, завдані Застрахованому майну до моменту втрати Страхувальником можливості використання їх або до моменту тимчасового позбавлення можливості розпорядження майном.

На додаток до виключень Розділу 5 Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовуються збитки внаслідок:

- війни, військового вторгнення, дій ворожих сил, воєнних дій або маневрів (незалежно від того, чи була оголошена війна або ні), громадянської війни;

- заколоту, масового заворушення, які за розмахом наближаються до народного повстання, озброєного повстання, бунту, направленого на повалення існуючого режиму, влади, революції, встановлення воєнного режиму або узурпації влади;

- будь-яких дій осіб, що діють від імені або у зв'язку з будь-якими організаціями, діяльність яких направлена на повалення, з використанням сили, існуючого де-юре або де-факто уряду, або здійснення на нього впливу за допомогою тероризму або насильства.

При будь-якому судовому позові, судовому процесі або іншому розгляді, в процесі якого Страховик стверджує, що будь-який збиток або шкода не покриваються Договором страхування в межах даної Додаткової умови, тягар доказів того, що такий збиток є застрахованим, покладається на Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Страхування на випадок страйків та масових заворушень може бути припинено у будь-який момент на вимогу Страховика шляхом направлення письмового повідомлення Страхувальнику за 30 календарних днів до бажаної дати припинення дії такого страхування, якщо інший період не передбачено умовами Договору страхування. У такому разі Страховик зобов'язаний повернути незароблену частку страхового платежу за період, що залишився до дати закінчення строку дії Договору страхування за вирахуванням витрат на ведення справи та суми сплаченого страхового відшкодуванням.

Збитки, спричинені внаслідок страйків та масових заворушень, що мають місце протягом періоду послідовних 72-х годин розглядаються як один страховий випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування. Усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама подія, вважаються одним страховим випадком. Однак тривалість події, що може бути визнана одним страховим випадком, обмежується 72 послідовними годинами. По будь-якому випадку, тривалістю більше ніж визначено вище, Страховик поділяє подію на два чи більше страхових випадки з урахуванням наступних вимог:

- період першого страхового випадку починається в день і час початку першого страхового випадку, за яким Страховиком здійснюється виплата страхового відшкодування;

- два періоди страхових випадків не можуть перетинатися між собою в часі, та не може бути проміжку між двома періодами.

Якщо вартість Застрахованого майна на момент настання страхового випадку перевищує страхову суму, то має місце неповне майнове страхування (страхування у частці), якщо інше не передбачено Договором страхування. У такому разі при розрахунку розміру страхового відшкодування має застосовуватись умова щодо виплати страхового відшкодування в частці, але в межах ліміту, що передбачений для цього страхового ризику в Договорі страхування з врахуванням умов щодо часткової відміни умови про неповне страхування (страхування у частці), якщо її застосування прямо передбачено Договором страхування. Якщо інше не передбачено Договором страхування, умова про страхування на базі «першого ризику» не діє.

3.9. Конкретний перелік страхових ризиків за кожним окремим договором страхування визначається Страхувальником та Страховиком та зазначається в Договорі страхування. Кожний із ризиків вважається застрахованим, якщо це прямо зазначено в Договорі страхування.

3.10. Незважаючи на конкретний перелік страховик ризиків, що зазначений у Договорі страхування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, у будь-якому разі застосовуються такі умови:

3.10.1. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовує збитки від землетрусу (якщо такий ризик включений до складу застрахованих ризиків, та інше не передбачено Договором страхування) лише в тому випадку, якщо Страхувальник надасть докази та документальне підтвердження того, що при проектуванні, будівництві та експлуатації Застрахованого майна належним чином були враховані сейсмічні умови місцевості, на якій розташоване Застраховане майно **(умова щодо вимог до споруд, що будуються у сейсмічних зонах (008))**.

3.10.2. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовує збитки, завдані застрахованому об'єкту будівництва в результаті страхових випадків, в частині робіт з будівництва дамб котлованів, каналів або дорожніх робіт, виймання ґрунту та розробки ґрунту уступами, якщо такі дамби, виймання ґрунту, розробка ґрунту уступами, котловани, канали або дорожні роботи виконуються секціями, та якщо кількість секцій не перевищує 2, й довжина таких секцій не перевищує 300 м (якщо інша кількість секцій та їх довжина або інші умови не передбачені Договором страхування), незалежно від стану готовності застрахованого об'єкту **(умова щодо секцій (106))**.

3.10.3. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовує збитки, що завдані застрахованим будівельним машинам та обладнанню в результаті страхових випадків лише в тому випадку, якщо після виконання робіт або під час будь-якої перерви у роботі, таке обладнання зберігається у місці, в якому повинь, водопілля трапляються не частіше, ніж раз на двадцять років **(умова щодо будівельних машин та обладнання (108))**.

3.10.4. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовує збитки, що завдані застрахованим будівельним матеріалам в результаті настання страхових випадків лише в тому випадку, якщо вони зберігаються у кількості, необхідній для виконання обсягу робіт на три дні, а матеріали, кількість яких перевищує запас для виконання обсягу робіт на три дні, зберігається у місці, в якому повинь, водопілля трапляються не частіше, ніж раз на двадцять років **(умова щодо будівельних матеріалів (109))**.

3.10.5. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовує збитки внаслідок повені, паводку, водопілля (якщо такі ризики

включені до складу застрахованих ризиків) внаслідок виходу води з берегів водоймищ, який можна було передбачати виходячи з місцевих умов (рельєфу місцевості, клімату, сезонних коливань води та ін.), характерних для території страхування; вважається, що вихід води з берегів можна було передбачати, якщо така подія відбувалася в середньому частіше, ніж один раз у десять років за останні тридцять років.

3.10.6. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовує витрати на відновлення ґрунту та його родючого шару в результаті обвалу, зсуву, просідання ґрунту. При цьому Страховик також не відшкодовує, якщо інше не передбачено Договором страхування **(умова щодо видалення уламків після обвалу, зсуву, просідання ґрунту (111))**:

3.10.6.1. витрати на видалення уламків після обвалу, зсуву, просідання ґрунту понад витрати на розчищення матеріалів у місці обвалу, зсуву, просідання ґрунту;

3.10.6.2. витрати на відновлення схилів або інших спланованих ділянок, що піддалися впливу ерозії, якщо Страхувальник не вжив належних заходів щоб запобігти процесу ерозії або вжив їх несвоєчасно.

3.11. Якщо Страхувальник виконує роботи з прокладання підземних інженерних комунікацій (систем опалення, каналізації, холодного та гарячого водопостачання), то застосовується **умова щодо водопровідних та каналізаційних труб (117)**. Страховик за цією умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодовує тільки збитки в результаті втрати або пошкодження застрахованого об'єкту внаслідок підтоплення або замулення (якщо такі ризики застраховані за Договором страхування) трубопроводів, каналів трубопроводів або каналізаційних колодязів, але не більше вартості максимальної довжини відкритого каналу або повністю виконаної траншеї, що встановлюється у Договорі страхування (при цьому, якщо у Договорі страхування не зазначене інше, максимальною довжиною вважається 25 метрів). При цьому Страховик визнає випадок страховим та сплатить страхове відшкодування лише за умови, якщо:

3.11.1. трубопроводи відразу після прокладання були захищені шляхом засипання ґрунту таким чином, щоб виключити зміщення труб, замулення або підтоплення каналу, траншеї;

3.11.2. трубопроводи відразу після прокладання були закриті, що запобігти проникненню води, мула та ін.;

3.11.3. канали ділянок трубопроводів, на яких провадилось тестування та випробування, були засипані ґрунтом відразу після завершення гідравлічного тестування та випробувань (випробувань під тиском).

4. Виключення із страхових випадків та обмеження страхування.

4.1. На додаток до **Загальних виключень**, передбачених у п.п. 5.1. - 5.3. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, до страхових випадків не відносяться та страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника виникли внаслідок:

4.1.1. дефектів та пошкоджень, що існували на момент укладення Договору страхування та були відомі або мали бути відомі Страхувальнику, Вигодонабувачу або їх представнику, незалежно від того було це відомо Страховику або ні;

4.1.2. умисних дій Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників, але тільки тих, що відповідають за проведення будівельно-монтажних робіт та нагляд за їх виконанням, а також приймають управлінські рішення;

4.1.3. пошкодження або знищення застрахованого будівельного об'єкта у період повного або часткового припинення робіт на період більше 14 (чотирнадцяти) календарних днів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, при цьому:

4.1.3.1. Під періодом повного припинення робіт розуміють період, коли відбувається припинення фінансування будівельно-монтажних робіт на невизначений час та об'єкти незавершеного будівництва консервуються.

4.1.3.2. Під періодом часткового припинення робіт розуміють період, коли відбувається тимчасове (до 3-х місяців) зупинення будівельно-монтажних робіт, що підтверджується відповідними внутрішніми документами підрядної організації. До періоду часткового припинення робіт не відносяться вихідні та святкові дні, якщо після них роботи знову розпочинаються.

4.1.3.3. Договором страхування може бути передбачено страхування у період призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт (**умова щодо призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт, надалі – Умова**). У випадку, якщо передбачається призупинення та консервація будівництва та (або) монтажних робіт на період, що може перевищити 30 календарних днів, Страхувальник має негайно, але не пізніше 48 годин письмово повідомити про це Страховика, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.1.3.4. У випадку призупинення або консервації будівництва та (або) монтажу умови страхування на такий період консервації підлягають зміні відповідно до викладеного нижче, якщо інше не передбачено Договором страхування. При цьому протягом 30 послідовних календарних днів з моменту призупинення робіт та (або) консервації, про які Страхувальник завчасно повідомив Страховика, Договір страхування діє в повному обсязі без змін відповідно до Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування. У разі неповідомлення або неналежного повідомлення відповідно цього параграфу ця Умова не застосовується та діють загальні положення цих Особливих умов.

4.1.3.5. Якщо передбачається призупинення та консервація на довший період (більше 30 послідовних календарних днів), та якщо Страхувальник у встановлений строк надіслав письмовий запит Страховику щодо страхування у період призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт, Сторони керуються умовами, що викладені нижче. При цьому, якщо Страхувальник не надіслав або надіслав в неналежний строк письмовий запит щодо страхування в період призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт, страховий захист за Договором страхування припиняється з 00 годин 00 хвилин дати початку такого періоду після закінчення 30 послідовних календарних днів з дати призупинення та консервації будівельно-монтажних робіт.

4.1.3.6. Враховуючи зазначене у п.4.1.3.5., протягом такого періоду призупинення або консервації будівництва та (або) монтажу додатково застосовуються умови, що викладені нижче, що мають перевагу над загальними умовами Правил та цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.1.3.6.1. Договір страхування продовжує свою дію на викладених у цьому параграфі умовах, якщо інше не передбачено Договором страхування: строк страхування продовжується на період такого призупинення та консервації (але не більше, ніж на послідовних 90 календарних днів, якщо інша кількість днів не передбачена умовами Договору страхування), строки оплати по всіх несплачених платежах за Договором страхування також переносяться на такий відповідний період, а Страхувальник сплачує Страховику додатковий страховий платіж за

такий період на умовах, що визначені нижче.

4.1.3.6.2. Страхувальник зобов'язаний сплатити додатковий страховий платіж щодо страхування за цією Умовою, що розрахований відповідно до п.4.1.3.10., протягом 5 (п'яти) робочих днів з дати після повідомлення про заплановане призупинення або консервацію будівельно-монтажних робіт. невиконання або неналежне виконання Страхувальником обов'язку щодо сплати додаткового страхового платежу є підставою для Страховика відмовити у виплаті страхового відшкодування; у такому разі випадок не визнається страховим та Страховик не сплачує страхове відшкодування.

4.1.3.7. Протягом такого періоду призупинення або консервації будівництва та (або) монтажу Страховик відшкодовує втрату або пошкодження Застрахованого майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, в результаті дії таких ризиків:

4.1.3.7.1. пожежа;

4.1.3.7.2. повінь, паводок, підтоплення;

4.1.3.7.3. буря;

4.1.3.7.4. сильний дощ, злива;

4.1.3.7.5. снігопад, тиск снігу;

4.1.3.7.6. вибух;

4.1.3.7.7. землетрус;

4.1.3.7.8. наїзд транспортних засобів;

4.1.3.7.9. падіння пілотованих апаратів;

4.1.3.7.10. крадіжка зі зломом, грабіж, розбій;

4.1.3.7.11. протиправні дії третіх осіб, направленні на пошкодження або знищення застрахованого майна.

4.1.3.8. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Сторони домовились, що протягом такого періоду призупинення або консервації будівництва:

4.1.3.8.1. будь-які будівельно-монтажні роботи (крім робіт, метою яких є забезпечення консервації матеріалів та обладнання), якщо інше не передбачено Договором страхування, не застраховані за цим Договором та виключаються із страхової суми, а страхова сума обмежується тільки сумою вже виконаних робіт та придбаних матеріалів та обладнання (включаючи вартість робіт з консервації);

4.1.3.8.2. Страхувальник має забезпечити:

4.1.3.8.2.1. достатні заходи захисту проти дії вітру та збитків в результаті дії води (включаючи встановлення необхідних сіток безпеки, розпірок, захисних покриттів, ізоляцію, дренаж та подібне);

4.1.3.8.2.2. належним чином охороняти будівельний майданчик та забезпечити його достатньою кількістю попереджувальних знаків, первинними засобами пожежогасіння, укомплектованими гідрантами у робочому стані, центральним контрольно-пропускним пунктом та цілодобовою охороною;

4.1.3.8.2.3. обладнання та матеріали, що зберігаються, перевіряти протягом регулярних інтервалів, що не перевищують 4 тижні, а недостатнє та пошкоджене пакування замінювати за рахунок коштів Страхувальника (Вигодонабувача).

4.1.3.9. Невиконання або неналежне виконання Страхувальником обов'язків за п.п.4.1.3.8.2.1. – 4.1.3.8.2.3. є підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування; у такому разі випадок не визнається страховим та Страховик не сплачує страхове відшкодування.

4.1.3.10. Порядок розрахунку страхового платежу, що підлягає сплаті

Страховику за страхування у період призупинення або консервації, якщо інше не передбачено Договором страхування, визначається таким чином:

CSI x R x CP, де:

CSI: загальна сума виконаних робіт, придбаних матеріалів та обладнання, включаючи роботи щодо консервації будівництва, грн.,

R: страховий тариф, якщо інше не передбачено Договором, складає 0,008% в місяць за страхування в період призупинення або консервації,

CP: кількість місяців призупинення або консервації (неповні місяці округлено до місяців), місяців.

4.1.4. недотримання Страхувальником або організацією, що залучена Страхувальником до проведення будівельно-монтажних робіт, їх представниками або особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт інструкцій та інших нормативних документів стосовно збереження, експлуатації та обслуговування застрахованого об'єкта будівництва та (або) монтажу (в т.ч. невиконання інструкцій щодо зберігання, експлуатації та обслуговування матеріалів та конструкцій), а також використання цього об'єкта та матеріалів не за призначенням, якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.1.5. невиконання Страхувальником (Вигодонабувачем) або організацією, що залучена Страхувальником для виконання будівельно-монтажних робіт, їх представниками та особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт правил техніки безпеки при проведенні будівельно-монтажних та інших робіт на застрахованих об'єктах будівництва та (або) монтажу, будівельних норм та правил, інших законодавчих та відомчих документів, що є обов'язковими при виконанні будівельно-монтажних робіт, якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.1.6. помилок, що допущені при проектуванні об'єкту будівництва, помилок та упущень у проекті, плані, специфікації, якщо інше не передбачено Договором страхування, а саме:

4.1.6.1. Якщо це прямо передбачено Договором страхування, враховуючи умови та виключення, що зазначені у Правилах та Договорі страхування, для об'єктів будівництва виключення за п.4.1.6. цих Особливих умов (або відповідне виключення Договору страхування) видаляється та замінюється таким формулюванням (**умова щодо страхування помилок проектувальника (115)**):

«п.4.1.6. збитки внаслідок помилок та упущень, що допущені при проектуванні об'єкту будівництва, помилки та упущення у проекті, плані, специфікації, але таке виключення не діє щодо частин Застрахованого майна, що правильно спроектовані або виконані на підставі проекту, плану, специфікації, що не містять помилок та упущень, в результаті випадку, що стався внаслідок помилок проектувальника, помилок та упущень у проекті, плані, специфікації у частинах, що мають такий дефект».

4.1.7. використання конструкцій, матеріалів, що мають дефект або неякісно виготовлені, а саме:

4.1.7.1. щодо **об'єктів будівництва** – виключаються витрати на заміну, ремонт або виправлення дефектів у матеріалах, конструкціях, виробках, але таке виключення не діє щодо правильно виконаних частин Застрахованого майна, що не містять дефект, та які втрачені або пошкоджені внаслідок використання матеріалів та конструкцій, що мають дефект або неякісно виготовлені.

4.1.7.2. щодо **об'єктів монтажу** – втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок використання матеріалів та конструкцій, що мають дефект або неякісно виготовлені, але збитки внаслідок помилок при проведенні монтажних робіт є застрахованими, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

4.1.7.3. Якщо це передбачено Договором страхування, враховуючи умови та виключення, що зазначені у Правилах та Договорі страхування, для об'єктів монтажу виключення за п.4.1.7.2. цих Особливих умов (або відповідне виключення Договору страхування) видаляється та замінюється таким формулюванням **(умова щодо страхування ризику виробника (200))**, а саме:

"п.4.1.7.2. збитки, пов'язані з ремонтом та (або) із заміною деталей та (або) елементів об'єкту монтажу, безпосередньо викликані помилками у проекті, застосуванням дефективних матеріалів або лиття, дефектів виробника, та які поніс би Страхувальник для виправлення такого дефекту, помилки, якщо такий дефект, помилка виявлені до втрати або пошкодження Застрахованого майна, але це виключення не стосується помилок та недоліків при монтажі."

4.1.7.4. якщо це передбачено Договором страхування, виключення п.п. 4.1.6. - 4.1.7. цих Особливих умов видаляються та не діють, замість них застосовується виключення підвищення якості та поліпшень Застрахованого майна після настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування, **(умова щодо виключення підвищення якості та поліпшень Застрахованого майна (страхування помилок проектування, дефектів матеріалів та дефектів виробництва (Умова 3/96))**, а саме: Страховик не відшкодовує витрати необхідні для заміни, ремонту, виправлення Застрахованого майна, що містить дефекти, включаючи дефекти матеріалу, дефекти в зв'язку з помилками, допущеними при проектуванні, підготовці документації та виробництві; проте якщо втрата або пошкодження Застрахованого майна сталися внаслідок такого дефекту (включаючи дефекти матеріалу, помилки при проектуванні та виробництві), то з суми відшкодування виключаються тільки додаткові витрати на поліпшення, що не передбачені оригінальним проектом, а саме: витрати, викликані необхідністю використання Особливих (інших) матеріалів, проведення Особливих будівельних (монтажних) робіт, робіт щодо (пере-) проектування, підготовці документації.

Для цілей цього виключення та цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, будь-яка частина Застрахованого майна не вважається втраченою або пошкодженою тільки з огляду на те, що в ній наявні дефекти, включаючи дефекти матеріалу, дефекти в зв'язку з помилками, що допущені при проектуванні, підготовці документів, специфікацій та виробництві матеріалів.

4.1.8. використання при проведенні будівельно-монтажних робіт машин та обладнання, що не відповідають вимогам будівельних норм та правил, якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.1.9. відхилень від затвердженого проекту, зміни та (або) невиконання проекту, що призвело або може призвести до втрати або пошкодження об'єкту будівництва та монтажу або необхідності перепроjektування, в т.ч. до розробки проектів посилення окремих конструкцій та (або) об'єкту будівництва в цілому;

4.1.10. допуску до будівельно-монтажних робіт особи що не має необхідного встановленого законом рівня кваліфікації та документально оформленого допуску до виконання робіт;

4.1.11. експериментальних або дослідницьких робіт, якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.1.12. холостих випробувань понад строк, передбачений Правилами та (або) Договором страхування, та (або) випробувань під завантаженням (гарячих випробувань), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

4.1.13. пошкоджень, безпосередньо викликаних постійним впливом зовнішніх або експлуатаційних факторів (зносу, корозії, окислювання, гниття,

самозаймання, тощо);

4.1.14. пред'явлення до Страхувальника (Вигодонабувача) вимоги про відшкодування неустойки (пені, штрафу, інших стягнень) у зв'язку з неякісним, неповним або несвоєчасним виконанням будівельно-монтажних робіт (наданих послуг) або через неякісне виконання, порушення, збитковість або припинення договорів (контрактів);

4.1.15. загибелі, знищення, втрати, пошкодження планів, папок з документами, креслень, фотографій, зразків, макетів, цінних паперів, грошей, бухгалтерських та інших документів, що знаходилися на будівельному майданчику, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

4.1.16. внутрішніх несправностей, поломок, виходу з ладу з внутрішніх причин та звичайної експлуатації Застрахованих будівельних машин, монтажного обладнання, електричного обладнання та пристроїв, обладнання будівельного майданчика;

4.1.17. здійснення Страхувальником (Вигодонабувачем), його представниками або іншою особою, яка зазначена в Договорі страхування та бере участь у проведенні будівельно-монтажних робіт, діяльності, яка не обумовлена в ліцензії на проведення робіт;

4.1.18. залучення для проведення будівельно-монтажних робіт особи, що не має ліцензії або іншого спеціального дозволу на проведення такого виду робіт;

4.1.19. знищення та (або) пошкодження транспортних засобів, які мають дозвіл на експлуатацію на дорогах загального використання, плавучих засобів та літальних апаратів;

4.1.20. непрямої дії блискавки, впливу електроструму в формі короткого замикання, різкого підвищення сили струму або напруги в електромережі, впливу індукованих струмів та інших аналогічних причин, що викликали неполадки, вихід з ладу застрахованих електричних або електронних пристроїв, приборів, проводки тощо, якщо страхування таких ризиків не передбачено умовами Договору страхування;

4.1.21. електричного іскріння, неполадок у застрахованих електричних пристроях, приборах, проводці та подібному устаткуванні, за винятком випадків, коли вони спричинили виникнення та подальше розповсюдження пожежі на інше застраховане майно, але вартість такого майна, у якому виникло іскріння та неполадки, не відшкодовується;

4.1.22. бурі, урагану або іншого руху повітряних мас, викликаного природними процесами в атмосфері; такі збитки відшкодовуються тільки в тому випадку, якщо швидкість вітру, що заподіяв збиток, перевищувала 17,2 м/с. Швидкість вітру підтверджується довідками відповідних гідрометеорологічних установ;

4.1.23. тиску снігового покриву, що виник в результаті поступового накопичення снігових мас, коли з дати останнього офіційно зареєстрованого снігопаду (згідно з довідкою відповідних гідрометеорологічних установ, що має бути надана Страхувальником у разі настання страхового випадку за ризиками з числа «стихійні явища») минуло більше 36 (тридцяти шести) годин.

4.2. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовує (**умова щодо виключення витрат на відведення та зниження рівня води**):

4.2.1. витрати на відведення та відкачування води навіть, якщо кількість води значно перевищує обсяги, що можливо було передбачити;

4.2.2. втрати або пошкодження застрахованого об'єкту будівництва та монтажу в результаті поломки систем відведення та відкачування води, якщо

таких втрат або пошкоджень можливо було запобігти при наявності запасних аварійних систем;

4.2.3. витрати на додаткову гідроізоляцію та встановлення додаткового обладнання для відведення та відкачування ґрунтових та стічних вод.

4.3. Страховик не несе відповідальність та не сплачує страхове відшкодування Страхувальнику щодо витрат, що були здійснені з метою:

4.3.1. заміни або виправлення елементів підпірних стін, що:

4.3.1.1. змістилися, відклонилися або застрягли під час будівництва;

4.3.1.2. втрачені, покинуті або пошкоджені під час забивання або видалення, або заблоковані палями або опалубкою, що застрягли або пошкоджені;

4.3.1.3. виправлення дефектів роз'єднаних або розчіплених шпунтових паль;

4.3.2. виправлення дефектів внаслідок витоку або проникнення будь-якого матеріалу або речовини;

4.3.3. заповнення порожнин або заміни втраченого бентоніту;

4.3.4. заміни або виправлення паль або елементів фундаментів, які не пройшли тест на несучу здатність або не досягли запроєктованих властивостей;

4.3.5. відновлення профілів та вимірів **(умова щодо робіт з виконання пальових фундаментів та обладнання підпірних стін (121))**.

4.4. За цими Особливими умовами **не є застрахованими**, якщо інше не передбачено Договором страхування:

4.4.1. паливно-мастильні матеріали, хімікати, охолоджувальні рідини, допоміжні матеріали та продукція, що вироблена або оброблюється Застрахованим майном, виготовлена на Застрахованому майні продукція (окрім необхідної для застрахованих будівельно-монтажних робіт);

4.4.2. усі види ручного та змінного інструменту та пристроїв;

4.4.3. транспортні засоби, що допущені до експлуатації на дорогах загального користування, засоби водного та авіаційного транспорту;

4.4.4. майно та ТМЦ на об'єктах будівництва, що не охороняються.

4.5. При **будівництві тунелів, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування** Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовує збитки та витрати, що пов'язані з:

4.5.1. зміною методів будівництва та монтажу або витрати в зв'язку з непередбачуваними умовами ґрунтів або перешкодами;

4.5.2. заходами на заливання будівельними сумішами нещільних ділянок гірської породи та (або) додаткові заходи щодо захисту, навіть якщо необхідність у таких заходах виникла тільки в період будівництва та монтажу;

4.5.3. вийманням ґрунту, що перевищує передбачену проектом мінімальну потребу в вийманні, а також внаслідок зворотного засипання порожнин;

4.5.4. витратами на водовідведення у разі, якщо обсяги води, що спочатку передбачались, виявились значно більшими;

4.5.5. витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових на підземних вод;

4.5.6. втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу дренажної системи у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;

4.5.7. втратою або підйомом бурової тунельної машини;

4.5.8. втратою бентоніту, суспензій або іншого матеріалу, що використовується для полегшення виймання ґрунту або речовин, що

використовуються для покращення стану ґрунту **(умова щодо будівництва тунелів, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування (101)).**

4.6. При **будівництві дамб та водосховищ** Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовує збитки та витрати, що пов'язані з:

4.6.1. відведенням та відкачуванням води, якщо обсяги води суттєво більше, ніж передбачалось;

4.6.2. втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу системи відведення та відкачування води у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;

4.6.3. витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових та підземних вод;

4.6.4. втратами або пошкодженнями, що викликані просіданням у результаті недостатнього ущільнення ґрунту;

4.6.5. втратами в результаті тріщин та протікання води **(умова щодо будівництва дамб та водосховищ (104)).**

4.7. При укладенні договору страхування можуть передбачатись додатково інші особливі виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству, цим Додатковим умовам та Правилам і зазначені у Договорі страхування.

4.8. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п. 4.1.- 4.6. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

5. Страхова сума.

5.1. Страхова сума встановлюється за згодою сторін в межах дійсної вартості Застрахованого майна на підставі документів, що підтверджують його вартість, якщо інше не передбачено Договором страхування, та зазначається в Договорі страхування.

5.2. Дійсна вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування, для цілей страхування за цими Особливими умовами визначається у розмірі:

5.2.1. при страхуванні за п.2.1 цих Особливих умов – повної проектної (кошторисної) вартості об'єкта будівництва при його завершенні після пусконаладжувальних робіт, включаючи вартість матеріалів, робіт, витрати на перевезення, сплату мита, зборів, а також вартість матеріалу та будівельних елементів, що постачаються замовником.

5.2.2. при страхуванні з п.2.1.2. цих Особливих умов – повної проектної (кошторисної) вартості об'єкта монтажу після завершення монтажу та пусконаладжувальних робіт, включаючи вартість матеріалів, робіт, витрати по перевезенню, сплаті мита, зборів та інші витрати по монтажу.

5.2.3. при страхуванні по п.п. 2.1.3 – 2.1.6. цих Особливих умов – дійсної вартості майна в місці його знаходження в день укладення Договору страхування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

5.3. Договором страхування може бути передбачено автоматичне збільшення страхової суми на суму або відсоток, що зазначені у Договорі страхування **(умова щодо автоматичного збільшення страхових сум)**. Якщо протягом строку страхування, передбаченого Договором, вартість будівельно-монтажних робіт перевищить страхову суму, зазначену у Договорі, то вказана страхова сума автоматично збільшується на суму такого перевищення, але не

більше ніж на вказаний у договорі % (або суму) від свого попереднього розміру, якщо інше не передбачено Договором страхування. Відповідно до цієї спеціальної умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відмовляється від права застосування умови про неповне страхування (страхування в частці) у тому разі, якщо страхова сума, встановлена щодо об'єктів будівельно-монтажних робіт за Договором страхування, буде менше повної кошторисної (контрактної) вартості робіт на дату будь-якого збитку у межах суми або %, що вказані у Договорі страхування. Страхувальник зобов'язаний негайно, як тільки йому стане про те відомо, але не пізніше 5 (п'яти) робочих днів, повідомити Страховику про підвищення розміру кошторису, контрактної вартості робіт, після чого Сторони мають укласти додаткову угоду, в якій буде вказано нову страхову суму та розраховано додатковий страховий платіж за тарифом, що вказаний у Договорі страхування.

Ніщо з викладеного вище у цій Додатковій умові, якщо інше не передбачено Договором страхування, не може трактуватися як звільнення Страхувальника від обов'язку повідомляти Страховику негайно про будь-яке очікуване збільшення повної вартості робіт або про будь-яку іншу зміну ступеню ризику, що стосується страхування за цим Договором страхування.

5.4. Договором страхування може бути передбачено **автоматичне відновлення страхової суми**. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страхові суми, передбачені Договором страхування, протягом строку дії Договору та на момент настання страхового випадку вважаються такими, що не зменшені на суму виплаченого Страховиком за таким Договором страхового відшкодування за Договором.

При застосуванні цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Договір страхування діє в межах страхової суми, що не зменшується на суми страхового відшкодування після настання страхового випадку, протягом строку дії Договору за умови (якщо інше не передбачено умовами Договору страхування), що на вимогу Страховика Страхувальник сплачує додатковий страховий платіж, що розрахована пропорційно відношенню суми збитку до страхової суми та пропорційно часу з дати настання страхового випадку до закінчення строку дії Договору страхування за тарифом, встановленим у Договорі страхування, та сплата додаткового страхового платежу, що розрахована у такий спосіб, здійснюється Страхувальником протягом 30 (тридцяти) днів після того, як такий збиток або збитки врегульовано, якщо інше не передбачено Договором страхування.

6. Територія страхування.

6.1. Страхування на підставі цих Особливих умов діє в межах місця страхування (території страхування) – будівельного майданчика, що зазначений у Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

6.2. Якщо частина Застрахованого майна розташоване окремо від будівельного майданчика, то страхування буде діяти щодо такого майна тільки, якщо це зазначено в Договорі страхування (**страхування майна, що знаходиться на зберіганні за межами будівельного майданчика (013)**).

6.2.1. Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, в межах ліміту відшкодування, що вказаний у Договорі страхування, за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування відшкодовує збитки внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна (за винятком майна, що знаходиться у виробництві, переробці або знаходиться на зберіганні у приміщеннях виробника, дистриб'ютора або постачальника), що знаходиться на зберіганні за межами будівельного майданчика, але в межах території України

або на території, вказаній у Договорі страхування.

6.2.2. Страховик не несе відповідальність та не сплачує страхове відшкодування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, за збитки, втрати або пошкодження, якщо вони сталися внаслідок того, що не були вжиті усі заходи з метою запобігання збитку, які загальноприйняті для складів та місць зберігання майна.

6.2.3. До таких заходів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, відносять такі дії:

6.2.3.1. місце зберігання має бути окремим (окрема будівля або огорожена територія), охоронятися, мати належний рівень пожежної безпеки, як це вимагає конкретне місце зберігання та вид майна, що зберігається;

6.2.3.2. місця зберігання майна мають бути відокремлені одне від одного протипожежними стінами або відстанню не меншою 50 метрів, що є простором, вільним від буд-яких предметів, перешкод та захаращення;

6.2.3.3. місця зберігання майна мають бути розміщені та запроектовані таким чином, щоб можливо було запобігти збитків, що завдаються накопиченням води або підтопленням внаслідок дощу або повені, яка має період повторюваності настання менше 20 років.

6.3. Втрата або пошкодження Застрахованого майна, що сталися поза межами території страхування, не відшкодовуються Страховиком.

7. Строк страхування.

7.1. Договір страхування укладається на період виконання будівельно-монтажних робіт, зазначений у контракті на їх проведення (договорі будівельного підряду), якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.2. Якщо з будь-яких причин будівельні роботи будуть тимчасово або повністю припинені (через відсутність фінансування, перепроєктування, невідповідних для будівництва погодних умов та ін.), Страхувальник зобов'язаний письмово сповістити Страховика про таке тимчасове припинення робіт протягом 3 (трьох) робочих днів з моменту такого припинення, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, у разі, якщо подія, що може бути визнана страховим випадком, настала у період такого тимчасового або повного припинення робіт, така подія не визнається Страховиком страховим випадком, а останній звільняється від обов'язку сплачувати страхове відшкодування.

7.4. За взаємною згодою Сторін Договір страхування може бути подовжений на строк тимчасового або повного припинення робіт, про що укладається Додаткова угода.

7.5. Якщо інше не передбачене Договором страхування, Договір страхування набирає чинності з 00 годин дня, зазначеного в Договорі страхування, як день початку дії Договору страхування, але не раніше 00 годин дня, наступного за днем надходження на рахунок або внесення в касу Страховика страхового платежу (першої його частини, якщо страховий платіж відповідно до Договору страхування сплачується частинами) та дати початку будівельно-монтажних робіт або розвантаження застрахованих об'єктів на будівельному майданчику.

7.6. Відповідальність Страховика, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, припиняється безпосередньо після приймання об'єкта будівництва та (або) монтажу Замовником, що підтверджується відповідними документами, або після першого випробування (або першого випробування під завантаженням) об'єкта будівництва та (або) монтажу, в залежності від того, що

станеться раніше, але не пізніше чотирьох тижнів після початку пусконаладжувальних робіт. У будь-якому разі відповідальність Страховика припиняється, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, не пізніше дати, зазначеної у Договорі страхування як дата закінчення строку дії Договору або дата закінчення будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт.

7.7. Якщо частина об'єкту будівництва або монтажу або окремі одиниці обладнання вводяться в експлуатацію після завершення монтажу та пусконаладжувальних робіт та (або) приймаються Замовником робіт у відповідності до процедури приймання-здавання, передбаченої контрактом, чинним законодавством, будівельними нормами та правилами, то з врахуванням умов п.7.6. цих Особливих умов дія Договору страхування зупиняється щодо такої частини об'єкту будівництва або монтажу, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування. При цьому дія Договору страхування щодо інших частин об'єкту продовжується.

7.8. Якщо це прямо передбачено Договором страхування, страховий захист за Договором страхування також діє щодо втрати або пошкодження Застрахованого майна, що завдані його частинам, що прийняті або введені в експлуатацію, якщо такі втрати або пошкодження сталися внаслідок проведення будівельно-монтажних робіт та протягом строку дії Договору страхування щодо проведення будівельно-монтажних робіт **(страхування об'єктів будівництва та монтажу, що прийняті Замовником або передані в експлуатацію (116))**.

7.9. Відносно об'єктів, що монтуються, та які вже експлуатувались і були в ужитку, відповідальність Страховика припиняється безпосередньо після початку будь-якого пробного холодного холостого випробування.

7.10. Якщо в результаті прискорення робіт період страхування закінчується раніше дати закінчення строку дії Договору, зазначеної в Договорі страхування, відповідна частина страхового платежу поверненню не підлягає, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.11. Договором страхування може бути передбачено подовження строку дії Договору страхування в частині будівельно-монтажних робіт **(умова щодо автоматичного продовження періоду страхування)**.

7.11.1. Строк дії Договору страхування в частині строку виконання будівельно-монтажних робіт може бути подовжений за письмовою заявою Страхувальника на строк до 90 днів без сплати додаткового страхового платежу, якщо інший період такого подовження не зазначено у Договорі страхування.

7.11.2. Подовження строку дії Договору на подальші 90 днів, якщо інший період не зазначено у Договорі страхування, можливо після попереднього погодження з Страховиком, за умови, що рівень збитковості (відношення суми заробленого страхового платежу (заробленої страхової премії) до суми сплачених збитків та резерву заявлених збитків не перевищує 60%, та за умови сплати Страхувальником додаткового страхового платежу, що розрахований за тарифами, встановленими у Договорі страхування, пропорційно строку, на який подовжується строк страхування, за цією умовою, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.11.3. Будь-яке подальше подовження строку страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування, надається на розсуд Страховика та за страховий платіж, що розрахований за іншим тарифом, ніж зазначений у Договорі страхування.

7.12. Договором може бути передбачено додаткове страхування пусконаладжувальних робіт у **період холостих випробувань та випробувань**

під завантаженням (гарячих випробувань) на строк, передбачений Договором страхування, але з початком такого строку не раніше дати закінчення перших чотирьох тижнів пусконаладжувальних робіт без завантаження (холостих випробувань), якщо інше не передбачено Договором страхування. Якщо інше не передбачено Договором страхування, таке страхування не надається щодо обладнання, що було в ужитку (б/у обладнання).

7.13. Договором страхування також може бути передбачено страхування у **період післяпускових гарантійних зобов'язань** (страхування у гарантійний період, період технічного обслуговування) на строк, передбачений у Договорі страхування, але з початком такого строку не раніше дати приймання об'єкту будівництва або монтажу Замовником, що підтверджується документами, що оформлені належним чином.

7.14. При страхуванні післяпускових гарантійних зобов'язань (страхування у гарантійний період, період технічного обслуговування) страховим випадком, якщо інше не передбачено Договором страхування, є виникнення у Страхувальника додаткових витрат, обумовлених його обов'язком відшкодувати збиток, нанесений побудованому ним об'єкту будівництва або монтажу, що є наслідком одного з випадків, що зазначені нижче та прямо передбачені умовами Договору страхування, а саме:

7.14.1. втрата або пошкодження Застрахованого майна у ході робіт Страхувальника (або представників Вигодонабувача-Підрядника) з гарантійного обслуговування застрахованого об'єкта будівництва або монтажу на території страхування, та відповідальність за які несе Страхувальник (або Вигодонабувач-Підрядник) (**умова щодо страхування у період післяпускових гарантійних зобов'язань (візити) (003)**);

7.14.2. недоліків, допущених при проведенні будівельно-монтажних робіт, але виявлених у період післяпускових гарантійних зобов'язань. Ця умова діє разом з умовою, передбаченою п.7.14.1. цих Особливих умов (**умова щодо розширеного страхового захисту у період післяпускових гарантійних зобов'язань (004)**). З метою уникнення непорозумінь щодо тлумачення п.п. 7.14.1. – 7.14.2. цих Особливих умов не відноситься до втрати або пошкодження Застрахованого майна збитки внаслідок помилок або упущень при проектуванні, підготовці планів, специфікацій, неякісного виготовлення або дефекту матеріалу, лиття;

7.14.3. дефектів монтажу, помилок у проектуванні, плані або специфікації, дефектів матеріалу, лиття та (або) неякісного виробництва, виключаючи витрати Страхувальника на виправлення такого дефекту або недоліку, які виявлені до виникнення матеріального збитку, тобто до втрати або пошкодження Застрахованого майна (**201 умова щодо страхування у гарантійний період**). Зазначена умова, якщо її застосування передбачене Договором страхування, діє тільки щодо об'єктів монтажу. Відповідно до цього пункту Особливих умов Страховик не відшкодовує збитки внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна, що прямо або опосередковано сталися внаслідок пожежі, вибуху або стихійних явищ, а також будь-які витрати в зв'язку за зазначеними подіями.

7.15. Страховик визнає випадок за п.7.14. цих Особливих умов страховим тільки за умови, що завершені об'єкти будівництва та монтажу забезпечуються необхідною сировиною та матеріалами відповідно до діючих норм та правил. Не підлягає відшкодуванню за п.7.14. цих Особливих умов:

7.15.1. додаткові витрати, пов'язані зі втратою або пошкодженням паливо-мастильних матеріалів, охолоджуючих рідин та інших допоміжних матеріалів,

продукції, які виробляються або обробляються Застрахованим майном (машинами, обладнанням тощо);

7.15.2. додаткові витрати, пов'язані з виправленням дефектів у матеріалах та конструкціях, що використовувались Страхувальником та, які стали або можуть стати причиною втрати або пошкодження Застрахованого майна, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

7.15.3. додаткові витрати, пов'язані з будь-якими опосередкованими збитками, в тому числі упущена вигода, штрафи, пені;

7.15.4. витрати, яких зазнав Страхувальник у зв'язку з відшкодуванням шкоди, відповідальність за завдання якої виникає у Страхувальника за договором (договірна відповідальність).

8. Обов'язки та права Страхувальника.

8.1. На додаток до обов'язків Страхувальника, зазначених в п.9.3. Правил, Страхувальник зобов'язаний, якщо інше не передбачено Договором страхування:

8.1.1. перевіряти кожний предмет Застрахованого майна на предмет наявних пошкоджень Застрахованого майна та пакування відразу після його прибуття на будівельний майданчик (територію страхування);

8.1.2. протягом 5 (п'яти) робочих днів, якщо інше не обумовлено Договором страхування, письмово сповістити Страховика про зміну ступеню ризику та обставини, що впливають на збільшення ступеня ризику(п.п. 8.2.- 8.5. цих Особливих умов).

8.2. Зміною ступеню ризику та обставинами, що впливають на збільшення ступеня ризику, відповідно до цих Особливих умов вважається зміна будь-яких даних та (або) обставин, що вказані у заяві на страхування та Договорі страхування, якщо інше не передбачено ним.

8.3. Зміною ступеню ризику та обставинами, що впливають на збільшення ступеня ризику,, якщо інше не передбачено Договором страхування, також вважається відхилення від даних, що вказані в календарному графіку проведення будівельно-монтажних робіт та іншій документації, що є невід'ємною частиною Договору страхування та була надана Страховику при укладенні Договору страхування.

8.4. При цьому Договором страхування може бути передбачений строк, відхилення на який від графіку проведення будівельно-монтажних робіт буде вважатися зміною ступеню ризику. У такому разі Страховик не відшкодовує збитки, що сталися в під час відхилення від графіка проведення будівельно-монтажних робіт на більший період, ніж передбачений умовами Договору страхування, якщо інше не передбачено Сторонами шляхом укладення додаткової угоди або Договором страхування. (**«Особливі умови щодо графіка проведення будівельно-монтажних робіт (005)»**).

8.5. Зміною ступеню ризику та обставинами, що впливають на збільшення ступеня ризику, крім зазначених у п.п. 8.2. – 8.4. цих Особливих умов, слід вважати, якщо інше не передбачено Договором страхування:

8.5.1. заміна організації, яка проводить будівельно-монтажні роботи (підрядника, субпідрядника);

8.5.2. зміна строків проведення будівельно-монтажних робіт;

8.5.3. зміна умов охорони об'єкта, а також заходів протипожежної безпеки та захисту Застрахованого майна;

8.5.4. припинення (призупинення, анулювання) дії ліцензії особи, що проводить будівельно-монтажні роботи;

8.5.5. зміна технології проведення робіт, вибору будівельних матеріалів у

порівнянні з передбаченою проектом та (або) будівельними нормами та правилами;

8.5.6. перепроєктування та (або) додаткове проєктування;

8.5.7. часткове або повне припинення будівельно-монтажних робіт.

8.6. Права Страхувальника, що передбачені п.9.3. Правил можуть бути розширені, якщо Договором страхування прямо передбачена **спеціальна умова щодо помилок та упуцень**. Відповідно до цієї умови Страхувальник (Вигодонабувач), якщо інше не передбачено Договором страхування, не може бути позбавлений права на відшкодування за Договором страхування, якщо він припустився ненавмисної помилки або упуцнення, за умови, що Страхувальник (Вигодонабувач) після виявлення виправив таку помилку або упуцнення та повідомив про це Страховика не пізніше 3 (трьох) робочих днів. У разі навмисного введення в оману, подання недостовірної інформації Страхувальником (Вигодонабувачем), Сторони застосовують відповідні положення розділу Причини відмови у виплаті страхового відшкодування Правил та Договору страхування.

9. Порядок і умови виплати страхового відшкодування.

9.1. Страховик сплачує страхове відшкодування в межах страхової суми (встановлених лімітів відповідальності) та з вирахуванням встановленої Договором страхування франшизи, якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, відшкодуванню підлягають тільки реальні збитки, нанесені застрахованому об'єкту будівництва або монтажу та Застрахованому майну будівельного майданчика внаслідок настання страхового випадку.

9.3. Розмір збитку визначається, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

9.3.1. при знищенні або втраті Застрахованого майна – в розмірі його дійсної вартості на день настання страхового випадку, в межах страхової суми (ліміту відшкодування) за вирахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшого використання або реалізації. Страхувальник не має права відмовлятися від майна, що залишилося після страхового випадку, навіть якщо воно пошкоджено.

9.3.2. при пошкодженні майна – в розмірі витрат на його відновлення до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, в межах страхової суми (ліміту відшкодування);

9.3.3. при страхуванні додаткових витрат після настання страхового випадку – в розмірі фактично здійснених витрат на відновлення та в межах встановленої Договором страхування страхової суми (ліміту відшкодування).

9.4. Витрати на відновлення включають, якщо інше не передбачено Договором страхування:

9.4.1. витрати на матеріали, деталі та запасні частини, що необхідні для ремонту;

9.4.2. витрати на оплату робіт по відновленню пошкодженого майна, крім витрат на оплату понаднормових витрат, роботу у вихідні та святкові дні, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

9.4.3. витрати на транспортування матеріалів, вузлів та деталей до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт, якщо це передбачено Договором страхування, крім витрат на оплату термінового постачання, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

9.4.4. інші витрати, передбачені Договором страхування та необхідні для

відновлення Застрахованого майна до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку. До витрат на відновлення не відносяться, якщо інше не передбачено Договором страхування:

9.4.4.1. додаткові витрати, викликані конструктивними змінами або підвищенням якості Застрахованого майна;

9.4.4.2. витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний ремонт та обслуговування обладнання, а також інші витрати, що були проведені незалежно від страхового випадку;

9.4.4.3. витрати, що не враховувалися при визначенні страхової суми і не були включені до неї при укладенні Договору страхування;

9.4.4.4. вартість матеріалів, деталей, запасних частин, що були замінені, при можливості їх відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);

9.4.4.5. інші витрати, що перевищують межу необхідних.

9.5. Якщо це прямо передбачено в Договорі страхування, підлягають відшкодуванню:

9.5.1. додаткові витрати на оплату термінових робіт, ремонтних робіт, які провадяться у вихідні або святкові, неробочі дні, у нічний або у понаднормовий час;

9.5.2. додаткові витрати на оплату термінової доставки, в т.ч. авіап перевезень матеріалів, деталей та запасних частин;

9.5.3. інші витрати, передбачені Договором страхування.

9.6. Щодо Застрахованого майна, що постачається на будівельний/монтажний майданчик (територію страхування) діють такі умови:

9.6.1. Якщо в деклараціях про пакування майна не вказані ознаки втрати або пошкодження, та Застраховане майно залишається тимчасово упакованим, то будь-яка втрата або пошкодження, що будуть виявлені при розпакуванні, мають вважатися такими, що сталися під час перевезення, якщо не з'ясується, що така втрата або пошкодження сталися після прибуття Застрахованого майна (вантажу) на будівельний майданчик, якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.6.2. Якщо по результатах огляду виявлено, що Застраховане майно, яке прибуло після перевезення на будівельний майданчик, не запаковане, та на ньому є ознаки втрати або пошкодження, така втрата або пошкодження не відшкодовуються за Договором страхування в частині страхування будівельно-монтажних ризиків, якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.7. Якщо інше не передбачено Договором страхування, виплата страхового відшкодування здійснюється:

9.7.1. Для майна, зазначеного в п.п. 2.1.1. – 2.1.2. цих Особливих умов - без врахування зносу.

9.7.2. Для майна, зазначеного в п.п. 2.1.3. – 2.1.7. цих Особливих умов з врахуванням зносу знищеного, втраченого або пошкодженого майна, а також зносу його частин, вузлів, деталей і матеріалів, що підлягають заміні, розрахованого на дату настання страхового випадку. Рівень зносу визначається згідно з відповідними нормативними документами на дату настання страхового випадку або на підставі експертної оцінки.

9.8. Якщо Договором страхування передбачено **страхування помилок проектувальника (115) або страхування ризику виробника (200) або умову щодо виключення підвищення якості та поліпшень Застрахованого майна (страхування помилок проектування, дефектів матеріалів та дефектів виробництва (умовою 3/96)** та страховому відшкодуванню підлягають збитки, що виникають у зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна (об'єкта

будівництва або монтажу, частин будівель, машин або обладнання одного й того самого типу), заподіяних в результаті помилок у проєкті та (або) застосування дефектних матеріалів та (або) у результаті дефектів виробництва (крім помилок та недоліків при будівництві або монтажі) внаслідок однієї й тієї самої причини, то збитки відшкодовуються, якщо інше не передбачено Договором страхування, відповідно до шкали, що наведена нижче (якщо інше не передбачено Договором страхування), після вирахування з суми, що підлягає відшкодуванню, суми франшизи, вказаної у Договорі страхування, по кожному страховому випадку **(умова про серію послідовних збитків (114))**:

- 100% суми страхового відшкодування за першими двома страховими випадками;

- не більше 80% за третім страховим випадком;

- не більше 60% за четвертим страховим випадком;

- не більше ніж 50% по п'ятому страховому випадку;

- подальші збитки не відшкодовуються за Договором страхування.

9.9. У Договорі страхування може бути передбачено застосування **Спеціальної умови щодо авансової виплати страхового відшкодування**. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, якщо Страховик на підставі документів, що є в наявності, визнає випадок страховим та визнає суму збитку лише частково, у такому разі Страховик сплачує авансову виплату страхового відшкодування у відсотку, що передбачений умовами Договору страхування, від суми, яку Страховик визнає як належним чином підтверджену, та яка може бути відшкодована за Договором страхування при настанні страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.10. У Договорі страхування може бути передбачено застосування **Умови щодо рівного розподілу збитків між страхуванням будівельно-монтажних ризиків та страхуванням вантажів (Умова 50/50)**.

9.10.1. Якщо після проведення належного розслідування та експертизи неможливо визначити, коли виникла причина, що призвела до втрати або пошкодження Застрахованого майна (вантаж) (до або після прибуття та вивантаження Застрахованого майна на будівельний майданчик (територію страхування), то відповідно до цієї Умови Страховик відшкодовує 50% збитків внаслідок зазначеної втрати або пошкодження Застрахованого майна та при цьому вираховується 50% франшизи, встановленої для страхового ризику, вплив якого призвів до втрати або пошкодження Застрахованого майна.

9.10.2. Відшкодування здійснюється тільки за умови, що після прибуття Застрахованого майна (вантаж) на будівельний майданчик (територію страхування за Договором страхування), був проведений зовнішній огляд упакування Застрахованого майна (вантаж), та при цьому в зовнішньому огляді упакування не були зафіксовані ознаки втрати або пошкодження (якщо ж такі ознаки є, то втрата або пошкодження Застрахованого майна не відшкодовуються за Договором страхування на підставі цих Особливих умов), якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.11. Договором страхування може бути передбачена **умова щодо відмови від права на суброгацію**.

9.11.1. Відповідно до цієї умови, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик відмовляється від свого права на суброгацію щодо будь-якої Сторони за Договором страхування (Страховальника, Вигодонабувачів) або, якщо це прямо передбачено умовами Договору страхування, до третіх осіб, за виключенням тих випадків, коли право на суброгацію виникає до будь-якої

Сторони у зв'язку з умисним порушенням Договору страхування. У таких випадках Страховик може скористатись своїм правом, не приймаючи до уваги той факт, що Сторона, що вчинила умисне порушення є або була Стороною за Договором страхування (Страховальником або Вигодонабувачем).

10. Додаткові причини відмови у виплаті страхового відшкодування (вимоги щодо пожежної безпеки (112)).

10.1. На додаток до підстав, передбачених Розділом 14 Правил Страховик, якщо інше не передбачено Договором страхування, має право відмовити у виплаті страхового відшкодування шкоди, заподіяної Застрахованому майну внаслідок пожежі та (або) вибуху у випадку, якщо такий випадок стався в результаті або розмір збитку збільшився внаслідок того, що на момент настання страхового випадку:

10.1.1 не було забезпечено знаходження на будівельному майданчику справних засобів та обладнання пожежогасіння в достатній кількості, необхідній для робіт, що проводяться, та (або) такі засоби не знаходились в працездатному стані;

10.1.2 вогневі (гарячі) роботи не проводилися відповідно до відомчих або законодавчих вимог безпечного проведення вогневих робіт (вогневі роботи повинні проводитися тільки за наявності письмового дозволу, оформленого в установленому порядку (наряду-допуску), при якому до проведення робіт повинні допускатися особи, які пройшли спеціальну підготовку, мають кваліфікаційне посвідчення та талон із техніки пожежної безпеки, місця проведення робіт забезпечені засобами пожежогасіння, після закінчення робіт робоче місце та сусідні приміщення, поверхи, що знаходяться нижче (площадки) перевіряються та ін.);

10.1.3 не були встановлені протипожежні перегородки у відповідності з будівельними нормами та правилами пожежної безпеки;

10.1.4 нерегулярно прибиралося сміття;

10.1.5 горючі будівельні або монтажні матеріали зберігалися спільно, а не окремо у декількох складських спорудах, обладнаних згідно з вимогами пожежної безпеки та будівельними нормами;

10.1.6 легкозаймісті матеріали та всі легкозаймісті рідини й горючі гази не зберігалися окремо від об'єкта будівництва/монтажу та від будь-якої вогненебезпечної ділянки на відстані, що відповідає вимогам пожежної безпеки;

10.1.7 не був призначений відповідальний за протипожежну безпеку на будівельному майданчику;

10.1.8 не була встановлена надійна система пожежної сигналізації, а там, де це можливо, не підтримувався телефонний/радіо- та будь-який зв'язок з найближчою державною пожежною бригадою. Найближча пожежна бригада не знала та не була ознайомена з будівельним майданчиком;

10.1.9 не виконувався та регулярно (у строки, встановлені нормативними актами, в т.ч. внутрішніми нормативними актами Страховальника) не коригувався план пожежного захисту й план дій при пожежі на будівельному майданчику;

10.1.10 не забезпечувався вільний під'їзд до Застрахованого майна, місць відкритого зберігання будівельних матеріалів, конструкцій та обладнання, гідрантів;

10.1.11 працівники Страховальника та (або) осіб, що задіяні у реалізації Застрахованого проекту, не були навчені методам пожежогасіння та попередження пожежі або вибуху;

10.1.12 не було забезпечено огороження будівельного майданчика та контроль доступу до нього.

Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)

10.2. При цьому Договором страхування може бути передбачена максимальна сума відшкодування за одним місцем складування та (або) складському приміщенню.

11. Страхові тарифи.

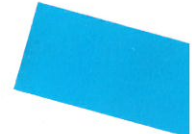
11.1. Річний страховий тариф по страхуванню будівельно-монтажних ризиків передбачений у діапазоні від 0,1 до 0,5 % страхової суми.

11.2. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до страхового тарифу, зазначеного у п.11.1. цих Особливих умов, можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п. 19.2. – 19.4. Правил.

Актурій



Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.



до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил та цих Особливих умов добровільного страхування майна фізичних осіб (надалі – Особливі умови) Страховик укладає Договори добровільного страхування майна фізичних осіб (надалі – Договір страхування) із Страхувальниками дієздатними фізичними особами. Договір страхування на зазначених умовах може бути укладено з юридичними особами, що уклали Договір страхування щодо страхування житлової нерухомості.

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування майна фізичних осіб, при цьому загальні питання такого страхування визначаються Правилами.

1.3. Для цілей цих Особливих умов застосовуються терміни у такому тлумаченні, якщо інше не передбачено Договором страхування:

Конструктивні елементи квартири – підлога, перекриття, стіни, стелі, капітальні перегородки, сходові марші (в разі якщо в квартирі більше ніж один поверх), конструкція балконів, лоджій, дахів.

Конструктивні елементи будинку – фундамент, капітальні зовнішні та внутрішні стіни, міжповерхові перекриття, підлога, стіни, стелі, капітальні перегородки, сходові марші, конструкція балконів, лоджій, функціональні вбудовані, прибудовані чи надбудовані елементи (цокольний поверх, підвал, льох, тераса, веранда, мансарда, гараж), конструкція даху, покрівля тощо.

Внутрішнє оздоблення (ремонт) – оздоблення стін, стель, підлог, внутрішнє покриття різними декоративними панелями, пластиковою або керамічною плиткою, некапітальні, в тому числі, рухомі перегородки у приміщеннях, покриття підлоги, встановлене сантехнічне обладнання (плити, раковини, ванни, душові кабінки, унітази, міні-сауни), водонагрівальні прилади (газові й електричні колонки, котли, бойлери, радіатори водяного опалення, сушарки для рушників тощо), стаціонарні кріплення для освітлювальних приладів та карнизів, плінтуси, внутрішні підвіконня, заповнення та фурнітура дверних, віконних отворів, балконів, лоджій, двері, в тому числі дверні замки та ручки, лиштви, елементи художнього оформлення підлоги, стін, стель, вбудованих шаф і антресолей, перенос яких неможливий без порушення їх функціональних можливостей, обладнання підвісних, натяжних стель (ліпних та інших) тощо.

Міні-сауна – спеціальна конструкція компактних розмірів і призначена спеціально для розміщення у приміщеннях житлового призначення.

Зовнішнє оздоблення (для будинків) – зовнішня штукатурка, покриття фарбами та (або) лаками, побілка, оббивка, облицювання плиткою, стіновими панелями тощо.

Інженерно-комунікаційні мережі та системи (комунікації) – встановлене з дотриманням технічних вимог вбудоване стаціонарне інженерне обладнання, перенос якого неможливий без пошкодження внутрішнього оздоблення приміщення: системи електро-,газо-, водо- та тепlopостачання, лічильники,

системи каналізації, централізовані системи очищення води, системи подачі та витяжки повітря, вентиляції та кондиціювання повітря, вбудовані системи попередження та гасіння пожежі, ліфти та ліфтове обладнання (при страхуванні приватних будинків), вмонтована система підігріву підлоги/стіни, також електрична проводка, електрофурнітура, електричні, телефонні та телевізійні кабелі, телекомунікаційні системи, що є невід'ємною частиною будівлі або споруди тощо.

2. Предмети страхування.

2.1. На підставі цих Особливих умов за Договором страхування може бути застраховано таке нерухоме та рухоме майно:

2.1.1. **квартира** – структурно відокремлене приміщення у багатоквартирному домі, що забезпечує можливість безпосереднього доступу до приміщень загального користування у такому будинку, має окремий вхід і складається з однієї або декількох кімнат, а також приміщень для побутового використання, що призначені для задоволення громадянами побутових та інших потреб, що пов'язані з їх проживанням у такому відокремленому приміщенні, якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.2. **житловий будинок** – зведена на відведених під забудову земельних ділянках споруда, що має фундамент, стіни і дах, а саме: житловий будинок, садовий будиночок, котедж, садиба, що складається з кімнат та приміщень допоміжного призначення, призначених для задоволення громадянами побутових та інших потреб, що пов'язані з їх проживанням (постійним або сезонним) у такій споруді, якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.3. **таунхаус** – житлова частина та приміщення малоповерхових житлових будинків з ізольованими входами, включаючи квартири та окремі кімнати, а також приміщення допоміжного призначення, призначені для задоволення потреб громадянами побутових та інших потреб, що пов'язані з проживанням у такому приміщенні, якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.4. **кімната** – частина квартир, житлових будинків, таунхаусів, призначена для використання як місця для проживання у ній, якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.5. **господарська споруда** – окремо побудована нежитлова будівля або споруда (в тому числі господарчі блоки, лазні, гаражі, сараї та інші будівлі, огорожа, паркан, колодязі, теплиці, літні кухні, спортивні, дитячі майданчики, погребі, тощо), якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.6. **елемент ландшафтного дизайну** – елемент ландшафтного дизайну (басейни, газони, доріжки, патіо, штучна водойма, підпірні стінки, огорожа, паркан, системи терас, системи поливу та освітлення, садова архітектура, облаштування дренажу та ін.), якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.7. **незавершене будівництво** – будівлі, що зводяться на земельній ділянці, призначеній для проведення будівництва у встановленому чинним законодавством порядку, що знаходяться на стадії незавершеного будівництва. Таке майно може бути застраховано, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, тільки, якщо будівля на дату укладення Договору страхування має фундамент, стіни, дах, дверні та віконні прийоми (якщо проект будівництва передбачає наявність вікон), наявний документ, що підтверджує право власності, якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.8. **земельна ділянка** – ділянка землі будь-якого призначення для ведення особистого селянського господарства, садівництва, будівництва тощо,

якщо інше не передбачено Договором страхування;

2.1.9. **домашнє рухоме майно** – рухоме майно, що знаходиться в житловому приміщенні, вказаному у Договорі страхування:

2.1.9.1. меблі;

2.1.9.2. побутова техніка: теле-, радіо-, аудіо- та відеотехніка, фото- і кіноапаратура, побутові електроприлади, електричні та газові плити, музичні інструменти, електронно-обчислювальна техніка та периферійні пристрої до неї, оргтехніка, а також приналежності до них (наушники, магнітні, цифрові та інші носії інформації, запчастини, витратні матеріали тощо);

2.1.9.3. елементи домашнього інтер'єру: килими, паласи, постільні приналежності, годинники, звичайний посуд, предмети з неметалевих металів і каменів, книги та інше майно;

2.1.10. інше рухоме та нерухоме майно, зазначене у Договорі страхування.

2.2. При страхування домашнього рухомого майна Договір страхування може бути укладений по відношенню до всього майна з переліку, що зазначений вище, або його окремих категорій і предметів.

2.3. Якщо інше не передбачено умовами Договором страхування, усе домашнє рухоме майно приймається на страхування за умови його обов'язкового опису, а також при наявності документів, що підтверджують їх наявність, унікальність, цінність, право власності на них.

2.4. Якщо інше прямо не передбачено умовами Договору страхування, не приймається на страхування таке майно:

2.4.1. будівлі, споруди, квартири, що визнані компетентними державними органами такими, що знаходяться у ветхому або аварійному стані;

2.4.2. майно, що розміщене на іншій території, ніж та, яка вказана у Договорі страхування;

2.4.3. особисті речі Страхувальника та членів його родини, що проживають разом із Страхувальником (одяг, взуття, білизна і т.п.),

2.4.4. готівка та цінне майно (валюта, ощадні книжки/пластикові картки, цінні папери тощо);

2.4.5. коштовне майно: вироби з дорогоцінних металів, дорогоцінних, напівкоштовних і кольорових каменів: ювелірні прикраси, дорогоцінні предмети для сервірування столу, письмове приладдя, хутро, колекції поштових марок, монет, інші колекції, картини, унікальні й антикварні предмети, художні вироби ручної роботи;

2.4.6. будь-яка зброя;

2.4.7. квартири, кімнати, таунхауси, будинки та інші споруди, що знаходяться в аварійному стані чи потребують проведення капітального ремонту;

2.4.8. квартири, кімнати, таунхауси, будинки та інші споруди, що не використовуються за призначенням;

2.4.9. предмети (обладнання), що закріплені на зовнішній стороні споруди чи балкону (антени, щогли, відкрита електропроводка, захисні козирки чи навіси тощо);

2.4.10. домашнє майно у поганому технічному стані, об'єкти, що підлягають знесенню – з моменту подання офіційної заяви або розпорядження влади, будівлі, конструктивні елементи й інженерні системи яких знаходяться в аварійному стані, а також майно, що знаходиться в них;

2.4.11. майно поза приміщеннями (будинку, квартири), що зазначені у Договорі страхування як місце знаходження застрахованого майна;

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

2.4.12. майно, що знаходиться у спільній власності мешканців багатоквартирних будинків та таунхаусів (наприклад, зовнішнє оздоблення, приміщення та зони спільного користування, сходові марші, ліфти і т.ін.);

2.4.13. майно придбане (чи виготовлене) з метою ведення підприємницької діяльності чи продажу, чи яке знаходиться на збереженні;

2.4.14. кімнатні рослини, тварини та птахи (домашні та сільськогосподарські);

2.4.15. сільськогосподарські культури, посіви, вуличні рослини, багаторічні насадження;

2.4.16. канали, криниці, комунікаційні лінії, інженерні системи, що не є власністю Страхувальника за законом;

2.4.17. теплиці;

2.4.18. бані та сауни, якщо вони становлять окрему споруду;

2.4.19. наземний транспорт (автомобілі, причеи, мотоцикли та ін.), мобільні котеджі, житлові причеи, самохідна та несамохідна будівельна, сільськогосподарська техніка, засоби водного транспорту, їх складові та приналежності, тощо;

2.4.20. отруйні, вибухові, токсичні матеріали та речовини;

2.4.21. банківські квитки, акції, грошові знаки, облігації та будь-які цінні папери, рукописи, креслення, негативи й слайди, предмети релігійного культу (крім колекцій), фотознімки;

2.4.22. аудіо- та відеокасети, дискети, компакт-диски, DVD – диски та інші носії інформації з записами та без них;

2.4.23. продукти харчування.

2.5. На підставі цих Особливих умов можуть бути застраховані конструктивні елементи вказаних у Договорі страхування будівель/приміщень, а також їх оздоблення та встановлене інженерне обладнання.

2.5.1. Якщо при страхуванні квартири, таунхаусу, житлового будинку, кімнати Договором страхування передбачено страхування без оздоблення, то вважається, що застраховані, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, конструктивні елементи такого нерухомого майна та інженерне обладнання.

2.5.2. Якщо при страхуванні квартири, таунхаусу, кімнати Договором страхування передбачено страхування з оздобленням, то вважається, що застраховані, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування конструктивні елементи такого нерухомого майна, інженерне обладнання та внутрішнє оздоблення.

2.5.3. Якщо при страхуванні житлового будинку Договором страхування передбачено страхування з оздобленням вважається, що застраховані, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, конструктивні елементи такого нерухомого майна, інженерне обладнання, внутрішнє та зовнішнє оздоблення.

3. Страхові випадки та страхові ризики.

3.1. Страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок пошкодження, знищення або втрати Застрахованого майна в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п. 4.2. Правил.

3.2. Договором страхування може бути передбачено страхування ризику пошкодження водою внаслідок вилливу води з акваріумів, водних матраців, басейнів та інших подібних систем, в результаті визначених у Договорі страхування страхових випадків або результаті аварії у системах

життєзабезпечення (в тому числі зливу та наливу води, систем біологічної фільтрації та регенерації), якщо вони під'єднані до системи водопостачання та(або) каналізації, системах зливу або наливу води та (або) фільтрації води (якщо інші умови страхування такого ризику не передбачено Договором страхування). При цьому збиток, завданий власне самій системі (акваріуму, матрацу тощо), не відшкодовується Страховиком, якщо інше не передбачено Договором страхування.

3.3. Майно може бути застраховане як від усіх, так і від окремих страхових ризиків (груп страхових ризиків), зазначених у Розділі 4 Правил та цих Особливих умовах.

3.4. У Договорі страхування може бути передбачено застосування Додаткових умов (при цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до зазначених нижче Додаткових умов), на підставі яких Страховик компенсує узгоджені з ним та документально підтверджені витрати Страхувальника, а саме:

3.4.1. необхідні та доцільні витрати Страхувальника на прибирання Застрахованого майна або приміщень та території, де знаходиться Застраховане майно від залишків втраченого або пошкодженого в результаті страхового випадку Застрахованого майна (наприклад, розчищення від уламків конструкцій, елементів оздоблення, частин обладнання тощо) (**витрати на прибирання та розчищення**). Зазначені витрати відшкодовуються Страховиком в межах ліміту 10% від загальної страхової суми за Договором страхування за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, якщо інший розмір ліміту не передбачений Договором страхування.

3.4.2. непередбачені необхідні та доцільні витрати Страхувальника на оренду житлового приміщення (будівлі), проживання у готелі (включаючи вартість додаткових послуг готелю та харчування) на період здійснення відновлювальних робіт щодо Застрахованого майна, якщо воно є непридатним для постійного проживання в результаті його втрати або пошкодження в результаті страхового випадку (**витрати на оренду**).

Житлове приміщення (будівля) вважається непридатним для постійного проживання, якщо пошкодження, завдані Застрахованому майну, становлять небезпеку для Страхувальника та членів його родини або у приміщенні (будівлі) неможливо забезпечити необхідні кліматичні та (або) санітарно-гігієнічні умови проживання.

Зазначені витрати відшкодовуються Страховиком в межах ліміту 10% від загальної страхової суми за Договором страхування, але за період не більше 3 (трьох), місяців за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, якщо інший розмір ліміту та періоду не передбачений Договором страхування.

Витрати на оренду житловий приміщень (будівель) відшкодовуються за умови, що відновлення Застрахованого майна здійснюється в відповідності до нормативних строків будівництва (ремонт) подібних об'єктів. Витрати на оренду в період затримки виконання будівельних та (або) ремонтних робіт з причин відсутності будівельних матеріалів, працівників для виконання робіт, недостатності коштів для оплати робіт підрядника і т.ін. Страховиком не відшкодовуються.

3.4.3. необхідні та доцільні витрати щодо заміни замків у дверях, що розташовані у Застрахованих приміщеннях (спорудах), що належать Страхувальнику, в зв'язку з втратою ключів та (або) поломкою замків у результаті крадіжки з незаконним проникненням, грабежу, розбою (**витрати на заміну**

замків у дверях).

Зазначені витрати відшкодовуються Страховиком в межах ліміту 10% від загальної страхової суми за Договором страхування за кожним страховим випадком та сукупно за Договором страхування, якщо інший розмір ліміту не передбачений Договором страхування.

3.4.4. необхідні та доцільні витрати на передчасне повернення Страхувальника з місця відпочинку, лікування, відрядження, роботи на підставі укладеного трудового договору або іншого цивільно-правового контракту (надалі у цій Додатковій умові – роботи) на територію страхування у зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна в результаті страхового випадку (**витрати на передчасне повернення**). Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, в рамках страхування витрат на передчасне повернення Страховик відшкодовує тільки транспортні витрати Страхувальника за таких умов:

- до строку закінчення відпочинку, лікування, відрядження, роботи залишилось не менше 10 (десяти) календарних днів (якщо інша кількість днів не передбачена Договором страхування);
- у зв'язку з страховим випадком Страхувальник мав приїхати з місця відпочинку, лікування, відрядження, роботи відстань більше 500 км (якщо інша відстань не передбачена Договором страхування);
- витрати на передчасне повернення з відрядження не відшкодовуються роботодавцем.

Розмір відшкодування щодо витрат на передчасне повернення виключає вартість будь-яких додаткових послуг та не може перевищувати:

- ринкової вартості авіаквитків на літак в економ-класі;
- ринкової вартості проїзду у залізничному транспорті в купе;
- вартості проїзду на автобусі.

4. Виключення та обмеження страхування.

4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

4.1.1. подій, визначених у п.п 5.1. – 5.4. цих Правил;

4.1.2. використанням Застрахованого майна не за призначенням, якщо таке використання стало причиною втрати або пошкодження Застрахованого майна;

4.1.3. порушенням Страхувальником (Вигодонабувачем) або членами родини Страхувальника (Вигодонабувача) правил зберігання легкозаймистих або горючих рідин та вибухових речовин, правил паління у приміщеннях, правил експлуатації газового обладнання, якщо такі порушення стали причиною втрати або пошкодження Застрахованого майна та/або збільшили розмір збитку, при цьому це виключення не застосовується щодо дій неповнолітніх дітей Страхувальника (Вигодонабувача) або дітей осіб, що з ним проживають;

4.1.4. помилок у проектуванні, будівництві, монтажі, неякісного виконання робіт, дефектів виробництва або дефектів (недоліків) матеріалів;

4.1.5. просідання та іншого руху ґрунту для нових будівель та споруд (новими визнаються будівлі та споруди, які були здані в експлуатацію після будівництва менше ніж за два роки до виявлення збитків внаслідок просідання та іншого руху ґрунту);

4.1.6. обвалу, зсуву та просідання ґрунту внаслідок промерзання та відтавання ґрунту, річкової та прибережної ерозії ґрунтів, пересихання або дренажування (осушення) ґрунту;

4.1.7. дією ґрунтових вод, якщо Договором страхування не передбачено страхування цього ризику;

4.1.8. механічної та будь-якої іншої внутрішньої поломки Застрахованого майна, якщо Договором страхування прямо не передбачено страхування цього ризику;

4.1.9. бою скла (вітрин, вітражів, скляних стін, віконного та дверного скла, віконних та дверних рам), якщо Договором страхування прямо не передбачено страхування цього ризику;

4.1.10. проведення будівельних, монтажних, ремонтних, вибухових робіт, робіт, пов'язаних із використанням корисного тепла (сушіння, копчення, зварювання, точіння та ін.), виймання ґрунту, засипання порожнин та проведення земляних робіт;

4.1.11. відключення електроенергії, опалення, газопостачання в результаті заборгованості Страхувальника за такими видами послуг або навмисного відключення постачальниками Страхувальника;

4.1.12. дій (або бездіяльності) орендарів, що користуються Застрахованим майном, або інших осіб, що використовують таке майно разом з ними, осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне), якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.1.13. погіршення споживчих властивостей майна під час його експлуатації;

4.1.14. дій Страхувальника (Вигодонабувача), осіб, які користуються Застрахованим майном на правах оренди (найму, лізингу та подібне) та (або) членів їх родин, що знаходились в стані наркотичного, токсичного чи алкогольного сп'яніння;

4.1.15. зносу окремих частин, технічного браку чи перевищення терміну експлуатації майна;

4.1.16. проведення робіт з виготовлення вибухових речовин та пристроїв чи проведення хімічних і фізичних дослідів, при цьому це виключення не застосовується щодо дій неповнолітніх дітей Страхувальника або дітей осіб, що з ним проживають.

4.2. При страхуванні земельної ділянки, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, виключаються будь-які витрати на розчистку та дезактивацію забруднюючих речовин, витрати на відновлення трав'яного покрову, підсадку дерев та рослин, відновлення родючого шару ґрунту.

4.3. Страховик не приймає до розгляду випадки та не сплачує страхове відшкодування у разі, якщо вони сталися у період відсутності Страхувальника понад 30 (тридцять) календарних днів, якщо інше прямо не передбачено умовами Договору страхування, та (або) страхування у такий період письмово не було узгоджене із Страховиком.

4.4. При укладенні Договору страхування можуть передбачатись додатково інші особливі виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать чинному законодавству, цим Особливим умовам та Правилам.

4.5. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п.4.1.– 4.3. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

5. Права та обов'язки Сторін.

5.1. На додаток до обов'язків, зазначених у п.9.3. Правил, **Страхувальник зобов'язаний**, якщо інше не передбачено Договором страхування:

5.1.1. використовувати Застраховане майно за призначенням, з дотриманням правил експлуатації, норм та правил щодо використання газового обладнання, зберігання легкозаймистих та вибухонебезпечних речовин, паління

у застрахованих приміщеннях або приміщеннях, де знаходиться застраховане майно.

6. Дії Страхувальника, Страховика у разі настання страхового випадку.

6.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при настанні події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник повинен вчинити такі дії:

6.1.1. якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту, коли Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, повідомити Страховика про таку подію, що сталася, за телефонами Страховика (якщо інший спосіб не передбачено Договором страхування), що зазначені в Договорі страхування;

6.1.2. протягом 48 (сорока восьми) годин, якщо інше не встановлено в Договорі страхування, з моменту як Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, особисто або надіслати факсом, поштовим зв'язком або телеграфом (якщо інший спосіб не передбачено Договором страхування) Страховику письмове підтвердження повідомлення про настання події, що має ознаки страхового випадку;

6.1.3. якомога швидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту як Страхувальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, якщо інше не передбачено Договором страхування, повідомити компетентні органи (залежно від характеру події – відомчі служби, органи пожежної охорони, аварійні служби газу, органи внутрішніх справ, пожежної охорони, аварійні служби та ін.), вимагати від них оформлення та надання документів щодо встановлення факту, причин та наслідків події, яка сталася наприклад, звернутись у:

6.1.3.1. при пожежі, ударі блискавки – пожежну службу чи державну службу з надзвичайних ситуацій. Якщо пожежа відбулася внаслідок підпалу, додатково повідомити в органи внутрішніх справ;

6.1.3.2. при настанні стихійного лиха – територіальну гідрометеорологічну службу або державну службу з надзвичайних ситуацій, житлово-експлуатаційне управління (або об'єднання співвласників багатопверхового будинку (надалі – ОСББ), інші подібні організації), що здійснює технічне обслуговування будівлі, споруди, даху та перекриттів (наприклад, у разі затоплення через опади, пошкодження через град, бурю тощо), а при їхній відсутності – виконавчі органи місцевої адміністрації;

6.1.3.3. при пошкодженні водою – житлово-експлуатаційне управління (або ОСББ, інші подібні організації), що здійснює технічне обслуговування систем водопостачання, опалення, каналізації та аналогічних систем;

6.1.3.4. при настанні вибуху побутового газу, що використовується для побутових цілей – державну газову службу, державну службу з надзвичайних ситуацій, житлово-експлуатаційне управління (або ОСББ, інші подібні організації);

6.1.3.5. при протиправних діях третіх осіб (крадіжці, грабежу, розбою) – органи внутрішніх справ;

6.1.3.6. при наїзді на застраховане майно транспортних засобів – органи МВС або інші компетентні органи;

6.1.3.7. при падінні на Застраховане майно під впливом сили тяжіння предметів або їх частин, таких як дерев, гілок, стовпів – державну службу надзвичайних ситуацій та ін.

6.1.4. зберігати вигляд, стан і розташування пошкодженого майна (залишків майна) до їх огляду представником Страховика, а також записи і документи, майно, нерухомість тощо, що будь-яким чином пов'язані із подією, що має ознаки страхового випадку, і не починати будь-яких ремонтних, відновлювальних робіт або робіт по утилізації залишків майна та (або) розчищенню території, за

винятком випадків, пов'язаних із необхідністю проведення аварійно-рятувальних робіт, виконання наказів і розпоряджень органів державної влади, вживання запобіжних заходів по рятуванню Застрахованого майна та зменшенню обсягів збитків, за умови попереднього узгодження зазначених дій із Страховиком;

6.1.5. вжити усіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, запитувати у Страховика інструкції щодо своїх подальших дій і діяти відповідно до отриманих інструкцій;

6.1.6. надати представнику Страховика можливість безперешкодно проводити огляд, обстеження пошкодженого майна або його залишків, розслідувати причини і обставини події, яка сталась;

6.1.7. без письмової згоди Страховика не підписувати документи, що стосуються події, та які тягнуть його (Страхувальника) майнову відповідальність чи унеможливають притягнення до відповідальності інших осіб. Така згода або відмова повинна бути надана Страховиком протягом 5 (п'яти) робочих днів після отримання ним повідомлення Страхувальника про настання події, що має ознаки страхового випадку;

6.1.8. на вимогу Страховика надати йому право на одержання записів, документації та іншої інформації, пов'язаної із подією, що має ознаки страхового випадку;

6.1.9. вчинити необхідні дії для реалізації права вимоги до винних у заподіянні збитків осіб та передати Страховику всі документи та повноваження для реалізації цього права Страховиком;

6.2. У разі отримання від Страхувальника повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, Страховик вчиняє наступні дії:

6.2.1. протягом 48 (сорока восьми) годин з моменту отримання від Страхувальника повідомлення, якщо інше не передбачено Договором страхування, направляє на місце події уповноваженого представника Страховика, який у присутності Страхувальника проводить огляд пошкодженого майна або його залишків і складає Акт огляду місця події;

Якщо наслідки події, що сталася, необхідно негайно ліквідувати, Акт огляду місця події може бути складений комісією за участю представників відповідних компетентних органів і негайно надісланий Страховику разом з детальними фотографічними знімками.

7. Порядок визначення розміру збитку та страхового відшкодування.

7.1. Варіант страхування "А" (питома вага елементів).

7.1.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні за Варіантом А розмір прямого збитку визначається:

7.1.1.1. у випадку втрати або знищення Застрахованого майна (всього або окремої одиниці Застрахованого майна) в розмірі страхової суми, але не вище дійсної вартості Застрахованого майна на момент настання випадку, що має ознаки страхового, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

Під втратою або знищенням нерухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під втратою або знищенням рухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

7.1.1.2. у випадку часткового пошкодження:

7.1.1.2.1.нерухомого Застрахованого майна у розмірі витрат на ремонтно-відновлювальні роботи відповідно до встановленого Страховиком порядку оцінки величини збитку, а саме:

7.1.1.2.1.1. щодо **квартир, таунхаусів, кімнат** – в межах відсоткового відношення (питомої ваги) вартості ушкоджених окремих частин (конструктивних елементів) квартири до страхової суми (Таблиця 2);

Таблиця 2

№	Конструктивний елемент квартири	Питома вага, %
1	Підлога	15
2	Стеля	15
3	Стіни	30
4	Вікна, двері	10
5	Внутрішнє оздоблення	20
6	Інженерне обладнання	10

7.1.1.2.1.2. щодо **внутрішнього оздоблення квартир, таунхаусів, кімнат** – в межах відсоткового відношення (питомої ваги) вартості ушкоджених елементів внутрішнього оздоблення квартири до страхової суми зі страхування внутрішнього оздоблення (Таблиця 3).

Таблиця 3

№	Елементи оздоблення	Питома вага, %
1	Підлоги	35
2	Стелі	15
3	Стін	30
4	Вікон, дверей	20

7.1.1.2.1.3. щодо **житлових будинків** – в межах відсоткового відношення (питомої ваги) вартості ушкоджених окремих частин (конструктивних елементів) будинку до страхової суми (Таблиця 4).

Таблиця 4

№	Конструктивний елемент будинку	Питома вага, %
1	Фундамент	8
2	Капітальні стіни	23
3	Поли, перекриття	21
4	Дах, покрівля	3
5	Вікна, двері	9
6	Внутрішнє та зовнішнє оздоблення	19
7	Інженерне обладнання	10
8	Інше	7

7.1.1.2.1.4. щодо **внутрішнього та зовнішнього оздоблення житлового будинку** – в межах відсоткового відношення (питомої ваги) вартості ушкоджених елементів внутрішнього оздоблення будівель до страхової суми зі страхування внутрішнього та зовнішнього оздоблення (Таблиця 5).

Таблиця 5

№	Елементи оздоблення	Питома вага, %
1	Підлоги	27
2	Стелі	15
3	Стін	23

4	Вікон, дверей	15
5	Зовнішнє оздоблення (фасад)	20

7.1.1.2.2. у випадку часткового пошкодження рухомого Застрахованого майна у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних і інших документів з вирахуванням зносу та врахуванням технічно-експлуатаційного стану Застрахованого майна на день настання страхового випадку. Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, містять у собі витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням випадку, що мав ознаки страхового випадку, а саме:

7.1.1.2.2.1. вартість матеріалів;

7.1.1.2.2.2. витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;

7.1.1.2.2.3. витрати на оплату робочої сили.

7.2. Варіант страхування "Б" (дійсна вартість).

7.2.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні за Варіантом Б розмір прямого збитку визначається:

7.2.1.1. у випадку втрати або знищення Застрахованого майна (всього або окремої одиниці Застрахованого майна) в розмірі страхової суми, але не вище дійсної вартості Застрахованого майна на момент настання випадку, що має ознаки страхового, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

Під втратою або знищенням нерухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під втратою або знищенням рухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.2.1.2. у випадку часткового пошкодження Застрахованого майна у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних і інших документів з вирахуванням зносу та врахуванням технічно-експлуатаційного стану Застрахованого майна на день настання страхового випадку.

7.2.2. Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, містять у собі витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням випадку, що мав ознаки страхового випадку, а саме:

7.2.2.1. вартість матеріалів;

7.2.2.2. витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;

7.2.2.3. витрати на оплату робочої сили.

7.3. Варіант страхування "В" (ринкова або оціночна вартість).

7.3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні за Варіантом В розмір прямого збитку визначається:

7.3.1.1. у випадку втрати або знищення Застрахованого майна (всього або окремої одиниці Застрахованого майна) в розмірі страхової суми, але не вище ринкової (або оціночної, в залежності яка вартість указана у Договорі страхування) вартості Застрахованого майна на момент настання випадку, що має ознаки страхового, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

Під втратою або знищенням нерухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує страхову суму або дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під втратою або знищенням рухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.3.1.2. у випадку часткового пошкодження Застрахованого майна у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних і інших документів з вирахуванням зносу та врахуванням технічно-експлуатаційного стану Застрахованого майна на день настання страхового випадку.

7.3.2. Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, містять у собі витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням випадку, що мав ознаки страхового випадку, а саме:

7.3.2.1. вартість матеріалів;

7.3.2.2. витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;

7.3.2.3. витрати на оплату робочої сили.

7.4. Варіант страхування "Г" (відновлювальна вартість).

7.4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні за Варіантом Г розмір прямого збитку визначається:

7.4.1.1. у випадку втрати або знищення Застрахованого майна (всього або окремої одиниці Застрахованого майна) в розмірі страхової суми, але для нерухомого Застрахованого майна – не вище нової відновлювальної вартості, а для рухомого Застрахованого майна – дійсної вартості, на момент настання випадку, що має ознаки страхового, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

Під втратою або знищенням нерухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під втратою або знищенням рухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.4.1.2. у випадку часткового пошкодження Застрахованого майна у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків,

кошторисів, накладних і інших документів, при цьому знос та технічно-експлуатаційний стан Застрахованого майна не враховується.

7.4.2. Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, містять у собі витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна, а саме:

7.4.2.1. вартість матеріалів;

7.4.2.2. витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;

7.4.2.3. витрати на оплату робочої сили.

7.5. Варіант страхування "Д" (вартість одного квадратного метра).

7.5.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні за Варіантом Д розмір прямого збитку визначається:

7.5.1.1. у випадку втрати або знищення Застрахованого майна (всього або окремої одиниці Застрахованого майна) в розмірі страхової суми, але не вище дійсної вартості Застрахованого майна на момент настання випадку, що має ознаки страхового, за вирахуванням залишків Застрахованого майна, що мають вартість та придатні для реалізації або використання.

Під втратою або знищенням нерухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно у встановленому порядку буде визнане непридатним для проживання та таким, що не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Під втратою або знищенням рухомого Застрахованого майна слід розуміти стан, при якому воно не підлягає відновленню або ремонту, та (або) вартість витрат на відновлення перевищує дійсну вартість Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.5.1.2. у випадку часткового пошкодження:

7.5.1.2.1. нерухомого Застрахованого майна у розмірі витрат на ремонтно-відновлювальні роботи відповідно до встановленого Страховиком порядку оцінки величини збитку, а саме розмір збитку розраховується як добуток обсягу (площі) пошкодження нерухомого Застрахованого майна (в метричному вимірі – у метрах квадратних) та вартості пошкодженої одиниці площі (вартості 1 кв метру), що зазначається у заяві на страхування або Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.5.1.2.2. у випадку часткового пошкодження рухомого Застрахованого майна у розмірі проведених необхідних та доцільних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи на підставі наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) оплачених рахунків, кошторисів, накладних і інших документів з вирахуванням зносу та врахуванням технічно-експлуатаційного стану Застрахованого майна на день настання страхового випадку. Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи, на підставі яких проводиться розрахунок страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором страхування, містять у собі витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням випадку, що мав ознаки страхового випадку, а саме:

7.5.1.2.2.1. вартість матеріалів;

7.5.1.2.2.2. витрати по доставці матеріалів до місця ремонту;

7.5.1.2.2.3. витрати на оплату робочої сили.

7.6. У всьому іншому при страхуванні за цими Особливими умовами Сторони керуються умовами розділу 12 Правил.

8. Річні страхові тарифи при страхуванні майна фізичних осіб

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

9. Річні страхові тарифи

Таблиця 6

**9.1. РІЧНІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ПРИ ДОБРОВІЛЬНОМУ СТРАХУВАННІ
МАЙНА ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

Страхові ризики (групи ризиків)/ Групи майна	Квартира/гаунхаус/к імната без внутрішнього оздоблення	Житловий будинок без внутрішнього оздоблення	Внутрішнє оздоблення	Домашнє майно	Скло, вітражі, т.п.	Земельні ділянки	Господарчі будівлі та споруди	Об'єкти незавершеного житлового будівництва	Інше майно
1. Вогневі ризики: пожежа, в т.ч. підпал, вибух, удар блискавки.	0,08	0,10	0,15	0,12	0,05	0,01	0,16	0,15	0,11
2. Стихійні лиха: злива, шторм, ураган, буря, смерч, шквал, град, обвал скельної породи, каменепад, тиск снігового покриву, землетрус, повінь, паводок, водопілля, селевий потік, обвал, зсув, просідання ґрунту, падіння на Застраховане майно метеоритів та інші стихійні лиха, передбачені умовами Договору страхування	0,015	0,05	0,05	0,02	0	0,04	0,08	0,15	0,05
3. Падіння літаючих апаратів.	0,005	0,005	0,005	0,01	0	0,005	0,005	0,005	0,01
4. Протиправні дії третіх осіб: вандалізм, крадіжка зі зломом, грабіж, розбій.	0,005	0,007	0,01	0,16	0,15	0	0,04	0,1	0,11
5. Пошкодження водою: виливання води із комунальних систем, проникнення води чи інших рідин із сусідніх приміщень, спрацьовування систем пожежогасіння, замерзання комунальних систем, виливання води із акваріумів, водних матраців та ін.. аналогічних пристроїв.	0,04	0,02	0,18	0,32	0	0	0,02	0,15	0,25
6. Наїзд на Застраховане майно наземних транспортних засобів.	0,005	0,01	0,005	0,01	0	0	0,02	0,005	0,015
7. Бій скла	0	0	0	0	0,2	0	0	0,1	0,11
9. Падіння предметів, напад тварин	0,015	0,02	0,005	0,01	0	0	0,02	0,1	0,15
10. Механічний вплив	0,13	0,08	0,18	0,25	0,07	0,1	0,18	0,17	0,13

9.2. В окремих випадках можливе використання Страховиком підвищуючих коефіцієнтів до страхових тарифів в розмірі від 1 до 7. При мінімальному ризику, а також за особливих обставин, що передбачені цими Правилами, можливе

Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)

використання понижуючих коефіцієнтів до страхових тарифів в розмірі від 0,99 до 0,15, що застосовуються послідовно.

9.3. Конкретний розмір страхового тарифу (брутто-тариф) визначається в договорі страхування за згодою сторін та складається з нетто-тарифу та навантаження.

9.4. Величина навантаження до нетто-тарифу, що застосовується під час визначення ціни страхового тарифу, має становити 45 відсотків.

9.5. Розмір брутто-тарифа залежить від розміру нетто-тарифу (з урахуванням понижуючих або підвищуючих коефіцієнтів) та навантаження, і розраховується за формулою:

$$TB = TN / (1-f), \text{ в якій:}$$

TB – брутто-тариф,

TN – нетто-тариф,

f – загальне навантаження у відповідності до пункту 9.5.

9.6. Страховий платіж обчислюється шляхом множення встановленої за Договором страхування страхової суми на ставку страхового тарифу, визначеного згідно з пунктом 9.3. Правил, та зазначається у Договорі страхування.

Актуарій



Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ (ГОТІВКИ ТОЩО) У СЕЙФАХ, КАСАХ, БАНКОМАТАХ, БАНКІВСЬКИХ СХОВИЩАХ

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування цінностей (готівки тощо) (надалі – Особливі умови) у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах (надалі – Застраховане майно) укладаються Договори страхування цінностей (готівки тощо) у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах (надалі – Договори страхування) із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування цінностей (готівки тощо) у сейфах, касах, банкоматах, банківських сховищах. Загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. Для цілей цих Особливих умов застосовуються терміни у такому тлумаченні, якщо інше не передбачено Договором страхування:

Цінності – готівка (казначейські квитки, банкноти, монети) у національній або іноземній валюті, цінні папери (акції, облигації, векселі та ін.), коштовні метали у злитках та інші цінності, передбачені Договором страхування, що знаходяться в сейфах, касах, банкоматах або банківських сховищах.

Каса – це ізольоване приміщення, призначене для прийому, видачі і тимчасового зберігання готівки й обладнане відповідно до вимог Національного банку України (надалі – НБУ).

Банкомат або **АТМ** – це електронний програмно-технічний комплекс з вмонтованою спеціалізованою електронно-обчислювальною машиною, призначений для здійснення автоматизованих операцій прийому-видачі наявних грошових коштів, зокрема з використанням платіжних карток, передачі розпоряджень банку про перерахування грошових коштів з банківського рахунку клієнта та виконання інших операцій: оплати товарів, послуг; для автоматизованого складання документів, що підтверджують відповідні операції (видача паперових касових чеків та ін.).

Депозитарій – Національний депозитарій України або будь-який інший депозитарій, який виконує свою діяльність щодо зберігання та обліку цінних паперів у відповідності до чинного законодавства.

Банківське сховище – це ізольоване приміщення в банках, спеціально призначене для довготривалого зберігання готівки та (або) цінностей у великих обсягах, система захисту якого відповідає вимогам, що пред'являються до об'єктів такого роду чинним законодавством, зокрема Національним банком України.

2. Порядок укладення Договору страхування.

2.1. Додатково до умов Розділу 8 Правил при укладенні Договору страхування, якщо Сторони не дійшли згоди щодо іншого, Страхувальник надає:

2.1.1. перелік адрес (місць дії Договору страхування) із зазначенням страхової суми за кожним та інформацією щодо ступеню захисту сейфів, кас, банкоматів, сховищ (в залежності від того, де зберігаються цінності), їх фактичного розташування та наявних засобів захисту у них.

3. Територія страхування.

3.1. Відшкодуванню підлягають збитки, заподіяні Страхувальнику в період знаходження застрахованих цінностей у касі, сейфі або банківському сховищі Страхувальника на території страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4. Порядок визначення страхової суми.

4.1. Страхова сума встановлюється за згодою Сторін.

4.2. Розмір страхової суми встановлюється в розмірі дійсної вартості Застрахованого майна.

4.3. Дійсною вартістю Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування, для цілей страхування за цими Особливими умовами є:

4.3.1. для готівки – номінальна вартість, а також при операціях з іноземною валютою, вартість іноземної валюти за курсом Національного банку України на дату укладення Договору страхування;

4.3.2. для цінних паперів та інших цінностей – вартість цінних паперів на час закінчення торгів на біржі, на якій вони котируються, на дату, що передує даті укладення Договору страхування (якщо такі цінні папери котируються на біржі), або за балансовою вартістю (якщо вони не котируються на біржі) або за номінальною вартістю (для державних цінних паперів), з врахуванням витрат на відновлення або виготовлення цінних паперів.

4.3.3. для коштовних металів – вартість, що визначена відповідно до чинного законодавства України.

5. Страхові випадки та страхові ризики.

5.1. Страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок пошкодження, знищення або втрати Застрахованого майна в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п. 4.2. Правил.

5.2. Майно може бути застраховане як від усіх, так і від окремих страхових ризиків (груп страхових ризиків), зазначених у Розділі 4 Правил.

6. Виключення та обмеження страхування.

6.1. Ці Особливі умови страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування, **не поширюються на:**

6.1.1. перевезення або транспортування готівки й інших цінностей;

6.1.2. наявні гроші та інші цінності, щодо яких у Страхувальника відсутній майновий інтерес;

6.1.3. банкноти, що втратили ознаки платоспроможності, та інші цінності, щодо яких втрачено можливість використання, не в результаті страхового випадку;

6.1.4. цінності, що знаходяться поза касою, сейфом, сховищем, банкоматом;

6.1.5. матеріальну відповідальність касира, пов'язану з помилками при видачі або прийнятті цінностей;

6.1.6. зникнення (нестачу) цінностей без слідів (ознак) страхового випадку;

6.1.7. цінні папери Страхувальника, що зберігаються в Депозитарії;

6.1.8. цінності, що знаходяться в орендованих третіми особами сейфових депозитних скриньках;

6.1.9. на збитки Страхувальника, якщо виявиться, що застраховані цінності є фальшивими або підробленими.

6.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, **не підлягають відшкодуванню збитки**, що сталися внаслідок:

6.2.1. подій, визначених у п.п. 5.1. - 5.5. цих Правил;

6.2.2. крадіжки, грабежу, розбою при завантаженні/вийманні готівки та

цінностей до або з місця зберігання або в ході їх перевезення;

6.2.3. підробки цінностей або будь-якої іншої зміни у незаконний спосіб;

6.2.4. таємного зникнення, нестачі цінностей або їх розкрадання працівниками Страхувальника;

6.2.5. шахрайських дій персоналу Страхувальника;

6.2.6. порушення порядку ведення касових операцій, що встановлені відповідними інструкціями Національного банку України;

6.2.7. порушення вимог щодо технічного стану, організації охорони приміщень та місць зберігання цінностей відповідно до відповідних положень та правил, затверджених Національним банком України;

6.2.8. дії продуктів горіння та заходів пожежогасіння, якщо пожежа виникла за межами території страхування (місця дії Договору страхування);

6.2.9. короткого замикання, впливу електроенергії всередині банкомату.

6.3. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п.б.1. – 6.2. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

7. Права та обов'язки Сторін.

7.1. На додаток до обов'язків, зазначених у п.9.3. Правил, **Страхувальник зобов'язаний**, якщо інше не передбачено Договором страхування:

7.1.1. оформляти касові операції відповідно до вимог чинного законодавства, в тому числі встановлених Національним банком України;

7.1.2. вказувати в Заяві на страхування або Договорі страхування тип і ступінь безпеки сховищ та місць зберігання цінностей;

7.1.3. дотримуватись вимог щодо забезпечення збереження майна, виконувати передбачені законами, нормативними актами або Договором страхування правила охорони майна та зберігання цінностей;

7.1.4. у неробочий час забезпечувати замикання і пломбування застрахованих приміщень і сховищ, а в місцях схову цінностей вживати всі необхідні заходи щодо забезпечення ступеня безпеки, передбаченої для таких місць відповідними нормативними актами;

7.1.5. робити усе можливе для усунення обставин, що підвищують ступінь ризику;

7.1.6. слідувати рекомендаціям Страховика щодо забезпечення додаткових заходів безпеки.

8. Зміна ступеню ризику.

8.1. На додаток до положень цих Правил при страхуванні цінностей, якщо інше не передбачено Договором страхування, **підвищенням ступеня ризику вважається**:

8.1.2. переміщення в менш надійні сховища, ніж передбачені чинним законодавством та відомчими нормами та правилами або зниження ступеня надійності місць зберігання;

8.1.3. ремонт або переобладнання застрахованих будинків і приміщень, а також ремонт будинків і споруд, що безпосередньо прилягають до застрахованих, або встановлення на таких будинках риштування або підйомників;

8.1.4. звільнення на тривалий строк (понад 60 днів) приміщень, що безпосередньо (зверху, знизу або поряд) прилягають до застрахованого приміщення, якщо Страхувальник про це знав або мав би знати;

8.1.5. припинення господарської діяльності Страхувальника внаслідок відкликання або анулювання ліцензії;

8.1.6. незастосування Страхувальником заходів щодо негайної заміни замків та будь-яких інших систем захисту в застрахованих приміщеннях і

сховищах на рівноцінні у випадку, якщо ключі до таких замків втрачені або системи захисту вийшли з ладу.

9. Дії Страхувальника при настанні страхового випадку.

9.1. Додатково до умов, передбачених Розділом 10 Правил, Страхувальник у разі настання випадку, що має ознаки страхового, має:

9.2. вжити заходи щодо охорони каси, сховища, банкомату (у випадку крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, інших протиправних дій третіх осіб тощо) та (або) рятування майна;

9.3. після отримання дозволу відповідних органів зробити перевірку наявності коштів та інших цінностей до початку касових операцій та відновлення діяльності, склавши акт у формі, передбаченій відповідними відомчими нормами та правилами.

10. Перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків. При настанні події, яка має ознаки страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування, додатково до умов Розділу 11 Правил Страхувальником надаються Страховику **такі документи:**

10.1. внутрішній Акт банку про випадок (з печаткою банку);

10.2. фінансові документи, що підтверджують вартість пошкодженого, знищеного або втраченого майна на момент настання страхового випадку, його рух, фактичну наявність у місці страхування на момент настання страхового випадку (бухгалтерські довідки, маршрутні листи інкасації, витяг з процесінгового центру Страхувальника про рух грошових коштів по банкомату та інші документи, що підтверджують рух цінностей, їх вартість та наявність у місці страхування на момент настання страхового випадку та ін.).

11. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування. Додатково до умов Розділу 12 цих Правил розмір прямих збитків за кожним страховим випадком визначається Страховиком таким чином, якщо інше не передбачено Договором страхування:

11.1.1 при страхуванні готівкових коштів (національної або іноземної валюти):

11.1.1.1. при повній втраті, знищенні – в розмірі витрат на оцінку неможливості їх обміну та за номіналом на основі завіреної виписки з касової книги в межах страхової суми та (або) лімітів відшкодування за Договором страхування;

11.1.1.2. у випадку часткового пошкодження в межах страхової суми (на підставі експертного висновку розрахунково-касового центру Національного банку України про придатність готівкових коштів для їх подальшого використання) з вирахуванням номінальної вартості банкнот, придатних до обороту, і компенсації, отриманої за здані пошкоджені та ідентифіковані банкноти та розміру витрат на оцінку неможливості їх обміну та (або) у розмірі комісії щодо обміну або вивезення у відношенні випадків з іноземною валютою. У випадках, коли експерт сховища НБУ виносить висновок про неможливість обміну пошкоджених грошових знаків, страхове відшкодування виплачується як у випадку їхнього повного знищення;

11.1.2 по державних цінних паперах, що не котируються, – в розмірі їхньої номінальної вартості або у розмірі витрат на відновлення, заміну цінних паперів, якщо їх можливо відновити або замінити;

11.1.3 по цінних паперах підприємств, що не котируються, – в розмірі їх балансової вартості або у розмірі витрат на відновлення, заміну цінних паперів, якщо їх можливо відновити або замінити;

11.1.4 по інших цінних паперах, що котируються на біржі або спеціальних

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

аукціонах, котирування яких регулярно публікуються, – в розмірі їхньої середньоринкової вартості (середнього значення між ціною купівлі та продажу) на день настання страхового випадку або у розмірі витрат на відновлення, заміну цінних паперів, якщо їх можливо відновити або замінити;

11.1.5 по коштовних металах та інших цінностях – у розмірі вартості, що визначається відповідно до чинного законодавства й відповідних інструкцій та постанов або експертної оцінки.

12. Страхові тарифи.

12.1. Річний страховий тариф по страхуванню майна, передбаченого цими Особливими умовами, вказаний у таблиці 1 Розділу 19 Правил.

12.2. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до страхового тарифу можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п.п. 19.2. – 19.4. Правил.

до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА ПРЕДМЕТІВ МИСТЕЦТВА

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування культурних цінностей та предметів мистецтва (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування культурних цінностей та предметів мистецтва (надалі – Договори страхування) із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування культурних цінностей та предметів мистецтва, загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. Відповідно до цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, предметом страхування (надалі також – Застраховане майно) є культурні цінності та предмети мистецтва, а саме:

1.3.1. Вироби із коштовних металів, коштовного або напівкоштовного кольорового каміння:

1.3.1.1. ювелірні вироби;

1.3.1.2. інші предмети, що підпадають під цю групу та є колекційними предметам мистецтва або виставковими експонатами.

1.3.2. Предмети образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва:

1.3.2.1. картини, репродукції, гравюри, малюнки;

1.3.2.2. скульптури, статуетки, фігурки, декоративні вази, панно, підсвічники, що вироблені з кістки, дерева, металу, фарфору, кераміки, кольорового скла та інших матеріалів;

1.3.2.3. інші колекційні або окремі антикварні предмети, що є експонатами постійних або тимчасових експозицій або приватною власністю Страхувальника.

1.3.3. Рідкісні книги: художня література, зібрання творів, книги, енциклопедії, інші рідкісні та унікальні видання; 136

1.3.4. Будівлі, споруди, пам'ятники, що мають культурну або історичну цінність (пам'ятки історії або культури):

1.3.4.1. об'єкти, що оголошені державою Україна (або, іншою державою, якщо це прямо передбачено Договором страхування) такими, що мають культурну та історичну цінність, та знаходяться під її охороною (пам'ятники, будинки, садиби та ін.);

1.3.4.2. окремі елементи, фрагменти будівель або об'єктів, що мають культурну або історичну цінність (приміщення, фрески, вітражі, мозаїки та ін.)

1.4. За цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено Договором страхування, страхування не надається щодо:

1.4.1. документів, слайдів, фотографій, що не є предметами експозиції та не мають культурної та історичної цінності;

1.4.2. цінних паперів, грошових знаків, коштовних металів у злитках, пластинах, порошку;

1.4.3. монет, орденів, медалей, предметів релігійного культу, якщо вони не є частиною колекції.

2. Порядок укладення Договору страхування.

2.1. Додатково до умов Розділу 8 Правил при укладенні Договору страхування Страхувальник, якщо інше не передбачено Договором страхування, надає:

2.1.2. перелік Застрахованого майна із зазначенням найменування (назви), автора роботи і вартості кожного предмета, якщо на страхування передається певна кількість предметів;

2.1.3. копії договорів Страхувальника з його контрагентами (у випадку передачі Застрахованого майна для демонстрації, на експозицію або для інших цілей), а також інших необхідних для укладення Договору документів на вимогу Страховика;

2.1.4. висновок експерта щодо автентичності Застрахованого майна;

2.1.5. документи, що офіційно підтверджують вартість Застрахованого майна (наприклад, акт оцінки тощо).

3. Територія страхування.

3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, територією страхування (місцем дії Договору страхування) може бути місце зберігання (постійного/тимчасового знаходження, експонування) Застрахованого майна.

4. Порядок визначення страхової суми.

4.1. Страхова сума встановлюється за згодою Сторін.

4.2. Розмір страхової суми не може перевищувати дійсної вартості Застрахованого майна.

4.3. Дійсною вартістю Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування, для цілей страхування за цими Особливими умовами є:

4.3.1. для виробів з коштовних металів, коштовного, напівкоштовного каміння – вартість, підтверджена експертною оцінкою, або визначена відповідно до цін на предмети такого виду та якості у комісійній торгівлі;

4.3.2. для предметів антикваріату, художніх цінностей, колекцій та інших видів цінностей, що можуть бути застраховані за цими Особливими умовами, – вартість, підтверджена експертною оцінкою.

4.4. Експертами можуть виступати сертифіковані експерти або експертні організації, якщо інше не передбачено Договором страхування. Експертна оцінка, якщо інше не передбачено Договором, має бути виконана не пізніше ніж за півроку до дати подання заяви на страхування. При цьому Страховик залишає за собою право призначати експерта для проведення експертизи майна, що передається на страхування, проводити експертизу як до моменту укладення Договору страхування, так і протягом строку його дії, навіть якщо це є повторна експертиза.

5. Страхові випадки та страхові ризики.

5.1. Відповідно до цих Особливих умов страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок знищення, пошкодження, втрати Застрахованого майна в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п.9.2. цих Особливих умов.

5.2. Відповідно до цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, майно може бути застраховано на випадок втрати або пошкодження Застрахованого майна в результаті дії страхових ризиків, а саме:

5.2.1. окремих ризиків, що передбачені п.4.2.1., п.4.2.2., п.п.4.2.4. – 4.2.6., п.п. 4.2.9. - 4.2.17. Правил;

5.2.2. **необережних дій;**

5.2.3. **зміни режиму підтримання температури та вологості.** Під «зміною режиму підтримання температури та вологості», якщо інше не передбачено

Договором страхування, слід розуміти втрату, знищення або пошкодження Застрахованого майна внаслідок раптового та непередбачуваного знищення або пошкодження або виходу з ладу обладнання, що призначене для підтримання необхідних умов зберігання Застрахованого майна (в т.ч. температури, вологості, тиску, складу відповідної газової суміші, відмінної від повітря тощо) (надалі – обладнання для підтримання температури та вологості). Страхування за цим ризиком надається за умови, що обладнання, призначене для підтримання температури та вологості, обслуговується у черговому режимі відповідною сервісною організацією, із якою у Страхувальника укладено договір на обслуговування, що діяв як на момент укладення Договору страхування, так і на момент настання страхового випадку.

При страхуванні цього ризику Страховик з урахуванням умов Розділу 8 цих Особливих умов не відшкодовує, якщо інше не передбачено Договором страхування, збитки, що сталися внаслідок:

5.2.3.1. порушення правил та (або) умов зберігання, застосування неправильного температурного режиму, а також недостатньої вентиляції приміщень;

5.2.3.2. проведення монтажу/демонтажу, ремонту обладнання, призначеного для підтримання режиму температури та вологості, на момент настання страхового випадку;

5.2.3.3. поломки обладнання, призначеного для підтримання режиму температури та вологості, в результаті будь-яких дефектів, що існували на момент укладення Договору страхування, та про які Страхувальник знав або повинен був знати;

5.2.3.4. поломки обладнання, призначеного для підтримання режиму температури та вологості, внаслідок помилок у конструкції, дефектів лиття або матеріалів, виробничих дефектів, якщо відповідальність за заподіяний збиток в силу гарантійних зобов'язань, закону або договору несе виробник або постачальник обладнання, або особа, що проводила їх ремонт або обслуговування;

5.2.3.5. поломки обладнання, призначеного для підтримання режиму температури та вологості, внаслідок безпосереднього впливу експлуатаційних факторів (корозії, зносу і т. ін.), забруднення та інших наслідків їх нормальної експлуатації, поступової втрати ними своїх корисних властивостей;

5.2.3.6. ресурсних відмов (відмова внаслідок досягнення обладнанням граничного стану використання, закінчення експлуатаційного ресурсу);

5.2.3.7. збою (одноразової відмови або відмови, що сама може налагодитись, або відмови, що може бути усунута незначним своєчасним втручанням обслуговуючого персоналу);

5.2.3.8. відмови машин та обладнання, яку можна виправити шляхом своєчасного регулювання та рихтування, а також шляхом переустановлення або заміни програмного забезпечення.

5.2.4. зниження цінності Застрахованого майна (застосовується тільки щодо збитків внаслідок часткового пошкодження Застрахованого майна). Під «зниженням цінності Застрахованого майна», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти зменшення вартості Застрахованого майна у порівнянні з вартістю, що бралася за основу для визначення страхової суми, на дату укладення Договору страхування в результаті дії інших застрахованих за Договором страхування ризиків, що призвели до часткового пошкодження або часткового знищення Застрахованого майна. Розмір зниження цінності

Застрахованого майна підлягає визначенню на підставі експертної оцінки, що проводить узгоджений із Страховиком фахівець або експертна організація.

6. Виключення та обмеження страхування.

6.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, **не підлягають відшкодуванню збитки**, що сталися внаслідок:

6.1.1. подій, визначених у п.п. 5.1. – 5.5. цих Правил;

6.1.2. крадіжки, підробки, привласнення, заміни Застрахованого майна працівниками, представниками, членами родини Страхувальника (Вигодонабувача), осіб, що користуються приміщеннями, де знаходиться Застраховане майно, на правах оренди, або за їх сприяння, якщо вони діяли у змові з третіми особами;

6.1.3. необережних дій третіх осіб або Страхувальника (Вигодонабувача) його працівників, представників, членів родини, осіб, що користуються приміщеннями, де знаходиться Застраховане майно, на правах оренди, якщо Договором страхування прямо не передбачено страхування на випадок дії такого ризику;

6.1.4. зміни режиму підтримання температури та вологості, якщо Договором страхування не передбачено страхування на випадок дії такого ризику;

6.1.5. зниження цінності Застрахованого майна, якщо Договором страхування прямо не передбачено страхування на випадок дії такого ризику;

6.1.6. реставрації, ремонту, ретуші;

6.1.7. несприятливого впливу повітря, вологи, температури, проявів внутрішніх властивостей, тобто процесу розпаду матеріалів, які були використані при створенні Застрахованого майна (помутніння фарб, іржа, окислювання).

6.2. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

7. Зміна ступеню ризику.

7.1. На додаток до положень цих Правил при страхуванні за цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено Договором страхування, **зміною ступеня ризику вважається:**

7.1.1. переміщення Застрахованого майна в інше приміщення або заміна місця зберігання на менш захищене;

7.1.2. ремонт або переобладнання місця зберігання, а також ремонт будинків і споруд, що безпосередньо прилягають до місця страхування, або встановлення на таких будинках та спорудах риштування або підйомників;

7.1.3. звільнення на тривалий строк (понад 30 днів) приміщень, що безпосередньо (зверху, знизу або поряд) прилягають до місця страхування, якщо Страхувальнику про це відомо або має бути відомо;

7.1.4. припинення господарської та (або) підприємницької діяльності Страхувальника на тривалий (понад 30 днів) строк;

7.1.5. неприйняття Страхувальником заходів щодо негайної заміни замків, систем безпеки або захисту в місці страхування на рівноцінні у випадку, якщо ключі до таких замків втрачені та (або) системи безпеки та (або) захисту вийшли з ладу.

8. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування. На додаток до умов Розділу 12 цих Правил застосовуються такі умови.

8.1. Тягар доказу художньої та (або) історичної цінності та (або) дійсної вартості Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування, покладається на Страхувальника.

8.2. За цими Особливими умовами розмір прямих збитків за кожним

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

страховим випадком визначається Страховиком таким чином, якщо інше не передбачено Договором страхування:

8.2.1. у разі втрати/знищення Застрахованого майна (якщо Застраховане майно не підлягає відновленню, реставрації або вартість такого відновлення, реставрації перевищує дійсну вартість майна Застраховане, то майно вважається втраченим/знищеним) – в розмірі дійсної вартості, але не більше страхової суми, за вирахування залишків Застрахованого майна, що мають вартість та підлягають реалізації;

8.2.2. при пошкодженні Застрахованого майна – в розмірі витрат на відновлення, реставрацію в межах страхової суми. Якщо Договором страхування передбачено страхування за ризиком, вказаним у п.5.2.4. цих Особливих умов то відшкодуванню також підлягає сума зниження цінності Застрахованого майна відповідно до умов п.5.2.4. цих Особливих умов.

8.3. При настанні страхового випадку Страховик має право призначати або узгоджувати експерта або експертну організацію для оцінки причин, обставин та розміру збитку.

9. Страхові тарифи.

9.1. Річні страхові тарифи по страхуванню майна, передбаченого цими Особливими умовами, передбачені у таблиці 1 Розділу 19 Правил.

9.2. Річний страховий тариф по страхуванню додаткових ризиків за цими Особливими умовами:

9.2.1. **необережні дії** – у діапазоні від 0,05 до 0,1 % страхової суми;

9.2.2. **зміна режиму підтримання температури та вологості** – у діапазоні від 0,11% до 0,2% страхової суми;

9.2.3. **зниження цінності Застрахованого майна** – у діапазоні від 0,05% до 0,1% страхової суми.

9.3. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до страхового річного тарифу можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п.п. 19.2. – 19.4. Правил.

Актuariй



Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Додаток 10
до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ РОБОЧОЇ САМОХІДНОЇ ТА НЕСАМОХІДНОЇ ТЕХНІКИ (СПЕЦІАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ)

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування робочої самохідної та несамохідної техніки (спеціальної техніки) (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування спеціальної техніки (надалі – Договори страхування) із юридичними та дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

1.2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування робочої самохідної та несамохідної техніки, призначеної для виконання різних робіт, яка підлягає реєстрації у відповідних державних відомствах або установах, що здійснюють технічний нагляд за її станом та експлуатацією (надалі - спеціальної техніки або Застрахованого майна), загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

1.3. Відповідно до цих Особливих умов страхуванню, якщо інше не передбачено Договором страхування, підлягають ті одиниці спеціальної техніки, які знаходяться в робочому стані під постійним технічним наглядом. Такими, що знаходяться в робочому стані, якщо інше не передбачено Договором страхування, вважаються ті машини та обладнання, монтаж яких цілком завершений та які після пусконаладжувальних робіт та успішних випробувань цілком підготовлені до експлуатації.

1.4. Застрахованою вважається спеціальна техніка, зазначена в Договорі страхування та (або) додатках до нього.

1.5. Спеціальна техніка, якщо інше не передбачено Договором страхування, може бути застрахована під час її використання за функціональним призначенням, у роботі, протягом зберігання, демонтажу з метою очищення або проведення технічного обслуговування, планових, поточних, середніх та капітальних ремонтів і її наступного повторного монтажу, але завжди за умови, що спеціальна техніка була до цього введена в експлуатацію та використовувалась у роботі.

1.6. За Договором страхування, що укладається на підставі цих Особливих умов, якщо інше ним не передбачено, приймаються на страхування такі види спеціальної техніки:

1.6.1. Будівельна техніка: рухоме устаткування для бетонування, будівельні крани та інші будівельні машини та механізми.

1.6.2. Дорожня техніка: ролери, асфальтоукладачі, скрепери, катки дорожні, автогудронатори та будь-яка інша техніка, що використовується для проведення дорожніх робіт.

1.6.3. Силкові машини та обладнання: рухомі електростанції, генераторне устаткування, рухомі трансформатори, поршневі та гвинтові компресори з електромотором та ін.

1.6.4. Техніка, що використовується у видобувних галузях: спецтехніка для

проведення геологорозвідувальних та геофізичних робіт, скрепери, гідроелеватори, земснаряди, каменерізи та інше обладнання та механізми, що використовуються у видобувній промисловості.

1.6.5. Сільськогосподарська техніка: трактори, комбайни, плуги, жатки, сівалки, косарки, культиватори та інша техніка та механізми, що використовуються у сільському господарстві.

1.6.6. Лісгосподарська техніка та обладнання: трактори загального та спеціального призначення, дерево укладачі та інша техніка, що використовується у лісовому господарстві.

1.6.7. Техніка, що використовується для прокладання трубопроводів.

1.6.8. Підйомно-транспортне обладнання: крани будь-якого типу, крім автомобільних, навантажувачі, трейлери та інше обладнання, що використовується для підйомно-транспортних робіт.

1.6.9. Техніка, що використовується службами з надзвичайних ситуацій для проведення пошуково-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт.

1.6.10. Комунальна техніка: снігоприбиральні машини, пілососні машини, підмітальні машини та інші машини та механізми, що використовуються в комунальному господарстві

1.6.11. Додаткове та навісне обладнання до спеціальної техніки. Якщо це прямо передбачено Договором страхування, на страхування окремо або разом із спеціальною технікою може прийматися додаткове обладнання, що приєднане до спеціальної техніки, або є навісним обладнанням спеціальної техніки. Під **додатковим обладнанням**, якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти навісне або інше обладнання, що не має власного двигуна, технічні характеристики якого дозволяють постійне або тимчасове встановлення його на спеціалізовану техніку або шасі транспортного засобу для спільної експлуатації при виконанні певної діяльності або робіт. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні додаткового обладнання не є застрахованою спеціальна техніка або шасі транспортного засобу, на якому таке обладнання встановлене, та що призначені для постійного використання на дорогах загального користування з метою перевезення пасажирів або вантажів та (або) підлягають реєстрації у відповідних органах внутрішніх справ України.

1.7. Якщо інше не передбачено Договором страхування, на страхування не приймається:

1.7.1. Транспортні засоби та шасі вантажних автомобілів, що призначені для руху на дорогах загального користування, транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів та (або) вантажу, та підлягають реєстрації у відповідних органах внутрішніх справ України.

1.7.2. Водний, авіаційний, залізничний транспорт.

1.7.3. Стаціонарні машини та обладнання.

1.7.4. Комп'ютерна, організаційна та обчислювальна техніка.

1.7.5. Вимірювальні та оптичні прилади.

1.7.6. Обладнання кіно- та телестудій.

1.7.7. Обладнання що працює та (або) знаходиться під землею.

1.7.8. Експериментальне обладнання та прототипи (під прототипом слід розуміти зразок обладнання, що функціонує та використовується для збору даних про його технічні характеристики та технологічні процеси, а також для підтвердження його надійності та цільових показників, що очікуються).

1.8. Якщо це передбачено Договором страхування, можуть бути застраховані додаткові витрати на оплату термінових відновлюваних робіт, термінового або авіаційного перевезення частин і матеріалів, необхідних для

відновлюваних робіт, рятування Застрахованого майна, витрат по розчищенню території від уламків тощо.

2. Страхові ризики та страхові випадки.

2.1. Відповідно до цих Особливих умов страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок знищення, пошкодження, втрати Застрахованого майна в результаті настання подій (страхових ризиків), передбачених п.2.2. цих Особливих умов.

2.2. Відповідно до цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, спеціальна техніка може бути застрахована на випадок втрати або пошкодження в результаті дії страхових ризиків, а саме:

2.2.1. окремих ризиків, що передбачені Розділом 4 Правил;

2.2.2. **усіх ризиків зовнішнього впливу відповідно до п.4.2. Правил, що не підпадають під виключення та обмеження страхування згідно з умовами Правил та цих Особливих умов;**

2.2.3. **аварії (робочої небезпеки).** Під «аварією», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти раптове та непередбачуване знищення або пошкодження Застрахованого майна, що сталося безпосередньо внаслідок наїзду на Застраховане майно або на спеціалізовану техніку/транспортний засіб, на який встановлено Застраховане майно (якщо Договором передбачено страхування додаткового обладнання), наземних транспортних засобів, зіткнення Застрахованого майна з нерухомими предметами або предметами, що рухаються (транспортними засобами, спорудами, тваринами або іншими перешкодами), падіння, перевертання Застрахованого майна, падіння будь-якого предмета на нього або удару по ньому будь-яким предметом;

2.2.4. якщо Договором страхування передбачено страхування **під час перевезення на спеціалізованих платформах**, під «аварією», якщо інше не передбачено Договором, також слід розуміти втрату або пошкодження Застрахованого майна в результаті навантаження та розвантаження Застрахованого майна на платформу для перевезення, наїзду наземних транспортних засобів на платформу, падіння або перевертання платформи під час перевезення;

2.2.5. **крадіжки або незаконного заволодіння Застрахованим майном.** Під «крадіжкою або незаконним заволодінням» слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом (грабіж, крадіжка, розбій) Застрахованого майна у власника чи користувача всупереч їх волі;

2.3. Страхування за цими Особливими умовами, якщо інше не передбачено Договором страхування, діє **в межах робочого (будівельного) майданчика або в межах місця дії Договору страхування**, що чітко визначене у Договорі страхування.

2.4. **Для несамохідної спеціалізованої техніки** Договором страхування може бути передбачено страхування під час **перевезення Застрахованого майна на спеціалізованих платформах по дорогах загального користування** в межах України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.5. **Для самохідної спеціалізованої техніки** Договором страхування може бути передбачено страхування **на дорогах загального користування**, під час руху, зупинки та стоянки в межах України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.6. **Для додаткового обладнання** Договором страхування може бути передбачено страхування **на дорогах загального користування**, якщо спеціальна техніка або шасі транспортного засобу, на якому воно встановлене,

призначене для використання на дорогах загального користування та (або) підлягає реєстрації у відповідних органах внутрішніх справ України.

2.7. Страхування, передбачене пп.2.4. – 2.5. цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування, діє в межах України при перегоні Застрахованого майна між робочими (будівельними) майданчиками або з робочого (будівельного) майданчика до місця зберігання та навпаки.

2.8. Страхування, передбачене п.2.6. цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування діє в межах України.

2.9. При страхуванні самохідної та несамохідної спеціалізованої техніки у Договорі страхування може бути зазначено період простою Застрахованого майна. *Період простою* – проміжок часу, коли техніка знаходиться в неробочому та нерухомому стані, перебуває на зберіганні. Під час періоду простою страховий захист не надається під час перевезення Застрахованого майна та його використання на дорогах загального користування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Період простою зазначається при страхуванні сільськогосподарської техніки або будь-якої іншої техніки, яка має сезонний характер використання.

2.10. Договором страхування може бути передбачено страхування від повного набору ризиків, або окремих ризиків, що зазначені у п.2.2. цих Особливих умов, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.11. Умови Договору страхування можуть також включати ризики, передбачені розділом 4 Правил або інші ризики відповідно до міжнародних систем страхування, які вимагають застосування уніфікованих умов страхування, з урахуванням вимог, передбачених чинним законодавством України.

3. Виключення та обмеження страхування.

3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:

3.1.1. подій, визначених у п.п. 5.1. - 5.4. Правил;

3.1.2. дефектів, які вже мали місце на момент укладення Договору страхування та (або) повинні були бути відомі Страхувальнику, за винятком випадків, коли ці дефекти були усунуті до настання страхового випадку;

3.1.3. впливу водяних, кислотних або інших парів, що виникають у процесі виробничої діяльності Страхувальника;

3.1.4. дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування та ін.);

3.1.5. помилок у конструкції, дефектів матеріалів, виробничих дефектів, дефектів монтажу;

3.1.6. використання Страхувальником застрахованого майна в технічному стані, який не відповідає вимогам Правил дорожнього руху (далі – ПДР) або відповідних відомчих норм та правил та (або) не за призначенням;

3.1.7. управління Застрахованим майном особою:

3.1.7.1. яка не має посвідчення водія відповідної категорії, не має права на управління та (або) перебуває у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин, приймає лікарські препарати, які знижують швидкість реакції та увагу;

3.1.7.2. у якої відсутні правові підстави (право власності, інше речове право, договір підряду, оренди, трудовий договір, доручення на право керування тощо) для керування та експлуатації Застрахованого майна;

3.1.7.3. невідкорення владі (втеча з місця пригоди, переслідування працівниками Міністерства внутрішніх справ); вчинення кримінально-карних дій, крім дій, що пов'язані з порушенням ПДР;

**Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)**

3.1.7.4. перевезення Застрахованого майна морським, залізничним та іншими видами транспорту, якщо інше прямо не передбачено умовами Договору страхування;

3.1.7.5. буксирування Застрахованого майна іншим транспортним засобом або буксирування іншого транспортного засобу Застрахованим майном;

3.1.7.6. використання Застрахованого майна для навчальної та тренувальної їзди;

3.1.7.7. використання Застрахованого майна за межами території страхування;

3.1.8. гідравлічного удару механізмів двигуна Застрахованого майна;

3.1.9. порушення правил експлуатації Застрахованого майна, встановлених заводом-виробником та (або) чинним законодавством;

3.1.10. впливу вантажу, тварин і птахів, що знаходилися в салоні, кабіні або кузові Застрахованого майна.

3.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають відшкодуванню:

3.2.1. збитки, внаслідок пошкодження або знищення транспортних засобів, що зареєстровані в органах МВС або інших відповідних компетентних органів внутрішніх справ та призначені для використання на дорогах загального користування;

3.2.2. збитки, внаслідок пошкодження або знищення не в результаті страхового випадку та окремо від основних вузлів та агрегатів частин, що підлягають періодичній заміні, та такого приладдя та матеріалів як лампи, клапани, електронні лампи та електронно-променеві трубки, стрічкові транспортери, запобіжники, відбійні молотки, свердла, ножі, зуби, ріжучі полотна, пили, пуансоны, кліше, форми, пульверизатори, дробильні молотки, сітки, сита, троси, ремені, ланцюги, конвеєрні та інші стрічки, акумулятори, шини, покришки, з'єднувальні дроти та кабелі, трубки, з'єднувальні та пакувальні матеріали, що підлягають регулярній заміні, при цьому вартість такого майна відшкодовується Страховиком, якщо воно є втраченим або пошкодженим в результаті страхового випадку;

3.2.3. збитки, внаслідок пошкодження або знищення, що сталися в результаті електричних та механічних поломок застрахованого майна, виходу з ладу, замерзання охолоджуючої рідини або інших рідин, недостатнього змащування або відсутності масла чи охолоджуючої рідини;

3.2.4. збитки, внаслідок пошкодження або знищення, що сталися в результаті вибуху казанів, бойлерів, що знаходяться під внутрішнім тиском пару або рідини, двигунів внутрішнього згорання;

3.2.5. збитки, внаслідок пошкодження або знищення засобу водного транспорту або судна;

3.2.6. якщо Договором передбачено страхування при перевезенні Застрахованого майна на спеціалізованих платформах, збитки у зв'язку з втратою або пошкодженням Застрахованого майна під час перевезення в результаті неналежного розміщення та (або) кріплення Застрахованого майна на платформі транспортного засобу або порушення правил навантаження/розвантаження Застрахованого майна на транспортні засоби, перевезення несамохідної спеціальної техніки;

3.2.7. збитки під час переміщення самохідного Застрахованого майна на дорогах загального користування, якщо інше не передбачено Договором;

3.2.8. збитки, внаслідок пошкодження або знищення в результаті повного або часткового затоплення Застрахованого майна в місцях регулярного припливу та відливу внаслідок періодичного коливання рівня води;

3.2.9. збитки, що були виявлені в ході інвентаризації, або в ході звичайного технічного обслуговування;

3.2.10. додаткові витрати, викликані конструктивними змінами або підвищенням якості Застрахованого майна;

3.2.11. витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний ремонт та обслуговування Застрахованого майна, а також інші витрати, що були проведені незалежно від страхового випадку; витрати, що не враховувалися при визначенні страхової суми і не були включені до неї при укладенні Договору страхування;

3.2.12. витрати на технічне обслуговування;

3.2.13. вартість матеріалів, деталей, запасних частин, що були замінені при можливості їхнього відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);

3.2.14. збитки внаслідок втрати товарного вигляду; інші витрати, що перевищують межу необхідних;

3.2.15. збитки, що сталися при перебуванні, роботі техніки під землею або роботі рухомих частин техніки під землею;

3.2.16. будь-які витрати на закриття, консервування Застрахованого майна, ліквідацію аварії, рятування Застрахованого майна з-під завалів, з кар'єрів, з води та ін.

3.3. Договором страхування можуть бути також передбачені інші виключення та обмеження страхування, що не суперечать цим Особливим умовам, Правилам та чинному законодавству України.

3.4. Окремі виключення або їх окремі частини, що вказані у п.п. 3.1. – 3.2. цих Особливих умов, можуть бути скасовані та (або) змінені та (або) не застосовуватись у Договорі страхування за згодою Сторін.

4. Обов'язки Страхувальника.

4.1. На додаток до обов'язків, зазначених у п.9.3. Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування, Страхувальник зобов'язаний:

4.1.1. вживати усіх необхідних заходів щодо забезпечення нормальної роботи Застрахованого майна відповідно до рекомендацій виробника, загальноприйнятих правил його експлуатації та вказівок органів державної інспекції або інших компетентних органів;

4.1.2. забезпечувати постійне технічне обслуговування Застрахованого майна, контроль за його роботою та догляд за ним з боку власного кваліфікованого технічного персоналу або кваліфікованого технічного персоналу, що залучається на підставі договорів, укладених Страхувальником із третіми особами. Під технічним обслуговуванням слід розуміти перевірку стану, працездатності, безпеки експлуатації Застрахованого майна, профілактичні роботи, поточний ремонт, виправлення поломок, пошкоджень або дефектів, що виникли в результаті звичайної експлуатації та зносу Застрахованого майна, шляхом ремонту або заміни модулів, секцій.

3. Порядок і умови здійснення страхового відшкодування.

3.1. Незважаючи на вартість, що бралась за основу для визначення страхової суми при укладенні Договору страхування, при повному знищенні або втраті Застрахованого майна (як усього, так і його окремих одиниць) розмір прямого збитку розраховується в розмірі його дійсної вартості на момент настання страхового випадку за вирахуванням залишків Застрахованого майна,

Правила добровільного страхування майна
(крім залізничного, наземного, повітряного, водного
транспорту, вантажів та багажу)

що придатні для реалізації або використання, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

3.2. При страхуванні за цими Особливими умовами Сторони (на додаток до умов розділу 12 Правил) для розрахунку суми збитків при настанні страхового випадку при страхуванні за цими Особливими умовами під витратами на відновлення, якщо інше не передбачено Договором страхування, розуміють:

3.2.1. витрати на демонтаж та монтаж пошкодженого Застрахованого майна;

3.2.2. витрати на транспортування матеріалів, вузлів, деталей або власне Застрахованого майна до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт;

3.2.3. витрати на матеріали, деталі та запасні частини, що необхідні для ремонту;

3.2.4. витрати на оплату ремонтних робіт з метою відновлення пошкодженого Застрахованого майна;

3.2.5. митні збори та інші витрати, якщо це прямо передбачено Договором страхування та ці витрати включені у страхову суму.

3.3. У всьому іншому Сторони керуються умовами Розділу 12 Правил.

4. Страхові тарифи.

4.1. Річний страховий тариф по страхуванню спеціальної техніки від ризиків, зазначених у п.п. 2.1.- 2.2. цих Особливих умов, становить 0,6 % страхової суми, за ризиком п.2.2.3 – 0,1%, за ризиком п.2.2.4. – 0,05%, за ризиком п.2.2.5. – 0,2% страхової суми.

4.2. У залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до річного страхового тарифу, зазначеного у п.4.1. цих Особливих умов можуть бути послідовно застосовані коефіцієнти, передбачені у п.п. 19.2. – 19.4. Правил.

Актуарій



Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Додаток 11

до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту, вантажів та багажу)

ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА «ЗА ПЕРШИМ РИЗИКОМ»

1. Відповідно до Правил і цих Особливих умов добровільного страхування майна «за першим ризиком» (надалі – Особливі умови) укладаються Договори страхування майна «за першим ризиком» (надалі – Договори страхування) із юридичними або дієздатними фізичними особами (надалі – Страхувальниками).

2. Ці Особливі умови визначають особливості страхування майна «за першим ризиком», загальні умови такого страхування визначаються Правилами. При цьому в Договір страхування можуть бути внесені відповідні зміни та доповнення до цих Особливих умов.

3. За Договором страхування, укладеним відповідно до Правил та цих Особливих умов, Страховик надає страховий захист Страхувальнику (Вигодонабувачу) на випадок збитків внаслідок пошкодження, втрати або знищення майна за «першим ризиком».

4. Страхування за "першим ризиком", якщо інше не передбачено Договором страхування, передбачає виплату страхового відшкодування без урахування того, чи відповідає на день настання страхового випадку страхова сума вартості майна, що приймається для визначення страхової суми.

5. Майно, якщо інше не передбачено Договором страхування, вважається застрахованим з лімітом страхової суми (лімітом відшкодування) по першому (одному) страховому випадку або серії випадків, що сталися внаслідок однієї події, незалежно від загальної вартості застрахованого майна і від кількості страхових випадків/ страхових ризиків, передбачених Договором страхування.

6. У будь-якому разі сума страхового відшкодування, що підлягає виплаті при настанні страхового випадку, не може перевищувати страхової суми (ліміту відшкодування), встановленої Договором страхування, якщо інше не передбачено ним.

7. При цьому Договір страхування припиняє свою дію з 00 годин дня, що слідує за датою виплати страхового відшкодування при настанні першого страхового випадку, якщо інше не передбачено у Договорі страхування.

8. Річний страховий тариф по страхуванню майна «по першому ризику» становить 0,5 % страхової суми.

9. В залежності від умов конкретного Договору страхування та результатів індивідуального андеррайтингу до річного страхового тарифу, зазначеного у пункті 6 цих Особливих умов можуть бути застосовані коефіцієнти, що вказані у пп. 19.2. – 19.4. Правил.

Актуарій

Соловейко О.М.
диплом № 01-015 від 02.09.2014р.

Ураховано в угодній сумі
перераховано інформацію і
визначено розмір вартості
вигуків - 151 гривня
Дякую за співробітництво
ДРАТ, СК "УНІКА"
D.P. Mure

Угодн Кошик
О. Максимчук
14.07.16. 11160024

